Τὸ σπίτι τοῦ παιδιοῦ



ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ «ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1952

ΕΤΟΣ Γ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 72 (24)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000

Κοινότητες καὶ Σχολεῖα .... » 50.000

Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.

Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι



Ὁ Ἠλίας Μπάμπαλης μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὸ ἀπὸ τὰ δυὸ ἡμερολόγια τὸ παλιὸ ἢ τὸ νέο εἶναι τὸ καλλίτερο;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Τὸ νέο ἡμερολόγιο εἶναι ἀναμφισβήτητα τὸ πιὸ σωστὸ καὶ στηρίζεται σὲ ἀκριβέστερους ἀστρονομικοὺς ὑπολογισμούς.

Ὁ Λάμπρος Στ. Ντότσιας (Καρδίτσα) μὲ ρωτάει: Ἀπὸ τί καὶ πῶς γίνεται τὸ χαρτί;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Τὸ πρῶτο χαρτὶ κατασκεύασαν οἱ Κινέζοι στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια. Μεταχειρίζονταν πολτοὺς ἀπὸ παλιὰ ὑφάσματα, ἀπὸ μπαμπάκι καὶ ἀπὸ φλοιοὺς δέντρων. Τὸν 12ο αἰῶνα ἔφτιασαν στὴν Εὐρώπη τὸ πρῶτο χαρτὶ ἀπὸ πολτὸ λιναριοῦ καὶ κανναβουριοῦ. Στὴ Γερμανία τὸν 18ο αἰῶνα κατασκεύασαν χαρτὶ μὲ πρώτη ὕλη τὸ ἄχερο. Τώρα ἡ χαρτομάζα — δηλαδὴ ὁ πολτὸς ἀπὸ τὸν ὁποῖον φτιάνεται τὸ χαρτὶ γίνεται ἀπὸ ξύλο καὶ ἄλλες χημικὲς οὐσίες. Πάντως ἡ χαρτομάζα αὐτὴ διὰ καταλλήλων μηχανῶν στρώνεται πλάθεται θὰ μποροῦσε νὰ πῆ κανείς, σὲ λεπτότατα φύλλα ποὺ ξηραινόμενα καταλλήλως διὰ μηχανικῶν πάντοτε μέσων μεταβάλλονται σὲ χαρτί.

Ὁ Ἰωάννης Ζάγκος μὲ ἐρωτᾶ: Πόσο χρόνο μπορεῖ νὰ συντηρηθῆ τὸ παξιμάδι ἢ ἡ σκόνη γάλακτος κ.λ.π.;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Καὶ τὸ παξιμάδι καὶ ἡ σκόνη γάλακτος μποροῦν νὰ διατηρηθοῦν ἐπ' ἄπειρον. Ἀλλὰ θὰ εἶναι ἀκατάλληλα γιὰ φαγητὸ μετὰ ἕνα τὸ πολὺ χρόνο. Κάθε μέρα ποὺ περνᾶ τὰ ἀλλοιώνει. Καὶ ἡ ἀλλοίωση αὐτὴ γίνεται ἐπικίνδυνη ὅταν περάση πολὺς καιρός. Πάντως ὁ χρόνος τῆς διατηρήσεώς των σὲ βρώσιμη κατάσταση ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὸν τρόπο, τὸν τόπο καὶ τὸ χρόνο τῆς διατηρήσεώς των. Ἡ ὑγρασία π.χ. τὰ ἀλλοιώνει πιὸ γρήγορα.

Ὁ Νῖκος Γερολάνδος μὲ ἐρωτᾶ: Σὲ ποιὸ μέρος τῆς γῆς ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ ὑπερβαίνει τοὺς 1000 ἀνθρώπους κατὰ τετραγωνικὸ χιλιόμετρο;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Σὲ καμμιὰ ἀπολύτως χώρα ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ φθάνει τοὺς 1000 ἀνθρώπους κατὰ τετραγωνικὸ χιλιόμετρο. Ἡ Ὁλλανδία ποὺ εἶναι ἡ πιὸ πυκνὰ κατοικημένη ἔχει 285,4 κατὰ τετραγωνικὸ χιλιόμετρο. Ἡ πυκνότης τῆς Ἑλλάδος εἶναι 57,3. Σ' ὅλες τὶς μεγαλουπόλεις τοῦ κόσμου βέβαια ἡ πυκνότης ὑπερβαίνει τοὺς 1.000. Καὶ σὲ ἕνα στρατῶνα ποὺ μποροῦν νὰ ζοῦν 10.000 ἄνθρωποι μέσα σὲ περιωρισμένο χῶρο ὀλίγων μόνον τεραγωνικῶν μέτρων ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι τεραστία. Μὰ αὐτὸ παραμένει χωρὶς σημασία. Σημασία κυρίως ἔχει γιὰ τὶς μελέτες ἡ πυκνότης τῶν χωρῶν καὶ ὄχι ἡ πυκνότης ὡρισμένων χώρων σὲ μιὰ χώρα.

Ὁ Σωτήριος Καρλῆς μὲ ἐρωτᾶ: Ποῦ ὀφείλεται ὁ μεγάλος πατριωτισμὸς τῶν Ἑλλήνων;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὁ πατριωτισμὸς στοὺς Ἕλληνες εἶναι ἔμφυτος. Εἶναι παράδοση. Κάθε Ἕλληνας εἶναι καὶ μία Ἑστία πατριωτισμοῦ. Μέσα στὸ αἷμα μας βρίσκεται ἡ ἰδέα τῆς πατρίδας. Καὶ ξέρουμε ὅλοι πὼς ἀξίζει κανεὶς νὰ πεθαίνη γιὰ τὴν πατρίδα.

Ὁ Ἀθανάσιος Νικ. Παπαθανασόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι κριτιδογραφία;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Δὲν λέγεται «κριτιδογραφία» ἀλλὰ κρητιδογραφία. Καὶ προέρχεται ἀπὸ τὴ λέξη κρητὶς - ίδος ποὺ σημαίνει κιμωλία. Κρητιδογραφία λοιπὸν εἶναι εἶδος ζωγραφικῆς πάνω σὲ χαρτὶ χοντρὸ τραχὺ καὶ πορῶδες. Ἡ ζωγραφικὴ αὐτὴ γίνεται μὲ διάφορα πολύχρωμα μολύβια στὸν τύπο τῆς κιμωλίας.

Ὁ Ἀθανάσιος Νικ. Παπαθανασόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Πότε καθιερώθηκε ἡ 25η Μαρτίου ὡς Ἐθνικὴ γιορτή;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἡ 25η Μαρτίου καθιερώθηκε σὰν Ἐθνικὴ γιορτὴ στὰ 1838 μὲ βασιλικὸ διάταγμα τοῦ Ὄθωνος. Ἡ εἰκοστὴ πέμπτη Μαρτίου ὅμως ποτὲ δὲν θεωρήθηκε σὰν ἡμέρα ἐνάρξεως τοῦ ἀγῶνα τοῦ 1821. Στὴν Πελοπόννησο ὁ ἀγὼν ἄρχισε στὶς 14 Μαρτίου καὶ τὸ λάβαρο τὸ εὐλόγησε ὁ παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς στὶς 13, ἡμέρα Κυριακή. Στὶς 23 Μαρτίου καταλήφθηκαν οἱ Καλάμες. Στὶς 25 Μαρτίου ἔγιναν παντοῦ γνωστὰ τὰ ἐπαναστατικὰ γεγονότα καὶ ἀποφάσισαν νὰ λάβουν μέρος στὸν ἀγῶνα καὶ ὅσες ἐπαρχίες δὲν εἶχαν λάβει μέρος σ' αὐτὸν μέχρις ἐκείνης τῆς ἡμέρας.

Ὁ Νῖκος Σαλονικιὸς μὲ ἐρωτᾶ: Πῶς δημιουργεῖται τὸ Βόρειο σέλας;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Τὸ Βόρειο Σέλας εἶναι φαινόμενο ὁρατὸ στὸ Βόρειο μέρος τοῦ ὁρίζοντος σπανιώτατο στὰ δικά μας γεωγραφικὰ πλάτη, συνηθέστερο στὶς βορεινὲς χῶρες καὶ συνηθέστατο στὶς πολικές. Τὸ ἴδιο φαινόμενο παρατηρεῖται καὶ στὰ νότια μέρη καὶ λέγεται Νότιο σέλας. Καὶ τὰ δυὸ φαινόμενα μαζὶ ἀποτελοῦν τὸ «πολικὸ σέλας». Τὸ βράδυ μεταξὺ 4 καὶ 8 ἐπικρατεῖ στὴν ἀρχὴ μιὰ μικρὴ ὁμίχλη. Ξαφνικὰ τὸ ἀπάνω μέρος τῆς ὁμίχλης αὐτῆς φωτίζεται καὶ σιγὰ - σιγὰ τὸ φῶς αὐτὸ γίνεται πιὸ σταθερὸ σχηματίζοντας τόξο ἢ ἁψίδα. Τὸ πολικὸ σέλας παρατηρεῖται σὲ ὕψος 100 μέχρις 700 χιλιομέτρων. Πιστεύεται ὅτι τὸ βόρειο σέλας συνδέεται πρὸς ἡλιακὰ φαινόμενα καὶ ἀποδίδεται σὲ ἀρνητικῶς ἠλεκτρισμένα σωματίδια ποὺ ἐκπέμπονται ἀπὸ τὶς ἡλιακὲς ἀκτίδες.

Ὁ Νῖκος Σαλονικιὸς μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὰ εἶναι τὰ προσόντα τῶν ἀποφοίτων τῆς Παντείου Σχολῆς;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἔχουν τὴ δυνατότητα διορισμοῦ σὲ δημοσία θέση καὶ τὴ δημιουργία καριέρας σ' ὅλες τὶς δημόσιες ὑπηρεσίες.

Ὁ Στρατῆς Μισγίρης μὲ ἐρωτᾶ: Ἐὰν ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ πάρη ἕνα διήγημα καὶ ἀφοῦ τὸ διασκευάση χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ συγγραφέα νὰ τὸ δημοσιεύση;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὄχι. Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα τῆς διασκευῆς, ἐκτός, φυσικὰ ἂν πάρης τὴν ἄδεια τοῦ συγγραφέα ἢ τῶν νομίμων κληρονόμων του. Ἔχεις τὸ δικαίωμα τῆς διασκευῆς καὶ δημοσιεύσεως μὲ τὸ ὄνομα φυσικὰ τοῦ συγγραφέα — ἐὰν ἀπὸ τὸ θάνατό του ἔχουν περάσει τουλάχιστο 50 χρόνια.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν



ΜΙΚΡΗ ΠΟΙΗΤΡΙΑ
Ἦταν ἡ δόλια ὅλο (μαλλί,
καὶ ἔμοιαζε μέ..τράγο!
Μὰ τώρα, δές! Ἀλλοί- (μονο,
ἔπαθε... τριχοφάγο!
(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)



Ὦ Τροβαδοῦρε ξακου- (στέ,
καλέ μου πιτσιρῖκο,
μοῦ εἶπαν πὼς μιμήθη- (κες
τὸν μέγα... Λουδοβῖκο!

(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)



ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ

(Σκίτσο Κ. Φουσέκη)



Ὁ Ἐξάψαλμος ἑτοιμάζεται νὰ δῆ ὄνειρα..
(Σκίτσο Ντολορὲς)

ΟΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΓΑΠΗ



Χριστουγεννιάτικο Σκέτς

(Παραμονὴ Χριστουγέννων στὸ κονάκι τοῦ Μπάρμπα Χρήστου, ποὺ εἶναι στημένο σὲ μιὰ πλαγιὰ τοῦ Παρνασσοῦ, κοντὰ στὶς κορφές. Ἀπ' ἔξω ἀκούγονται τὰ βελάσματα τῶν ἀρνιῶν ποὺ εἶναι μαζεμένα στὸ μαντρὶ λίγο πιὸ κάτω. Ἔχει νυχτώσει γιὰ καλά. Στὸν οὐρανὸ λάμπουν τ' ἀστέρια. Ὁ Μπάρμπα Χρῆστος συδαυλίζει τὴ φωτιὰ ποὺ εἶναι ἀναμμένη σὲ μιὰ γωνιά. Αὐτὴ τὴ στιγμὴ μπαίνει στὸ κονάκι, ὁ Θύμιος, ἕνα παιδόπουλο ὡς 15 χρονῶν. Κρατάει μιὰ καρδάρα μὲ γάλα).

ΣΚΗΝΗ 1η

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ: Ἄιντε ὡρὲ Θύμιο! Τὰ κυδώνια ψηθήκανε!... (μ' ἕνα ξύλο ποὺ κρατάει, βγάζει ἀπ' τὴ φωτιὰ ἕνα ροδοψημένο κυδώνι, ποὺ ἡ μοσκοβολιά του γεμίζει ὁλάκερο τὸ κονάκι). Λιγάκι ἀκόμα νὰ χασομέραγες θὰ τὄτρωγα καὶ δὲ θὲ νἄβρισκες τίποτις!... (πάει νὰ πιάση τὸ κυδώνι, ἀλλὰ τὸ πετάει χάμω). Μάνα μου πῶς τσουρουφλάει!... (κοιτάει τὸν Θύμιο, ποὺ ἀφήνει τὴν καρδάρα μὲ τὸ γάλα σὲ μιὰ γωνιά. Εἶναι ἄκεφος, μουτρωμένος. Κουνάει τὸ κεφάλι του). Χμ!... Σὲ νοιώθω Θύμιο, γιέ μου, μὰ τί νὰ κάνουμε; Νύχτα σὰν τὴν ἀποψινὴ κι' ἐγὼ θἄθελα νἄμουνα κάτω στὸ χωριό! Μὰ ἔλα ποὺ οἱ ἀρνάδες μας θένε διαφέντεμα!... Ἄσε ποὺ κι' οἱ λύκοι δὲ σκαμπάζουνε ἀπὸ γιορτὲς σὰν κι' αὐτὴ ποὺ ξημερώνει αὔριο. Ζωντανὰ τοῦ δαίμονα. Σὰ μυριστοῦνε μοναξά, θὰ κάνουν γιούρτα στὸ μαντρὶ καὶ θὰ μᾶς τὸ σακατέψουνε τὸ κοπάδι. (Κουνάει μὲ τὸ ραβδί του τὸ κυδώνι ποὺ εἶναι πεσμένο χάμω). Ἄιντε! Γιὰ ἔλα δοκίμασε! Θαρρῶ πὼς κρύωσε!...

ΘΥΜΙΟΣ (χωρὶς νὰ κουνηθῆ ἀπ' τὴ θέση του. Πάντα ἄκεφος): Δὲν γουστάρω κυδώνι!...

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (τὸν πλησιάζει καὶ τὸν ἀγκαλιάζει): Μά... γιατί νὰ σὲ κρατάω στὸ κονάκι!... Τὴ δουλειὰ ποὺ θὰ κάνουμε μαζί, μποράω καὶ μόνος μου νὰ τὴν κάνω.

ΘΥΜΙΟΣ (τινάζεται χαρούμενος): Δηλαδής...

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (τὸν κόβει): Θέλω νὰ πῶ, ἄιντε, ροβόλα στὸ χωριό! Θἄσαι κάτω πρὶν χτυπήσουνε τὰ σήμαντρα γιὰ τὴ λειτουργία. (Μὲ νοσταλγία). Πόσο θὰ τὄθελα νὰ 'ρχόμουνα κι' ἐγὼ μαζί σου. Μὰ βλέπεις...

ΘΥΜΙΟΣ (μὲ μάτια ποὺ ἀστράφτουν ἀπὸ χαρά): Μ' ἀφήνεις μπάρμπα νὰ πάω στὸ χωριό;

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ: Ἄμ μπορῶ νὰ σὲ κρατήσω;

ΘΥΜΙΟΣ (τὸν ἀγκαλιάζει μὲ συγκίνηση): Μπαρμπούλη μου! Πρὶν προβάλει ὁ ἥλιος θἆμαι ἀπάνω!... Μὲ ξέρεις δὰ πὼς δρασκελάω τὶς ραχοῦλες!... Σφεντόνα!...

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ: Κι' ἂν ἀργήσης δὲν πειράζει. Ἐγὼ θ' ἀρχίσω τ' ἄρμεγμα καὶ τὸ ἀποτελειώνουμε μαζί! Ἄιντε! Μὴ χασομερᾶς!... (σηκώνει τὸ κυδώνι ἀπὸ χάμω καὶ τοῦ τὸ δίνει). Πάρε καὶ τὸ κυδώνι νὰ τὸ μασουλᾶς στὸ δρόμο!... Καλὸ θὰ σοῦ κάνη!...

ΘΥΜΙΟΣ (ἀντὶ νὰ πάρη τὸ κυδώνι, τοῦ ἁρπάζει τὸ χέρι, τοῦ τὸ φιλάει μὲ συγκίνηση καὶ φεύγει τρέχοντας).

ΣΚΗΝΗ 2η

(Ὁ Μπάρμπα Χρῆστος τὸν παρακολουθεῖ μ' ἕνα χαμόγελο, ἀναστενάζει μὲ χαρούμενη διάθεση, καὶ συδαυλίζει τὴ φωτιά).

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (μόνος του): Τὸ δίκιο εἶναι μὲ τὸ μέρος του! Πῶς νὰ τὴ νοιώσης τὴ Γέννηση ἂν δὲν ἀκούσης τὸ τροπάριο, μὲ τὴ γλυκειὰ φωνὴ τοῦ ψάλτη μας, σὰ δὲν ἀνασάνεις τὸν μυρωμένο ἀπ' τὸ λιβάνι ἀγέρα τῆς ἐκκλησᾶς. Σὰν δὲ χαιρετήσης ἄθρωπο... (Βγάζει τὴν κάπα του, τὴν ἀφήνει δίπλα στὴ φωτιὰ καὶ κάθεται ἀπάνω της. Ἀπ' ἔξω ἀκούγονται τὰ βελάσματα τῶν ἀρνιῶν. Κουνάει γιὰ λίγο τὴ φωτιὰ καὶ ἀρχίζει σιγὰ - σιγὰ νὰ ψέλνη:

Ἡ Γέννησή σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν
ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως.
Ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες
ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο.
Σὲ προσκυνεῖν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης
καὶ Σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολὴν
Κύριε Δόξα σοι!...

ΣΚΗΝΗ 3η

(Ἀπὸ τὴν πόρτα μπαίνει ὁ Θύμιος. Φαίνεται ξαναμένος ἀπ' τὴν τρεχάλα).

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (μὲ ξάφνιασμα): Γύρισες;

ΘΥΜΙΟΣ (πέφτει στὴν ἀγκαλιά του ἕτοιμος νὰ κλάψη): Συχώρνα με μπάρμπα!.

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (τὸν κοιτάει παραξενεμένος): Νὰ σὲ συχωρέσω; Γιατί; (γελάει καλόκαρδα). Τῆρα νὰ μὴ τὸ νοιώσω! Ἄμ Χριστούγεννα εἶναι! Καὶ βέβαια θὰ κοινωνήσης! Πάει νὰ μὴ πάρης συχώρεση ἀπὸ μένα ποὺ μοῦ ψένεις τὸ ψάρι στὰ χείλη μὲ τὶς ἀποκοτιές σου, ὁλοχρονίς; (Τοῦ χαϊδεύει τὰ μαλλιά). Ἄϊντε συχωρεμένος νᾶσαι!...

ΘΥΜΙΟΣ: Τὴ συχώρεση σοῦ τὴ ζητάω γιατί...

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (τὸν κόβει): Τράβα!... Δὲν θὰ προκάνης τὴ λειτουργιά!...

ΘΥΜΙΟΣ: Δὲ θὰ κατέβω στὸ χωριό!...

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (μὲ ξάφνιασμα): Μὰ εἶπα!... Τὸ κοπάδι μποράω καὶ μόνος μου νὰ τὸ φυλάξω! Ὄσο γιὰ τ' ἄρμεγμα...

ΘΥΜΙΟΣ (τὸν κόβει. Φαίνεται σὰν συνεπαρμένος): Σὰν καβάλλησα τὸ διάσελο τῆς Γρηᾶς κι' ἄρχισα νὰ ροβολάω στὸ Μαυρόλογγο, τὸ πόδι μου σκάλωσε σὲ μιὰ ξεβλαστωμένη ρίζα καὶ πρὶν τὸ νοιώσω, βρέθηκα μὲ τὰ μοῦτρα στὴ γῆς!...

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (ἀνήσυχος, μὲ τρυφερότητα): Μπᾶς καὶ χτύπησες γιέ μου; (τὸν ψάχνει).

ΘΥΜΙΟΣ: Χτύπησα! Στὴν καρδιά!.

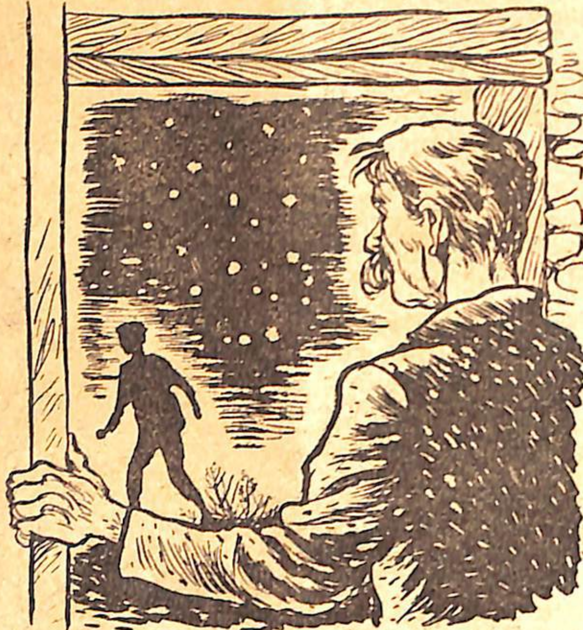
ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (πολὺ ἀνήσυχος. Τὸν ψάχνει): Ἔλα στὰ συγκαλά σου! Πονᾶς; Ξάπλωσε νὰ σὲ τρίψω μὲ ρακί!... Ἔχω μιὰ στάλα!

ΘΥΜΙΟΣ: Ἄλλο γιατροσόφι θέλει ἡ καρδιά μου, μπάρμπα!... Θέλει γιατροσόφι σὰν καὶ κεῖνο ποὺ μοῦδοκες ὅταν πέθανε ὁ πατέρας μου. Ἄν δὲ βρισκόσουνα σὺ νὰ μὲ πάρης στὸ κονάκι σου, σὰν ἀληθινὸ παιδί σου, ποιὸς ξέρει ποῦ θὰ βολόδερνα τώρα ἔρμος καὶ πεινασμένος.

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ: Ἄστα ἐφτούνα καὶ πές μου. Ξεγδάρθηκες πούπετις;

ΘΥΜΙΟΣ (συνεχίζει συνεπαρμένος): Σὰν βρέθηκα στὴ γῆς καὶ γύρισα τὸ κεφάλι μου γιὰ νὰ σηκωθῶ, ἀγνάντεψα ψηλὰ στὸν οὐρανὸ τ' ἄστρα! Ἕνα ἀπὸ δαῦτα, τὸ πιὸ λαμπερό, κουνήθηκε ἀπ' τὴ θέση ποὺ ἤτανε ριζωμένο! Ναί, μπάρμπα, στ' ὁρκίζομαι πὼς κουνήθηκε!... Σηκώθηκα καὶ μὲ μάτια ὀρθάνοιχτα τὸ παρακολούθαγα ποὺ ἀγάλια - ἀγάλια ἀρχήνεψε νὰ γλυστράη στὸν οὐράνιο θόλο!.. Θὲς τὄθελα, θὲς δὲ τὄθελα, τὸ παρακολούθαγα! Τὰ πόδια μου δρασκέλαγαν τὰ κοτρώνια καὶ τὰ θάμνα, μὰ δὲν περπάταγα. Πετοῦσα μπάρμπα!..

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (μὲ συγκίνη-



Ὁ Μπάρμπα Χρῆστος τὸν παρακολουθεῖ μ' ἕνα χαμόγελο.

ση): Καὶ σὰν ποῦ τραβοῦσε τὸ λαμπερὸ τ' ἀστέρι;

ΘΥΜΙΟΣ (μὲ μεγάλη συγκίνηση): Ἦρθε καὶ στάθηκε, δῶ πάνω ἀπ' τὸ κονάκι!..

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (κατάπληκτος): Πάνω ἀπ' τὸ κονάκι τὸ δικό μας;

ΘΥΜΙΟΣ: Πάνω ἀπ' τὸ κονάκι τὸ δ ι κ ό σ ο υ!...

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (τὸν χτυπάει στὴν πλάτη): Ἄϊντε τώρα! Μοῦ τἄπες! Ροβόλα στὸ χωριό, γιατί ἡ ὥρα περνάει!..

ΘΥΜΙΟΣ (συνεπαρμένος): Ναί, μπάρμπα!.. Ἐδῶ στάθηκε τὸ λαμπερὸ τ' ἀστέρι! Στάθηκε γιὰ νὰ μοῦ δείξη ὅτι κι' ἐδῶ θὰ μπόραγε νὰ γεννηθῆ ὁ Χριστός!... Γιατὶ ὁ Χριστὸς γεννιέται σ' ὅλα τὰ κονάκια ποὺ ὑπάρχει ἀγάπη!... Καὶ τοῦτο δῶ, τὸ δικό σου, εἶναι γεμάτο ἀπ' τὴν ἀγάπη ποὔχεις στὴ καρδιά σου!... (Πετάει τὴν κάπα του, καὶ πάει νὰ συδαυλίση τὴ φωτιά).

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (ἕτοιμος νὰ τὸν πάρουν τὰ κλάμματα): Θύμιο, γιέ μου, ἂς τ' ἀφτοῦνα ποὺ γέννησε τὸ μυαλό σου, καὶ ροβόλα στὸ χωριό!.. Τὰ σήμαντρα θ' ἀρχηνέψανε νὰ προσκαλάνε τοὺς χριστιανοὺς στὴν ἐκκλησά!...

ΘΥΜΙΟΣ (συδαυλίζει τὴ φωτιὰ ἐνῶ ἀρχίζει νὰ ψέλνη. Ὁ μπάρμπα Χρῆστος σκουπίζει ἕνα δάκρυ ἀπ' τὰ μάτια του).

Ἡ Γέννησή σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν
ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως...

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (πνίγει τὸ κλάμμα του καὶ μὲ πρόσωπο φωτισμένο ἀπὸ χαρὰ συνεχίζει):
Ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες
ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο.

ΘΥΜΙΟΣ—ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (μαζί):
Σὲ προσκυνεῖν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης
καὶ Σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολὴν
Κύριε Δόξα σοι.

ΘΥΜΙΟΣ (τὸν ἀγκαλιάζει καὶ τὸν φιλάει): Καλὰ Χριστούγεννα Μπάρμπα Χρῆστο!

ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟΣ (ὁλόχαρος): Ἀμὴν γιέ μου! Ἄμ ἔτσι θαρεῖς πὼς θὰ τὰ περάσουμε; (Ἁρπάζει τὸ κυδώνι ἀπὸ χάμω, τὸ κόβει καὶ τὸ δίνει τὸ μισό).

ΘΥΜΙΟΣ (ποὺ κόβει μὲ τὰ δόντια του μιὰ γερὴ μπουκιά): Σύκο ἔχει γίνει!..

(Ξεσποῦν κι' οἱ δυό τους σὲ ζωηρὸ ἀνοιχτόκαρδο γέλιο, ἐνῶ κλείνει ἡ ΑΥΛΑΙΑ)

ΝΙΚ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ

Τὰ κάλαντα τοῦ περιοδικοῦ

Καλὴν ἑσπέραν ἄρχοντες, ἂν εἶναι ὁρισμός σας
Χριστοῦ τὴν θεία γέννηση, νὰ πῶ στὸ σπιτικό σας.
Χριστὸς γεννᾶται σήμερον, ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλη
οἱ οὐρανοὶ ἀγάλλονται καὶ ἐν τῇ Παιδοπόλει
ἤρθα νὰ πῶ τὰ κάλλαντα σὲ κάθε ἀναγνώστη,
στὸν Ἄγγελο τὸ Μεταξᾶ τὸν μέγα... παντογνώστη!
Καλὴν ἑσπέραν δὶς Παρῆ Λενιῶ, κι' ἂς εἶσαι πέρα,
ἀπὸ εὐγένεια μοναχά, πές μας μιὰ καλησπέρα.
Ἐκ τῆς Περσίας ἔρχονται, οἱ μάγοι πάφου - πάφου,
τοὺς ζωγραφίζει τὸ χεράκι, τοῦ Ρενουὰρ ζωγράφου.
Μὰ μόλις ἔμαθε αὐτό, ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης.
τὸ «παραμύθι» διάβασε, κι' ἔγινε θηριώδης!
Καλὴν ἑσπέραν Κάππα Μί, δὲν σᾶς γνωρίζω ὅμως,
λένε τὰ ἀρχικὰ αὐτά, τὰ βάζεις παρανόμως!
Ἔφτασε καὶ ὁ Σύνδεσμος μὲ τὴ λεξούλα «ἴνα»
ἦρθε νὰ πῆ τὰ κάλλαντα στὴν Κάππα τὴν Μαρίνα!
Ἐκ τῆς Εὐρώπης ἔρχεται, γράμμα μὲ σιλουέττα,
εἶναι τὸ μυθιστόρημα, τῆς Πηνελόπης Δέλτα.
Καλὴν ἑσπέραν Νοταρᾶ Κλειώ, καλὴν ἑσπέρα
καὶ στὸν Ἀρχισυντάκτη μας, τοῦ σαλονιοῦ πατέρα
Ἐκ τῆς Γαλλίας ἔρχεται, γράμμα μεταφρασμένο,
τοῦ Ἄλκη τοῦ Ροδόπουλου, σ' ἑλληνικὰ γραμμένο.
Ὁ Ἰάκωβος Ἐμμανουὴλ Ψαρρᾶς, γράφει στοὺς τοίχους,
τοῦ φέρνει ὁ Ἐξάψαλμος, ἕνα τσουβάλι στίχους!!!
Καλὴν ἑσπέραν μπάρμπα μου, Μητράκη καλησπέρα.
— Γιατί ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΝΑ μας, καθόταν ἐκεῖ πέρα;—
Οἱ ἀθληταί μας πήγανε στὸ κράτος τοῦ ΙΡΑΝ,
τοὺς ἀκολούθησε κι' αὐτός, ὁ φίλαθλος ΙΒΑΝ.
Ὁ πάτερ Ἱερώνυμος, ψάλλει «Χριστὸς γεννᾶται...»
ἐνῶ ἡ Γιαγιὰ ἡ Καντιανή, μὲ ὄνειρα κοιμᾶται.
Πάντως, πρέπει νὰ πάψωμε, καὶ τὴν πολυλογία,
γιατί ὁ Ἄλφα Κάππα Μί, γράφει Μυθολογία!
Οἱ πεννομάχοι ἄρχισαν, νὰ γράφουν ἄλλα ντ' ἄλλα
κι' ὁ Κάππα ὁ γνωστὸς Γιατρός, τοὺς δίνει λίγο γάλα.
Τὰ κάλαντά μου φτάσανε, μέχρι τοὺς δύο πόλους,
γι' αὐτὸ κι' γὼ σᾶς χαιρετῶ, μικρούς, μεγάλους ΟΛΟΥΣ!
Καλὴν ἑσπέραν φίλοι μου, κύριοι Ἀθηνιῶτες
γι' αὐτὸ «ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ...

Καψάλης Παναγιώτης».

Ἀπὸ τὶς Χριστουγεννιάτικες παραδόσεις τοῦ λαοῦ μας

Οἱ καλλικάντζαροι



Ἡ νύχτα ἦταν γλυκειὰ καὶ λίγο ὑγρή. Σὰν ἀνοιξιάτικη νὰ ποῦμε. Ὄχι πὼς ἦταν ἡ καρδιὰ τοῦ χειμῶνα, παραμονὴ Χριστουγέννων.

Τὸ λιμάνι ἦταν φωτισμένο κι' ἡ ἄσφαλτος ἔμοιαζε νοτισμένη καὶ γυάλιζε, σὰ νἄχε βρέξει πρὶν λίγο.

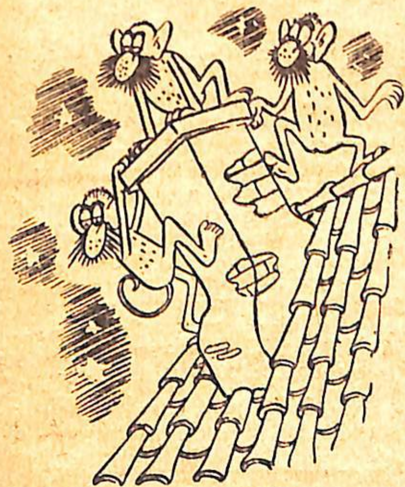
Τὰ πλοῖα φωτισμένα κι' αὐτὰ μὲ πολύχρωμες σημαιοῦλες δίναν μιὰ γιορτινὴ ὄψη στὸ μικρὸ ἐπαρχιώτικο λιμανάκι.

Ὅλα ἦταν πιὸ φωτεινὰ καὶ πιὸ ὅμορφα ἀπόψε.

Ἀκόμα καὶ τὸ βουητὸ τῆς θάλασσας πούφτανε μέχρι τὴν πολιτεία θαρροῦσες πὼς ἀκουγόταν πιὸ χαρούμενο. Κι' ὅμως βούϊζε σήμερα ἡ θάλασσα καὶ ἔσκαγε τὸ κῦμα πάνω στὸ μουράγιο καὶ νοτιζόταν ἡ ἄσφαλτος τῆς παραλίας. Κι' ἡ ἁλμύρα ἀνακατεβόταν στὰ χείλια, στὰ μαλλιά. Ἦταν ἡ νύχτα ἀπόψε γλυκειά, μόνο πούχε λίγη ὑγρασία κι' ἦταν νοτιᾶς.

Τὸ σπίτι ἦταν πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα, τὰ καβουράκια, τὰ βραχάκια καὶ τὰ φύκια καὶ πιὸ πάνω ἀκόμα ἦταν ὁ οὐρανός...

Τὸ σπίτι ἀπόψε ἦταν χαρούμενο κι' ὁλόφωτο. Παραμονὴ Χριστουγέννων βλέπετε. Ἀπὸ μέρες τώρα τὄχαν ξεσηκώσει ὁλόκληρο. Τὰ ἔπιπλα εἶχαν βγῆ, τὰ χαλιὰ εἶχαν ἁπλωθῆ στὴν ταράτσα, οἱ κουρτίνες, κι' αὐτὲς μὲ τὴ σειρά τους, ξεκρεμάστηκαν γιὰ νὰ πλυθοῦν καὶ νὰ σιδερωθοῦν. Ὅταν πιὰ αὐτὰ εἶχαν φύγει ἄρχισε τὸ μεγάλο πανηγύρι. Τριψίματα, μπογιατίσματα, φασαρίες, κακό. Ὅλο τὸ σπίτι στὸ ποδάρι. Ἡ μαμά, ἡ γιαγιά, ἡ θεία ἡ Δήμητρα, ποὺ ὅλη τὴν ὥρα ἔσκουζε, ἡ Μαριγὼ τὸ κορίτσι ποὺ τοὺς εἶχαν φέρει ἀπ' τὸ χωριό, ἀκόμα καὶ ἡ χοντρὸ - κυρὰ Ἀγλαΐα ἡ γειτόνισσά τους ποὺ πῆραν γιὰ κεῖνες τὶς μέρες, μπαιζόβγαινε σὰ νοικοκυρά. Καὶ σοὖχε πάρει κ' ἕναν ἀέρα. Ὁ Γιωργάκης κι' ὁ



Παναγάκης δὲν εἶχαν ποῦ νὰ μείνουν καὶ ποῦ νὰ σταθοῦν. Ὅπου καὶ νὰ στεκόντουσαν κάποιος θὰ βρισκόταν νὰ τοὺς διώξη καὶ νὰ τοὺς ἀποπάρει. «Παλιόπαιδα, ἀκατάστατα, ὅλο ἐμπόδιο εἴσαστε». Σὲ κάτι τέτοιες περιστάσεις οἱ μεγάλοι ἦταν φοβερὰ πληχτικοί. Τίποτα τὸ εὐχάριστο δὲν εἶχαν νὰ ποῦν, οὔτε ἕνα χάδι νὰ σοῦ κάνουν. Ἀκόμα κι' αὐτὴ ἡ γιαγιὰ τὰ βράδυα δὲν τοὺς ἔλεγε ἱστορίες κι' οὔτε ἡ μαμὰ τοὺς διάβαζε ἀπ' τὸ μεγάλο χρωματιστὸ βιβλίο τὶς περιπέτειες τῆς «Ἀλίκης ποὺ πῆγε στὴν χώρα τῶν θαυμάτων».

Μὰ σήμερα ὅλα εἶχαν μπῆ στὴ θέση τους καὶ τὸ σπίτι ἔλαμπε πιὸ πολὺ ἀπὸ κάθε ἄλλη μέρα. Οἱ χίλιες δυὸ μυρωδιὲς ξεχύθηκαν ἀπ' τὴν εὐχάριστη μυρωδιὰ τοῦ φρεσκοσιδερωμένου καθαροῦ ρούχου μέχρι τὴν γαργαλιστικὴ μυρωδιὰ ποὔβγαινε μέσα ἀπ' τὴν κουζίνα καὶ σοῦ ὑποσχόταν χίλιες δυὸ λαχταριστὲς λιχουδιές.

Τί ὅμορφο σήμερα τὸ σπίτι κι' ὅλοι πόσο χαρούμενοι. Ἡ μαμὰ ξαναπῆρε τὸ γλυκό της ὕφος κι' ἡ γιαγιὰ κάθησε πάλι στὴ κουνιστὴ πολυθρόνα της γεμάτη ὄρεξη γιὰ ἱστορίες. Κι' ἡ θεία Δήμητρα ξανάπιασε τὰ κοπανελάκια της γιὰ νὰ τελειώση τὴν ἀτελείωτη ντατέλα της. Καὶ τὸ μεγαλύτερο εὐτύχημα ἦταν πὼς εἶχε πάψει νὰ σκούζη. Κι' ἡ Μαριγὼ τραγούδαγε μέσα ἀπ' τὴν κουζίνα. Ὁ Γιωργάκης κι' ὁ Παναγάκης σκεφτόντουσαν ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι πολὺ ὡραία σὰν περιμένης τὰ Χριστούγεννα μέσα σ' ἕνα χαρούμενο σπιτάκι ποὺ ὅλοι σ' ἀγαποῦν καὶ σοῦ ἑτοιμάζουν χίλιες δυὸ ἐκπλήξεις ἂν καὶ κάνουν ὅτι τίποτα δὲν ξέρουν. Ὁ Γιωργάκης κι' ὁ Παναγάκης κάτι τέτοια τὰ καταλάβαιναν. Ἤξεραν ἀπ' ἄλλες χρονιές. Καὶ νὰ φαντασθῆ κανεὶς ὅτι οἱ μεγάλοι ποὺ κάνουν πάντα τοὺς ἔξυπνους, πίστευαν στ' ἀλήθεια, ὅτι αὐτοὶ οἱ δυὸ δὲν ἔχουν πάρει μυρωδιά.

Ὁ Γιωργάκης ἦταν βέβαιος, πὼς φέτος θ' ἀποχτοῦσε παπούτσι μὲ δέσιμο ἀπὸ καρδόνι κι' ὄχι πιὰ λουστρίνι μὲ κουμπάκι κι' ἴσως, ἀλλὰ αὐτὸ ἦταν λιγάκι τολμηρὸ νὰ τὸ σκέφτεται, ἴσως τοὔπαιρναν καὶ μαζὶ μὲ τὴν καινούργια του φορεσιὰ καμμιὰ γραβατοῦλα. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ὁ Παναγάκης ὀνειρευόταν ψηλὲς κάλτσες μέχρι τὸ γόνατο καὶ μιὰ μπλὲ ναυτικὴ φορεσιὰ μὲ χρυσᾶ κουμπιὰ καὶ γαλονάκια. Ὅσο γιὰ παιχνίδια; Ἔ! αὐτὰ εἶχαν καιρὸ νὰ τὰ σκεφτοῦν μέχρι τὴν Πρωτοχρονιά.

— Τί ἔχουν τὰ πουλάκια μου, τὰ χρυσά μου ἐγγονάκια; φώναξε εὔθυμα καὶ γλυκὰ ἡ γιαγιὰ ἀπ' τὴν πολυθρόνα της. Τί ἔχουν ποὺ αὔριο θὰ πᾶνε στὴν Ἐκκλησιὰ καὶ θὰ κάνουνε χρυσὸ δοντάκι;

Ἡ εὐκαιρία ἦταν μοναδική. Καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ σκέφτηκαν νὰ μὴ τὴ χάσουν.

— Γιαγιάκα, κλαψούρισε ὁ Παναγάκης, γιαγιάκια πές μας καμμιὰ ἱστορία.

— Τόσες μέρες ἔχεις νὰ μᾶς πῆς, παρακάλεσε ὁ Γιωργάκης.

Ἡ γιαγιὰ κύτταζε μιὰ τὸν ἕνα καὶ μιὰ τὸν ἄλλο μέσα ἀπ' τὰ χρυσά της γυαλιὰ χωρὶς ν' ἀπαντᾶ. Πάντα τῆς ἄρεσε νὰ τὰ παιδεύη λίγο.

—Μμμ, μουρμούρισε καὶ τί νὰ σᾶς πῶ; Ὅλο τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια δὲν τὰ βαρεθήκατε πιά; Ἐσεῖς κοντεύετε νὰ τὰ μάθετε ἀπέξω ἀφοῦ διορθώνετε καὶ μένα κάθε φορὰ ποὺ τυχαίνει νὰ ξεχάσω καμμιὰ λέξη.

— Πές μας γιαγιούλα, πές μας καὶ δὲν θὰ σὲ διορθώσουμε, φώναξαν κι' οἱ δυὸ μαζί. Ἔτσι καθὼς εἶχαν σηκώσει τὰ μουσουδάκια τους καὶ τὴν κοίταγαν παρακαλεστικά, ἦταν τόσο ὅμορφα καὶ γουστόζικα ποὺ τῆς ἐρχόταν νὰ τὰ φιλήση.

— Ἐλᾶτε παλιόπαιδα, ἐλᾶτε. Καθίστε φρόνιμα στὰ σκαμνάκια σας ἐδῶ κοντά μου καὶ τσιμουδιά. Μὴν ἀρχίσετε τὶς διακοπὲς καὶ τὰ διορθώματα γιατὶ νὰ τὸ ξέρετε. Μὲ τὴν πρώτη θὰ σταματήσω ἀμέσως.

Τὰ παιδιὰ τσακίστηκαν νὰ καθήσουν. Σταύρωσαν τὰ χεράκια τους κ' ἑτοιμάστηκαν ν' ἀκούσουν.

— Καὶ τί θὰ μᾶς πῆς γιαγιάκα ἀπόψε;

— Νὰ μᾶς πῆς... νὰ μᾶς πῆς τὴν βασιλοπούλα ποὺ δὲν γελοῦσε, πετάχτηκε ὁ Παναγάκης.

— Ὄχι καϋμένε νὰ μᾶς πῆς γιὰ τὸν «Ἀντρειωμένο» ἢ «γιὰ τὴν πεντάμορφη ποὺ τὴν φύλαγε ὁ δράκος μὲ τὰ κόκκινα μάτια ποὺ πέταγαν φωτιές»...

— Συχάστε, θηρία, συχάστε, θὰ σᾶς πῶ ἀπόψε γιὰ τοὺς καλλικαντζάρους ποὺ ἀνεβαίνουν κάθε τέτοια μέρα στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς. Συχάστε λοιπὸν ν' ἀκούσετε γιατὶ δὲ λέω τίποτα!

Κι' ἄρχισε ἡ καλὴ γιαγιὰ τὴν ἱστορία τῶν καλλικατζάρων:

—Τί καὶ τί δὲ λένε παιδάκια μου γιὰ τοὺς καλλικαντζάρους πόσα καὶ πόσα ὀνόματα δὲν τοὺς ἔχουν βγάλει. Ἐγὼ ποτὲ δὲν εἶδα τέτοιο πράμμα γιατὶ ἡ μάνα μου ποὖταν γυναῖκα θρήσκα πάντα αὐτὲς τὶς μέρες ἔρριχνε στάχτη ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα. Ἀλλὰ ἂς σᾶς πῶ τὰ πράγματα ἀπ' τὴν ἀρχή:



Οἱ καλλικάντζαροι, παιδιά μου, ἔρχονται μέσα ἀπ' τὴ γῆ ὅπου ὅλο τὸ χρόνο πολεμᾶνε μὲ τσεκούρια κι' ἀξίνες νὰ κόψουν τὸ δέντρο ποὺ βαστάει τὴ γῆ. Μόλις ὅμως ἔρθει ἡ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων πετᾶνε τὰ τσεκούρια καὶ τὶς ἀξίνες γιὰ ν' ἀνέβουν στὴ γῆ καὶ νὰ παιδέψουν τοὺς ἀνθρώπους. Πάνω στὴ γῆ μένουν ὡς τὴν ἡμέρα τῶν Φώτων ποὺ ὁ παπᾶς ἁγιάζει τὰ νερά. Καὶ τὸν φοβοῦνται παιδάκια μου τὸν ἁγιασμὸ οἱ καλλικάντζαροι γιατὶ εἶναι ἁμαρτωλοὶ καὶ κάνουν χίλια δυὸ κακά.

Μόλις λοιπὸν ἀκούσουν τὸν παπᾶ νὰ ψέλνη ὅπου φύγει φύγει τρέχουν νὰ ξαναγυρίσουν πίσω στὰ ἔγκατα τῆς γῆς. Καὶ φεύγοντας ὅλοι μαζί, τραγουδοῦνε:

φεύγετε καὶ φεύγουμε,
γιατ' ἦρθε ὁ διαβολόπαπας
μὲ τὴν Ἁγιαστούρα του
καὶ μὲ τὴν βρεχτοῦρα του.

Ὁ κόσμος λέει παιδιά μου πὼς ὅποιος γεννιέται τὴν βδομάδα ἀπ' τὰ Χριστούγεννα μέχρι τοῦ Ἁγίου Βασιλιοῦ γίνεται καλλικάντζαρος, μὰ ἐγὼ δὲν τὸ πιστεύω αὐτό. Ἐγὼ νομίζω πὼς οἱ ψυχὲς τῶν κακῶν ἀνθρώπων μπαίνουν στὰ σώματα τῶν καλλικαντζάρων. Πάντως σὲ πολλὰ μέρη γιὰ νὰ μὴ γίνη τὸ παιδὶ ποὺ θὰ γεννηθῆ αὐτὲς τὶς μέρες καλλικαντζαρούδι τὸ παίρνουν οἱ γονιοί του καὶ τὸ πᾶν στὴν ἀγορὰ ὅπου καίει φωτιὰ ἐκεῖ, τοῦ βάζουν τὰ πόδια ἀπὸ πάνω μέχρι νὰ τσουρουφλιστῆ καὶ νὰ ἀρχίση νὰ κλαίη, κι' ὅταν πιὰ τὸ πάρουν καὶ τ' ἀλείψουν μὲ λάδι καὶ μὲ γιατρικὰ γιὰ νὰ γειάνη, κυττάζουν τὰ νύχια του, κι' ἂν αὐτὰ εἶναι τσουρουφλισμένα τότε πιὰ οἱ γονιοί του ἡσυχάζουν γιατὶ ξέρουν ὅτι πιὰ τὸ παιδί τους δὲν πρόκειται νὰ γίνη καλλικάντζαρος. Γιατὶ καλλικάντζαρος χωρὶς νύχια δὲν γίνεται.

— Μὰ αὐτὰ γίνονταν ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια εἶπε τὸ μεγαλείτερο ἀπὸ τ' ἀγόρια...

(Ἡ συνέχεια στὴ σελίδα 670)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ὁ ἀνέσπερος ἥλιος

Στὸ σπίτι τοῦ παπποῦ ὅλα εἶναι ἕτοιμα γιὰ τὰ Χριστούγεννα. Καὶ ὅπως κάθε χρόνο ὅλοι θὰ γιορτάσουν τὴ μεγάλη μέρα χωρὶς νὰ λησμονήσουν τίποτα ἀπὸ ὅλες ἐκεῖνες τὶς πατροπαράδοτες συνήθειες ποὺ κάνουν τοὺς ἀνθρώπους τόσο εὐτυχισμένους καὶ χαρούμενους.

Τὰ παιδιὰ δὲν ἔχουν ἀκόμα τελειώσει τὰ μαθήματά τους. Μὰ οἱ διακοπὲς τῶν Χριστουγέννων δὲν ἀργοῦν, καὶ τότε θὰ ἔχουν νὰ ἀκούσουν ἀπὸ τὸν παπποῦ πολλὲς ἱστορίες. Καὶ τί ὄμορφες ἱστορίες;

Μὰ καὶ τώρα, μὲ ὅλα τὰ μαθήματα, δὲν χάνουν καμμιὰ εὐκαιρία ποὺ νὰ μὴν ἀκούσουν ἀπὸ τὸν τόσο καλόβολο γέροντα κάτι τὸ πολὺ εὐχάριστο καὶ πάντα διδακτικό, καὶ διασκεδαστικό.

Μόλις τώρα τὰ παιδιὰ τέλειωσαν τὴ μελέτη τους καὶ πῆραν θέση κοντὰ στὸν παπποῦ, δίπλα στὸ τζάκι, ποὺ τὰ ξύλα του σπίθιζαν καὶ φωτοβολοῦσαν σκορπίζοντας μέσα στὸ μεγάλο δωμάτιο μιὰ γλυκειὰ ζεστασιά.

Ὁ Γιῶργος αὐτὴ τὴ φορὰ πῆρε πρῶτος τὸ λόγο:

— Θὰ ἤθελα νὰ ἤξερα παπποῦ, εἶπε, ἂν ὅλα αὐτὰ ποὺ λέγονται γύρω ἀπὸ τὴ Γέννηση τοῦ Κυρίου εἶναι ἱστορικά, ἀπόλυτα ἐξακριβωμένα.

— Μὰ δὲν ὑπάρχει γι' αὐτὸ καμμία ἀμφιβολία, ἀπάντησε ὁ παπποῦς. Οἱ Εὐαγγελισταὶ μᾶς δίνουν σειρὰ ἀπὸ λεπτομέρειες γύρω ἀπὸ τὴν ὑπερφυσικὴ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ καὶ κανένας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀμφιβάλη γιὰ τὴν ἱστορικὴ ἀκρίβεια τῶν ὅσων μᾶς γράφουν. Καὶ οἱ Μάγοι ποὺ «ἀπὸ Ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα» καὶ ἡ μετάβασή τους εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἡ ἀναχώρησή τους γιὰ τὴν πατρίδα τους χωρὶς νὰ ξαναπεράσουν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, γιὰ νὰ μὴν ἀποκαλύψουν στὸν Ἡρώδη τὸν τόπο ποὺ γεννήθηκε ὁ Βασιλιὰς τοῦ Κόσμου, εἶναι γεγονότα. Καὶ θὰ πρέπει νὰ εἶναι κανεὶς πολὺ ἀσεβὴς καὶ μωρὸς γιὰ νὰ δυσπιστῆ στὰ γραφόμενα τοῦ Εὐαγγελίου. Μὰ ὑπάρχει κάτι ποὺ δὲν εἶναι ἱστορικὰ ἐξακριβωμένο καὶ τοῦτο γιατὶ τὸ Εὐαγγέλιο δὲν μᾶς δίνει καμμιὰ πληροφορία.

— Καὶ τί εἶναι αὐτό; ρώτησαν μαζὶ καὶ τὰ τρία παιδιά.

— Ἡ ἡμέρα τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου. Τὴν ἡμερομηνία αὐτὴ τῆς 25 Δεκεμβρίου τὴν καθώρισε σὰν ἡμέρα «τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως» τοῦ Κυρίου ὁ Πάπας τῆς Ρώμης Ἰούλιος μεταξὺ τοῦ 336 καὶ 353 μ. Χ.

— Μὰ καλὰ ὁ Πάπας Ἰούλιος καθώρισε τὴν ἡμέρα αὐθαίρετα; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Λένε ὅτι ὁ Πάπας ἔκαμε ἔρευνα στὰ ἀρχεῖα τῆς Ρώμης γιὰ νὰ ἐξακριβώση τὴν ἀκριβῆ ἡμέρα τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἐξακρίβωσε τὸ χρόνο τῆς ἀπογραφῆς τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους ποὺ γίνηκε ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Αὔγουστο. Ἔτσι ὁ Πάπας κατάφερε μὲ ὅσα λένε τὰ Εὐαγγέλια νὰ καταλήξη στὸ συμπέρασμα πὼς ὁ Χριστὸς γεννήθηκε στὶς 25 Δεκεμβρίου. Ὡστόσο καὶ στὰ 431 ἀκόμα μ.Χ. στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ σὲ ἄλλες Χριστιανικὲς ἐκκλησίες τῆς Ἀνατολῆς τὰ Χριστούγεννα δὲν γιορτάζονταν στὶς 25 Δεκεμβρίου ἀλλὰ στὶς 6 Ἰανουαρίου σὰν Θεοφάνια ἢ Ἐπιφάνια.

Ὑπάρχουν ὅμως πολλοὶ ποὺ χωρὶς νὰ θεωρηθοῦν ἀσεβεῖς, ὑποστηρίζουν πὼς καὶ ἡ γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων ὀφείλεται σὲ ἕνα συμβολισμὸ ποὺ οἱ Χριστιανοὶ τῶν πρώτων αἰώνων θέλησαν νὰ δώσουν στὴ γέννηση τοῦ μεγάλου Ἡλίου τῆς Δικαιοσύνης. Ὅπως δηλαδὴ ὁ ἥλιος ἀρχίζει νὰ ξαναγεννιέται τὸ Δεκέμβριο — μεγαλώνει ἡ μέρα καὶ ἡ φύση ὁλόκληρη ξαναζωντανεύει, ἔτσι καὶ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες γεννιέται ὁ μεγάλος Ἥλιος ὄχι πιὰ τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος, ἀλλὰ ὁ Ἥλιος τοῦ Σύμπαντος Κόσμου «ὁ Μεγάλος Ἥλιος ποὺ εἶναι τὸ φῶς ἀπὸ τὸ ἀνέσπερο φῶς, ὁ Θεὸς ὁ ἀληθινὸς ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸν ἀληθινό, ὁ πρὸ αἰώνων Θεός». Ὁ ποιητὴς καὶ πλάστης τῶν ἀπείρων κόσμων ποὺ τὸ ἀνθρώπινο μυαλὸ σταματάει μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο καὶ τὸ μυστήριο μὰ ποὺ σὲ ὅλα αὐτὰ βλέπει τὸ χέρι τοῦ μεγάλου Δημιουργοῦ.

— Μὰ δὲν εἶναι, παπποῦ, ἀσέβεια, ρώτησε ἡ Τασία, νὰ συμβολίζουμε τὸ Χριστὸ μὲ τὸν Ἥλιο;

— Ὄχι παιδιά μου, ἀπάντησε ὁ παπποῦς. Ὁ Ἥλιος γιὰ τοὺς ἀνθρώπους εἶναι τὸ πιὸ μεγαλειῶδες ἀπὸ τὰ φαινόμενα ποὺ βλέπει. Εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς ποὺ ἡ θεία πρόνοια ἔδωσε στὸ ἀνθρώπινο γένος. Καὶ νὰ μὴ λησμονᾶτε ποτὲ παιδιά μου πὼς καὶ οἱ ὕμνοι τῆς ἐκκλησίας «Ἥλιον τῆς Δικαιοσύνης» ὀνομάζουν τὸν Κύριον.

— Ἀλήθεια παπποῦ οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι λάτρευαν τὸν Ἥλιο γιὰ Θεό.

— Ναί. Τὸν λάτρευαν σὰν θεὸ στὴν Πελοπόννησο καὶ περισσότερο στὴν Κόρινθο. Μὰ ἐκεῖ ποὺ ἡ λατρεία τοῦ Ἡλίου εἶχε τὸν πιὸ ἐπίσημο χαρακτῆρα ἦταν ἡ Ρόδος.

Τὸ νησὶ αὐτὸ τοῦ Νοτίου Αἰγαίου ἦταν κτῆμα τοῦ Ἡλίου. Καὶ τοὺς τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας τοὺς εἶχε ἀποκτήσει ἔπειτα ἀπὸ μιὰ ἀδικία ποὺ τοῦ εἶχαν κάμει οἱ θεοὶ στὰ παλάτια τοῦ Ὀλύμπου.

— Καὶ σὲ τί τὸν ἀδίκησαν οἱ θεοὶ τὸν Ἥλιο; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Ἐνῶ ὁ Ἥλιος ἔκανε τὴν καθημερινή του βόλτα στοὺς οὐράνιους θόλους, οἱ θεοὶ ἔκαναν μεταξύ τους τὴ μοιρασιὰ τῆς Γῆς. Κι' ὅταν ὁ Ἥλιος ἔφτασε στὰ οὐράνια δώματα πληροφορήθηκε πὼς τὸν εἶχαν ξεχάσει καὶ εἶχε μείνει χωρὶς μερίδιο.

— Καὶ τὸ δικό μου μερδικό; ρώτησε ὁ Ἥλιος τὸν Δία. Μὲ ποιὸ δικαίωμα μὲ ἀφήσατε χωρὶς ἕνα κομμάτι γῆς;

Ὁ Δίας ἀναγνώρισε τότε πὼς εἶχε γίνει λάθος καὶ ἦταν ἕτοιμος νὰ ἀκυρώση τὴν μοιρασιὰ καὶ νὰ τὴν κάμη ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δίνοντας φυσικὰ καὶ στὸν Ἥλιο μερίδιο.

— «Ἂς εἶναι», εἶπε τότε συγκαταβατικὰ ὁ Ἥλιος. Ἂς μείνει ἡ ἀπόφαση τῶν θεῶν ὅπως τὴν βγάλατε. Μὰ ἐκεῖ κάτω ἀνάμεσα στὴν Ἀνατολὴ καὶ στὸ Νοτιὰ βλέπω ἕνα νησὶ ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὴ θάλασσα. Αὐτὸ νὰ μοῦ δώσετε. Καὶ θὰ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος. Ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελαν οἱ θεοί. Καὶ τοῦ παραχώρησαν τὸ νησὶ ποὺ τοὺς ζήτησε. Καὶ αὐτὸς ἔδωσε στὸ νησὶ τὸ ὄνομα τῆς γυναίκας του τῆς Ρόδου.

Μὰ ὁ Ἥλιος συνέχισε ὁ παπποῦς δὲν εἶχε μόνο τὴ Ρόδο γιὰ ἰδιοκτησία. Εἶχε ἰδιοκτησία καὶ στὴν Σικελία ὅπου ἔβοσκαν τὰ βόδια του οἱ θυγατέρες του, ἡ Φαέθουσα καὶ ἡ Λαμπετία. Καὶ ἐκεῖ ὅπως μᾶς λέει ὁ Ὅμηρος πῆγαν οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσέα καὶ ἔσφαξαν μερικὲς ἀπὸ τὶς ἀγελάδες του.

— Καὶ γι' αὐτὸ διάκοψε ὁ Γιῶργος ὁ Ἥλιος «ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ».

— Καὶ τί θὰ πῆ αὐτό; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Ἐπειδή, προθυμοποιήθηκε νὰ ἐξηγήση ὁ μεγάλος ἀδελφός, τοῦ σκότωσαν τὰ βόδια του τοὺς ἀφαίρεσε τὴν ἡμέρα τῆς ἐπιστροφῆς στὰ σπίτια τους. Δηλαδὴ τοὺς τιμώρησε νὰ μὴ ξαναγυρίσουν ποτὲ στὴν πατρίδα τους.

— Πολὺ ὡραῖα τὰ ἐξήγησες, παρατήρησε εὐχαριστημένος ὁ παπποῦς.

Μὰ ὁ ἥλιος δὲν εἶχε μόνο ἐκεῖ τὶς ἀγέλες του μὲ τὰ βόδια του. Εἶχε καὶ εἰς τὴν Νῆσον Ἐρύθειαν.

— Καὶ ποῦ ἦταν αὐτὴ ἡ Ἐρύθεια; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

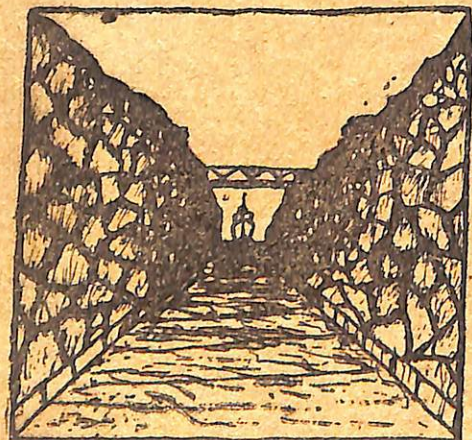
— Ἦταν στὸν Ἀτλαντικὸ ἔξω ἀπὸ τὴν εἴσοδο τῆς Μεσογείου. Εἶχε ὁ ἥλιος καὶ ἀγέλες στὸ Ταίναρο. Λένε μάλιστα πὼς ὁ Ἥλιος εἶχε ἑπτὰ ἀγέλες ἀπὸ 50 βόδια τὴ κάθε μιὰ καὶ 50 ἀκόμα ἀγέλες ἀπὸ 50 πρόβατα. Καὶ φαίνεται πὼς οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ δὲν λέγονται χωρὶς σημασία.

— Καὶ ποιὰ εἶναι παπποῦ ἡ σημασία τους ρώτησε τώρα ἡ Τασία.

Ὁ Ἀριστοτέλης ἐξήγησε πὼς τὰ 7Χ50 βόδια ἦταν οἱ 350 ἡμέρες καὶ τὰ 7Χ50 πρόβατα οἱ 350 νύχτες ποὺ ὅπως ὑπολόγιζαν στὴν ἀπώτατη ἀρχαιότητα εἶχε ὁ χρόνος.

Ὡστόσο παιδιά μου παρατήρησε ὁ παπποῦς ὁ Ἥλιος παραμένει πάντα γιὰ τὸν πλανήτη μας ἡ πηγὴ τῆς ἐπίγειας ζωῆς καὶ θὰ μπορῆ κανεὶς μ' αὐτὸν χωρὶς νὰ κάνη ἁμαρτία νὰ συμβολίζη τὸ ἀνέσπερο φῶς τῆς τριαδικῆς θεότητας, τὸ λαμπρὸ φῶς τῆς γνώσεως ποὺ μᾶς δείχνει καὶ μᾶς φωτίζει στὸ δρόμο τῆς χριστιανικῆς πίστεως, τῆς ἀληθινῆς πίστεως, τῆς θρησκείας τῆς ἀγάπης, τῆς θρησκείας ποὺ ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν διακρίνει σὰν τὸ τελειότερο πλάσμα τῆς δημιουργίας!... Καὶ ὁ Χριστὸς θὰ εἶναι στοὺς αἰῶνες ὁ Ἥλιος ὁ ἀνέσπερος. Ὁ Ἥλιος ποὺ θὰ μεσουρανῆ χωρὶς νὰ γέρνη ποτὲ πρὸς τὴ δύση...

Α. Κ. Μ.



ΙΣΘΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

(Σκίτσο Καρμανιόλα)



ΜΙΚΡΟ ΛΙΜΑΝΑΚΙ

(Σκίτσο τοῦ Νίκου Γιαννούλη)

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Ἄφοβοι πρὸς ἕνα καλύτερο μέλλον

Στὰ περασμένα σημειώματά μας εἴδαμε ποιὰ εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἀφοβία, μὲ ποιὸ τρόπο τὴν εἶχε ἐκδηλώσει ὁ Κύριός μας. Ἔπειτα ἐξετάσαμε, ἂν εἴμαστε κι' ἐμεῖς πραγματικὰ ἄφοβοι καὶ σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση τί θὰ εἴχαμε ν' ἀντιμετωπίσουμε. Τέλος μελετήσαμε τὸν τρόπο ποὺ πρέπει νὰ ἐφαρμόζουμε, γιὰ ν' ἀποφύγουμε περιττὲς ἐχθρότητες καὶ κατόπιν ἐρευνήσαμε, ἂν θὰ πρέπει νὰ παραδοθοῦμε στὴ μοιρολατρεία ἢ ν' ἀναλάβουμε ἄφοβα τὸν ἀγῶνα. Ἀποφασίσαμε τὸ τελευταῖο. Πήραμε τὴν ἀπόφαση νὰ κλείσουμε τ' αὐτιά μας στὶς ὁποιεσδήποτε ἀπαισιόδοξες φωνὲς καὶ νὰ ἐργασθοῦμε στὸ παρόν, γιὰ νὰ οἰκοδομήσουμε ἕνα καλύτερο μέλλον. Αὐτὸ ἦταν τὸ παράδειγμα ποὺ μᾶς ἔδωκε ὁ Κύριος. Αὐτὸ ἀκολούθησαν ὅσοι ἔχουν δημιουργήσει κάτι καλὸ σὲ τοῦτον τὸν κόσμο.



Πραγματικά, ἂν ἐξετάσουμε μία - μία τὶς περιπτώσεις τοῦ καθενὸς ἀπὸ τοὺς δημιουργοὺς τοῦ πολιτισμοῦ, θὰ ἰδοῦμε νὰ ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἴδιο πρᾶγμα. Ὁ καθένας τους ἀρχίζει μόνος του μιὰ ἐργασία, ποὺ στὴν ἀρχὴ φαινόταν, πὼς δὲν εἶχε καμμιὰ ἐλπίδα ἐπιτυχίας. Κατόπιν νὰ προχωρῇ καὶ νὰ συνεχίζῃ τὴν ἐργασία του, παρὰ τὶς ἀντιδράσεις, τὶς ἀποθαρρύνσεις καὶ ἐχθρότητες. Τέλος ἡ ἐργασία του νὰ ἐπιτυχάνῃ καὶ νὰ ἀναγνωρίζεται ἀπὸ ὅλους.

Ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας πέρασε ἀπὸ ὅλα αὐτά. Ξεκίνησε, ἂν τὸν πάρουμε σὰν ἄνθρωπο μόνον, ἕνας μαραγκὸς Αὐτός, ἀπὸ ἕνα μικρὸ χωριὸ τῆς Παλαιστίνης, νὰ κάνῃ τί; Οὔτε λίγο οὔτε πολὺ νὰ ἀναδημιουργήσῃ ὁλόκληρο τὸν κόσμο! Τὴ στιγμὴ ποὺ ὑπῆρχαν στὴν ἐποχή Του ἄρχοντες σὰν τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ρώμης Αὔγουστο καὶ τὸν Τιβέριο. Ἐνῶ ὑπῆρχαν σοφοὶ ξακουστοὶ σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο, ὅπως ὁ Σενέκας καὶ ἄλλοι. Ὅταν ζοῦσαν διδάσκαλοι τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ, ὅπως ὁ Γαμαλιὴλ ποὺ ὁ λόγος τους εἶχε κῦρος ποὺ δὲν τολμοῦσε κανεὶς νὰ τὸ ἀμφισβητήσῃ. Τὴ στιγμὴ ποὺ ὑπῆρχαν οἰκονομικοὶ ὀργανισμοί, σὰν τὶς μεγάλες σημερινὲς τράπεζες ποὺ εἶχαν τὰ μέσα νὰ κάμουν τὸ πᾶν, σηκώθηκε ὁ ἄσημος Ἐκεῖνος μαραγκός, νὰ ἀναλάβῃ ἕνα ἔργον, ποὺ θὰ ἦταν τρέλλα νὰ τὸ ἀναλάβῃ ὄχι ἕνας, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ἀκόμα μαζὶ αὐτοὶ ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω.

Πόσοι δὲν θὰ γέλασαν μὲ τὴν πρώτη ἐμφάνισή Του. Πρῶτα - πρῶτα οἱ ἴδιοι οἱ συμπατριῶτες Του, ποὺ Τὸν ἤξεραν ἀπὸ μικρόν. «Δὲν ἔρχεται καὶ σὲ μᾶς», ἔλεγαν, «νὰ κάνῃ τὰ ἔργα ποὺ κάνει ἀλλοῦ; Δὲν περνοῦν αὐτὰ σὲ μᾶς. Τὸν ξέρουμε ἀπ' τὴν καλή». Καὶ ὅταν πῆγε στὴ συναγωγή τους καὶ ἔλαβε τὸν λόγο καὶ τοὺς εἶπε τὴν ἀλήθεια, ἦταν τόση ἡ λύσσα τους ἐναντίον Του, ποὺ Τὸν πῆραν μέσα ἀπ' τὴ συναγωγὴ καὶ Τὸν πῆγαν στὸ βουνό, σὲ μιὰ ἀπότομη κορυφή, γιὰ νὰ τὸν κατακρημνίσουν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ νὰ τελειώνῃ μιὰ καὶ καλὴ μὲ τὸν συμπατριώτη τους Αὐτόν, ποὺ ἤθελε νὰ κάνῃ πὼς εἶναι κάτι περισσότερο ἀπ' αὐτούς.

Ἔπειτα οἱ ἴδιοι οἱ δικοί Του, δὲν Τὸν πῆραν ξωπίσω, νομίζοντας ὅτι ἔχασε τὸ μυαλό Του. «Μὰ εἶναι πράγματα αὐτά;» θὰ ἔλεγαν. «Δὲν κυττάζει καλύτερα τὸ μεροκάματό Του, νὰ ἰδοῦμε πῶς θὰ τὸ φέρουμε βόλτα στὸ σπίτι μας; Εἶναι τώρα καιρὸς γιὰ τέτοια πράγματα; Ἐδῶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι δὲν μπόρεσαν νὰ καταφέρουν τίποτε καὶ αὐτὸς θὰ καταπιαστῇ μὲ τέτοιες δουλειὲς καὶ θὰ τὶς φέρῃ σὲ καλὸ τέλος, ἕνα ἀγράμματο παλληκάρι σὰν κι' Αὐτόν; Ὁ Κύριος νὰ Τὸ ἐλεήσῃ, δὲν εἶναι τὸ παιδί μας στὰ καλά Του». Αὐτὰ καὶ ἄλλα τέτοια θὰ ἔλεγαν οἱ δικοί Του, ὅταν ἄφισαν τὴν Ναζαρέτ, τρέχοντας νὰ Τὸν ζητοῦν ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ προσπαθώντας νὰ Τὸν πείσουν νὰ γυρίσῃ πίσω στὸ σπίτι τους.

Ἐκεῖνος, φυσικά, δὲν δείλιασε, δὲν ἀποθαρρύνθηκε. Πίστευε στὸν σκοπό Του, ἀγαποῦσε τὸ ἔργο Του καὶ τὴν ἀποστολή Του καὶ προχώρησε. Τὴν ἔφερε σὲ καλὸ τέλος καὶ σήμερα εἶναι τὸ κέντρον τῆς Ἱστορίας τοῦ Κόσμου. Κι' αὐτὸ τὸ γεγονὸς εἶναι τόσο ἀληθινὸ ποὺ καὶ οἱ ἐχθροί Του ἀκόμα ἀναγκάζονται νὰ τὸ ἀναγνωρίσουν.

Τὸ παράδειγμα βέβαια τοῦ Κυρίου μας καὶ σὲ μέγεθος καὶ σὲ ἀξία εἶναι μοναδικό. Ὑπάρχουν ὅμως ἄλλα ποὺ εἶναι μὲν μικρότερα ποὺ τὸ σχῆμα τους ὅμως εἶναι καταπληκτικὰ ὅμοιο μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου μας. Ἂν κυττάξετε γύρω σας, ἴσως μπορέσετε ν' ἀνακαλύψετε κάτι παρόμοιο. Μπορεῖ νὰ εἶναι πολὺ μικρό. Τὰ χαρακτηριστικά του ὅμως θὰ μοιάζουν, ὅπως μοιάζουν τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ βρέφους μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν γονέων του. Θὰ θέλατε νὰ δημιουργήσετε καὶ σεῖς κάτι παρόμοιο; Τότε θὰ εἴσαστε καὶ σεῖς μὲ τὴν ἔνδοξη χορεία τῶν δημιουργῶν, ποὺ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Κύριο ἐργάσθηκαν καὶ θυσιάστηκαν ἄφοβα γιὰ ἕνα καλύτερο μέλλον.

Ὁ πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ

Ἴσως πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀναγνῶστες μας νὰ ἔχουν ἐπισκεφθῇ κανένα ἑλληνικὸ μουσεῖο. Καὶ ἔχουμε εὐτυχῶς πολλὰ στὴν πατρίδα μας. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ καὶ τὸ ἀρχαιολογικό, τὸ νομισματικό, τὸ βυζαντινό, τὸ ὀρυκτολογικό, τὴν Πινακοθήκη μὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς ζωγραφικοὺς πίνακες, τὸ ἐθνολογικὸ ὅπου φυλάσσονται τὰ ὅπλα, ἐνδυμασίες, σημαῖες κτλ. τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 21 καὶ τῶν ἄλλων πολέμων. Μεταξὺ τῶν μουσείων ὑπάρχουν καὶ τὰ Φιλοτελικά. Καὶ ὅπως ὅλα τὰ μουσεῖα εἶναι πάντοτε κρατικὰ καὶ τὰ φιλοτελικὰ μουσεῖα σὲ ὅλο τὸν κόσμο ἀνήκουν στὸ κράτος.

Ἕνα φιλοτελικὸ μουσεῖο περιέχει κυρίως γραμματόσημα τοῦ κράτους εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ὅπως π. χ. τὸ Ἑλληνικὸ φιλοτελικὸ μουσεῖο περιέχει μόνον ἑλληνικὰ γραμματόσημα. Ἄλλα ὅμως μουσεῖα πλούσια εἴτε διότι κληρονομοῦν ἀπὸ διαφόρους, εἴτε διότι διαθέτουν χρήματα καὶ ἀγοράζουν, ἔχουν γραμματόσημα πολλῶν χωρῶν τὰ ὁποῖα ἀξίζουν πολλὰ δισεκατομμύρια δραχμῶν. Συνήθως αὐτὰ τὰ μουσεῖα δὲν περιέχουν μόνον γραμματόσημα ἀλλὰ καὶ ὅτι ἄλλο ἀφορᾷ τὸ ταχυδρομεῖο, τὸν τηλέγραφο κτλ. Σφραγίδες, μικρογραφίες, ταχυδρομικῶν ἁμαξῶν, ταχυδρόμων, ταχυδρομικῶν ἱππέων, ταχυδρομικῶν σιδηροδρομικῶν ὀχημάτων. Τηλεγραφικὰ μηχανήματα κτλ. Ἐπίσης χάρτες, ἱστορικὸ ὑλικό, παλαιὰ διατάγματα, γενικὰ ὅτι ἀφορᾷ τὴν ταχυδρομικὴν ὀργάνωση καὶ ἱστορία τοῦ τόπου.

Στὸ προσεχὲς φύλλον θὰ σᾶς δώσωμε καὶ λεπτομέρειες ἐπὶ τῶν διαφόρων Ταχυδρομικῶν Μουσείων τοῦ κόσμου.

Σήμερα θὰ σᾶς δώσουμε μίαν σειρὰ γραμματοσήμων ἡ ὁποία ἐξεδόθη τὸ 1937 καὶ ἡ ὁποία ὀνομάζεται ἱστορική, διότι ὅλες οἱ παραστάσεις τῆς ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἱστορία τῆς Ἑλλάδας, κυρίως τῆς ἀρχαίας καὶ πολυδοξασμένης μας Ἑλλάδας.

5λεπτον, κάδρο κεραμόχρουν μὲ εἰκόνα κυανόχρουν. Παράσταση «Ταυροκαθάψια» δηλ. ταυροδρομία.

10λεπτον. Κάδρο κυανοῦν ἀνοικτό, εἰκὼν κεραμόχρους. Παραστάνει μιὰ κυρία τῆς Αὐλῆς στὶς ἀρχαιότητες τῆς Τίρυνθος.

20λεπτον. Κάδρο γκρὶ σκοῦρο, εἰκὼν ὑποπράσινη. Παραστάνει τὸν Δία τὸν Κεραυνιον.

40λεπτον. Ἐπιγραφαὶ ὑποπράσιναι, ἡ δὲ παράσταση γκρὶ σκοῦρο. Παραστάνει ἕνα παλαιὸν νόμισμα τῶν Ἀμφικτυόνων.

50λεπτον. Κάδρο ἀνοικτὸ καστανὸν καὶ εἰκὼν μαύρη. Παραστάνει τὸν Ὀλυμπιονίκην Διαγόραν.

80λεπτον. Κάδρο λιλὰ σκοῦρο καὶ εἰκὼν καστανόχρους. Παραστάνει τὴν Ἀφροδίτην τῆς Μήλου.

2δραχμον. Χρῶμα εἰκόνος θαλασσί. Παραστάνει τὴν Ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος.

5δραχμον. Χρῶμα ζωηρὸν κόκκινο. Παραστάνει τὴν Πομπὴν τῶν Παναθηναίων.

6δραχμον. Χρῶμα σέπια. Παραστάνει τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἐν Ἰασσῷ μάχην.

7δραχμον. Χρῶμα βαθὺ καστανόν. Παραστάνει τὸν Ἀπόστολον Παῦλον εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον.

10δραχμον. Χρῶμα ἐρυθροκαστανόν. Παραστάνει τμῆμα τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ναοῦ Ἁγ. Δημητρίου τῆς Θεσσαλονίκης.

15δραχμον. Χρῶμα πράσινον. Παραστάνει τὸν Ἴσαυρον πολεμῶντα κατὰ τῶν Ἀράβων.

25δραχμον. Χρῶμα γκρὶ - μπλὲ βαθύ. Παραστάνει τὴν Δόξαν τῶν Ψαρρῶν ἀπὸ τὸν σπουδαῖον ζωγραφικὸν πίνακα τοῦ Ν. Γκύζη.

Ἀργότερον ἀνεκαλύφθη ὅτι εἰς τὸ 10λεπτον ἔγινε ἕνα λάθος εἰς τὴν λέξιν «ΤΥΡΙΝΘΟΥ» ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ γραφῇ μὲ ἕνα Ι δηλ. «ΤΙΡΥΝΘΟΥ» καὶ κατὰ συνέπειαν μόλις ἐγένετο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον γνωστὸν τὸ σφάλμα ἐτυπώθησαν νέα 10λεπτα μὲ τὴν ὀρθὴν λέξιν Τίρυνθος.

Στὸ ἄλλο τεῦχος θὰ σᾶς δώσω τὶς εἰκόνες τῶν γραμματοσήμων αὐτῶν.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Ἀπὸ τὸ προσεχὲς τεῦχος ἀρχίζει στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» τὸ ἀριστουργηματικὸ μυθιστόρημα τοῦ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΝΟΥ

Ἡ Ἡρωΐδα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως

Κατὰ διασκευὴ τῆς δίδος

ΡΕΝΑΣ ΜΑΡΝΑ

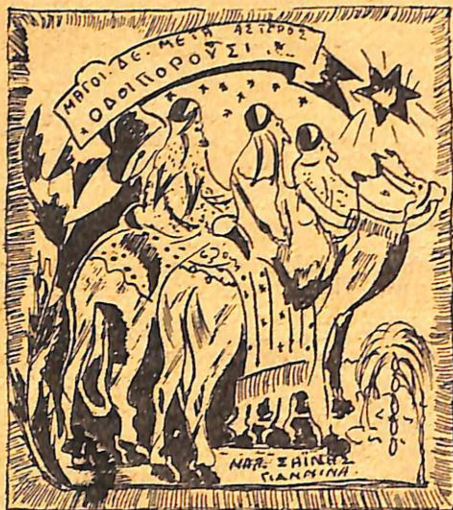


ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΜΑΓΟΙ

«Σκέψη ἀστρικὴ τοὺς πλάνεψε νὰ πᾶνε,
σ' ἀλαργινὴ ποὺ ἀνέσπερο κρατάει καλύβα
(φῶς... Π. Κριναῖος)

Διάβηκαν βάραθρα ἐρμιὲς κοτρώνια — κάμπους καὶ
(βουνά.
πιστοὶ στὸ θρύλο τὸν ἱερὸ καὶ στ' ὄνειρο
— πιστοὶ στὴν ἀστρικὴ τὴ σκέψη —
καὶ φθάσανε στὴ μαγικὴ τῆς Βηθλεὲμ σπηλιὰ
προτοῦ ἡ μέρα φέξει...
Νύχτα τρανὴ καὶ παγερή. Στὴν πάχνη τῶν βοδιῶν
(τὴ θεία
Γεμάτος φῶς 'Ανέσπερο λαμπρό,
— δεῖγμα θεότητας καὶ πίστης —
ξεκούραστος κοιμᾶται. Παρουσία
τρανοῦ τοῦ κόσμου ἄρχοντα τ' ἄστρο μηνᾶ τὸ φω-
(τερὸ
κι' ἀγγέλοι ψάλλουν: «Ὡσανὰ ὁ ἐν τοῖς Ὑψί-
(στοις...».

ΧΑΡ. ΜΠΑΛΤΑΣ
(Στ´ τάξη Γυμνασίου)



ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΜΑΓΟΙ
(Σκίτσο Ναπ. Σαΐνη)

ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ...

Τώρα ποὺ τὰ Χριστούγεννα ἔρχονται στὸ χωριὸ
καὶ ἡ καμπάνα τραγουδᾶ ἀπ' τὸ καμπαναριό,
γοργόφτερη ἡ σκέψη μου πετᾶ στὰ περασμένα
στὰ χρόνια κεῖνα τὰ παληὰ ποὖναι στὸ νοῦ θαμένα.
Πετᾶ στὰ χρόνια τὰ παληὰ ποὔμουν ἁγνὸ παιδάκι,
στὰ ξύλα ποὺ τριζόκαιγαν μέσ'στ' ἀναμμένο τζάκι.
Στὰ χρόνια ποὺ κυνήγαγα τὸν ἴσκιο μου στὸν τοῖχο
καὶ μαζεμένος ἔστεκα ἀπ' τῆς βροχῆς τὸν ἦχο.

ΚΩΝ. ΗΛ. ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑΣ
(Τάξη Ζ´ Γυμνασίου Δομοκοῦ)

Η ΦΑΤΝΗ

Ὦ Φάτνη, φῶς ἀνέσπερο
ἁγνὸ καὶ μαγεμένο
σὺ ποὺ σκορπᾶς τὴ λάμψη σου
σὲ κάθε λυπημένο
σκόρπα καὶ στὴν ψυχούλα μου
τὸ φῶς σου τ' ἁγιασμένο.

Νὰ γίνη φάτνη ταπεινὴ
καὶ ἡ ἁγνὴ ψυχή μου
ν' ἀγαλιάζουν οἱ οὐρανοὶ
νὰ ψέλνουν ἄγγελοι — χοροὶ
στὸ φῶς τῆς ἅγιας πίστης
πέρα ὣς πέρα ν' ἀντηχῆ
τὸ «Δόξα ἐν Ὑψίστοις».

ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χίλια τραγούδια ἀγγελικὰ τὴν Πλάση πλημμυ-
(ρίζουν!
Κόσμοι καινούργιοι, φωτεινοί, τὰ σκότη ἀνα-
(μερίζουν...
Τῆς λύπης τὸ πικρόγελο, τῶν συντριμμιῶν τὸ
(κλάμμα,
τραγούδια γίνηκαν γλυκά. Ὤ!!! τοῦ Θεοῦ τὸ
(θάμα!...
Χιλιάδες ρόδα στὶς ψυχὲς τούτη τὴ νύχτα ἀν-
(θίζουν.

ΚΩΣΤΑΣ Δ. ΚΑΤΣΟΥΚΗΣ
(Μαθ. Στ´ τάξ. Γυμνασίου Κονίτσης)

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΣΤΗΝ ΠΟΥΡΝΙΑ

Ὅπως σ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας, ἔτσι καὶ στὸ χωριὸ Πουρνιά, τὰ παιδιὰ ἑτοιμάζονται νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὰ κάλαντα. Ἔχουν μαζί τους σακκουλάκια, ὅπου θὰ βάλουν τὰ σύκα ἢ τὰ κουλουράκια — γιατὶ εἶναι συνήθεια νὰ δίνουν οἱ κάτοικοι ἢ σύκα ἢ κουλουράκια. Ὅπως ὅλες τὶς χρονιὲς ἔτσι καὶ φέτος, ἔχουν μαζέψει δίπλα στὴν πλατεῖα πολλὰ ξύλα καὶ ἄναψαν μεγάλες φωτιές. Δίπλα στὴ φωτιὰ κάθονται ὅλα τὰ παιδιά, περιμένοντας τὴν ὥρα γιὰ νὰ ξεκινήσουν. Πολλὰ ἔχουν μαζί τους ξύλα ἀπὸ κρανιὲς ποὺ τὸ ἕνα τους ἄκρο τελειώνει σὲ χονδρὸ μεγάλο κόμβο. Μ' αὐτὰ θὰ χτυποῦν τοὺς φράχτες καὶ τὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν, λέγοντας ἕνα εἰδικὸ τραγοῦδι. Πρῶτα πέρασαν ἀπὸ τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ», ὅπου ἡ καλὴ ἀρχηγός του τοὺς ἔδωσε διάφορα γλυκά. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ ἀκούγοντας τὰ τραγούδια, βγαίνουν στὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν καὶ δίνει καθένας τους ἀνάλογα, μὲ εὐχαρίστησή του κουλούρια ἢ σύκα. Τὰ παιδιὰ μένουν εὐχαριστημένα καὶ γυρίζουν στὰ σπίτια τους μὲ τὰ σακκουλάκια γεμάτα. Τὰ κάλαντα στὴν Πουρνιὰ λέγονται «κάλιντα».

ΚΩΝ. Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
(Πουρνιὰ - Κονίτσης)

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΔΕΝΔΡΟ

Ἤτανε παραμονὴ Χριστουγέννων. Μαζὶ μὲ τὴν μικρὴ ἀδελφούλα μου καμαρώναμε τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο. Ἡ καρδιά μας λαχταροῦσε νὰ ἔλθη γρηγορώτερα ἡ μέρα τῶν Χριστουγέννων γιὰ νὰ μοιραστοῦμε τὰ δῶρα. Πόσο ἤμασταν εὐτυχισμένοι!

— Γιωργάκη, μοῦ εἶπε γιὰ μιὰ στιγμὴ ἡ ἀδελφούλα μου, ὅλα αὐτὰ τὰ δῶρα θὰ τὰ μοιραστοῦμε μονάχοι μας; Αὐτὴ ἡ ὡραία κούκλα θὰ γίνη δική μου;

— Μὴ φοβᾶσαι, τῆς εἶπα χαϊδεύοντάς την, εἶναι δική σου, δὲν ἔχομε καμμιὰ ἄλλη μικρὴ ἀδελφούλα νὰ σοῦ τὴν πάρη.

Αὐτὴ ὅμως μὲ κύτταξε μ' ἕνα πονεμένο χαμόγελο καὶ μοῦ ψιθύρισε:

— Ὄχι, ἀδελφέ μου, μὲ παρεξήγησες.

Καὶ ἀφοῦ δίστασε γιὰ λίγο συνέχισε:

— Τί νὰ σοῦ πῶ, Γιῶργο, ἐγὼ ἔχω ἄλλη κούκλα. Μὲ φτάνει ἡ μία.

— Λοιπόν; τῆς εἶπα, γιατὶ δὲν ἐννοοῦσα τὰ λόγια της.

— Λοιπόν, μοῦ εἶπε ἐκείνη ἀποφασιστικά, αὐτὴν τὴν κούκλα θὰ τὴν στείλω σὲ μιὰ ὀργανούλα μακρυὰ στὴν Βόρεια Ἑλλάδα. Ἐκεῖ τὰ ὀρφανὰ παιδάκια δὲν ἔχουν Χριστουγεννιάτικο δένδρο γεμάτο δῶρα γιὰ νὰ χαροῦν τὰ καϋμένα. Ἔχουν μονάχα μιὰ καλὴ Βασίλισσα, ποὺ πάντα τὰ νοιάζεται σὰν πραγματικὴ μανούλα. Ἐγὼ ὅμως θὰ στείλω σὲ μιὰ μικρὴ ὀρφανὴ τὴν κούκλα μου γιὰ νὰ μοιραστοῦμε τὴ χαρὰ μαζί. Ἔλα λοιπὸν Γιῶργο νὰ γονατίσωμε μπροστὰ στὸν νεογέννητο Χριστούλη καὶ νὰ τὸν παρακαλέσωμε νὰ δίνη παρηγοριὰ στὰ ὀρφανὰ παιδάκια καὶ νὰ χαρίση ὑγεία, εὐτυχία καὶ δόξα στὴ μεγάλη μας ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ.

Τότε καὶ οἱ δυὸ μαζὶ μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη δέος, γονατίσαμε μπροστὰ στὸν Χριστούλη καὶ ἀρχίσαμε τὴν προσευχή μας. Κι' αὐτὸς μᾶς κύτταζε εὐτυχισμένος καὶ μᾶς χαμογελοῦσε.

Ἀλήθεια! Πόσο μεγάλη καρδιὰ κρύβει μέσα της ἡ μικρή μου ἀδελφούλα!

ΚΡΥΜΜΕΝΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ
(Μαθητὴς Β´ τάξ. Γυμνασίου)



ΤΟ ΑΣΤΡΟ ΟΔΗΓΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΓΟΥΣ
(Σκίτσο Παναγ. Καψάλη)

ΣΤΟ ΜΑΓΟ ΑΣΤΕΡΙ...

Τὸ μαγικό σου φῶς ξεχύνοντας στὰ οὐράνια πλάτια
τοῦ λυτρωμοῦ μᾶς ἄνοιξες χρυσόπυλα παλάτια,
ἀστρί, κι' ἀπὲ ἀχνόσβυσες ἀγαλινά.
Μὴν ἀπὸ τρόμο,
ποὺ ἐμεῖς τυφλοί, στὰ ξώστρατα χυθήκαμε ὁμάδι
κι' ἀναίσθητοι, κυλήσαμε στὰ σκότια βάθη τ' Ἄδη;
Ὦ! Λάμψε λάμψε κι' ὁδήγα μας ξανὰ
Στὸν θεῖο δρόμο...

ΘΑΝΟΣ ΠΑΣΧΟΣ
(Γυμν. Ἐδέσσης)



ΣΤΗ ΦΑΤΝΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
(Σκίτσο Ν. Γιαννούλη)

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Χριστουγεννιάτικη νυχτιὰ
ποὺ τὰ οὐράνια ἀνοίγουν....

(Α. Σημηριώτης)

Βαρὺς εἶναι ὁ χειμώνας ὄξω. Ἡ νύχτα ἔπεσε μὲ τὸ μαῦρο της πέπλο στὸ χωριό, καὶ τὰ γύρω βουνὰ σχηματίζουν φανταστικὲς εἰκόνες μέσα στὸ σκοτάδι...

Κοντεύει μεσάνυχτα καὶ τὸ χιόνι ἔχει σκεπάσει τὴν πλάση μὲ τὸ κατάλευκο σεντόνι του. Τὸ κρύο τσουχτερό, σωστὸ φαρμάκι, τρυπώνει μέσα στὴν κάμαρά μου ὅπου εἶμαι παραδομένος στὸν ὕπνο. Αὔριο ξημερώνουν Χριστούγεννα. Ἀπὸ νωρὶς τὴν παραμονὴ χιόνιζε μὲ τὸ τσουβάλι. Ὁλόκληρο τὸ χωριὸ ντυμένο κατάλευκα περιμένει πότε θ' ἀντηχήσουν οἱ καμπάνες. Ὁ οὐρανὸς ξεθόλωσε ἀπὸ τὴ συννεφιά. Μύρια χρυσὰ ἀστέρια λαμποκοποῦν στὸν οὐράνιο θόλο λὲς καὶ εἶναι τὰ ματάκια τῶν ἀγγέλων ποὺ κοιτάζουν κάτω στὴ γῆ, καὶ περιμένουν ν' ἀκούσουν τὶς γλυκόηχες καμπάνες γιὰ νὰ ψάλλουν τὴν ὑπερκόσμια μελωδία τὸ «Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ»...

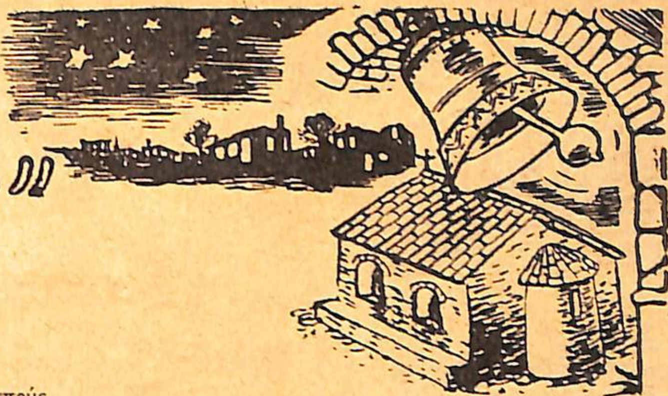
— Ντίν, ντάν, ντίν, ντάν!! ἔκοψε τὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας μὲ τὴ γλυκιὰ φωνή της ἡ μικρὴ καμπάνα τοῦ χωριοῦ μας. Μᾶς προσκαλοῦσε γιὰ νὰ γιορτάσουμε τὴ γέννηση τοῦ Θείου Βρέφους!....

— Ἐμπρός, σήκω Νῖκο, τὸ σήμαντρο σήμανε, ἄκουσα μιὰ φωνὴ μέσα στὸν ὕπνο.

Ἦταν ἡ μανούλα μου ποὺ ἦρθε νὰ μὲ ξυπνήση γιὰ νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία.

Ἄφησα τὸ κρεββάτι, ντύθηκα καὶ πήραμε μὲ τὴ μανούλα τὸ δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ στὸν Ἄη Θανάση. Ἡ ἐκκλησιὰ ἦταν γιομάτη χωριανούς, καὶ ὅλοι κοιτάζουν θαμπωμένοι τὸν Παπαθόδωρο σὰν νὰ κατέβηκε ἐκείνη τὴν ὥρα ἀπὸ τὰ οὐράνια. Ὅπως ἦταν λαμπροντυμένος μὲ τὴ χρυσοστόλιστη στολὴ

ΠΡΩΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ...»



του, φαινόταν σὰ νὰ ἦρθε ἀπὸ ἄλλους κόσμους. «Ἡ γέννησίς σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως...».

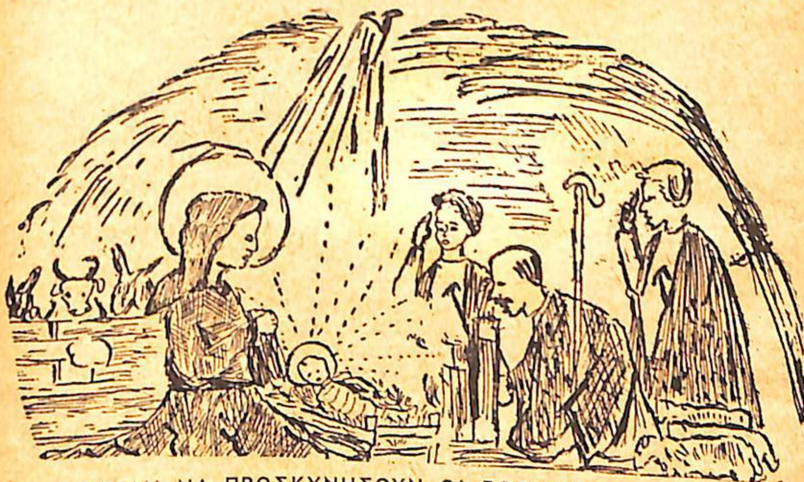
«Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν Ὑπερούσιον τίκτει». Ὅλους τοὺς ψαλμοὺς τοὺς ἔψαλλε μὲ τόση ἁρμονία ὥστε νομίζαμε ὅτι πραγματικὰ βρισκόμαστε σιμὰ στὴ φάτνη καὶ ἀκοῦμε τὴ μελωδία τῶν ἀγγέλων γιὰ τὸν Θεάνθρωπο. Ὅταν τελείωσε ἡ ἐκκλησία, στὸ προαύλιο εἶπαν τὶς εὐχές τους οἱ χωριανοὶ καὶ ξεκίνησε ὁ καθένας γιὰ τὸ σπιτικό του. Ἐκεῖ τοὺς περίμενε τὸ Χριστουγεννιάτικο τραπέζι, μὲ τὴ νόστιμη καὶ ζεστὴ μαγειρίτσα, ὅπου θὰ καθήση νὰ φάη ὅλη ἡ οἰκογένεια καὶ θὰ στήση τὸ γλέντι της γιὰ νὰ γιορτάση τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ μας!...

ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ
(Μαθητὴς Β.Ε.Σ. Ληξουρίου - Κεφαλληνίας)

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

«Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε...».

Τί ὡραῖα λόγια! Λέγοντάς τα πλημμυρίζουν τὰ στήθη μας ἀπὸ ἀπέραντη εὐτυχία. Γεννήθηκε ὁ Χριστὸς στὸ σπήλαιο τῆς Βηθλεὲμ μέσα στὴ φάτνη τῶν ἀλόγων. Οἱ βοσκοὶ ποὺ ἦσαν τριγύρω βλέποντας τὸ μεγάλο ἀστέρι ρωτοῦσαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον τί συμβαίνει. Κανεὶς ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήση τίποτε. Ἄγγελος, ὅμως, λευκοντυμένος στάθηκε ἀνάμεσά τους καὶ τοὺς εἶπε:



«... ΕΤΡΕΞΑΝ ΝΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΟΥΝ ΟΙ ΒΟΣΚΟΙ...».
(Σκίτσο Ν. Γιαννούλη)

— Στὸ σπήλαιο γεννήθηκε ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου, ὑπάγετε νὰ τὸν προσκυνήσετε.

Καὶ οἱ βοσκοὶ ἔκαναν ὅ,τι τοὺς εἶπε ὁ ἄγγελος.

Ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ πάλι, ξεκίνησαν οἱ τρεῖς Μάγοι μὲ τὰ δῶρα. Ἔφθασαν στὴ σπηλιὰ καὶ πρόσφεραν στὸν Χριστὸ σμύρνα, χρυσὸν καὶ λίβανον.

Ἡ ὥρα εἶναι δώδεκα μεσάνυχτα. Οἱ καμπάνες τοῦ χωριοῦ μου ἀναγγέλουν τὸ χαρμόσυνο γεγονός. Σὲ λίγη ὥρα οἱ δρόμοι πλημμύρισαν ἀπὸ πιστούς, ποὺ πήγαιναν νὰ παρακολουθήσουν τὴν Χριστουγεννιάτικη λειτουργία. Ὁ ἱερέας ντυμένος στὰ ἄσπρα ψάλλει τὸ τροπάριο: «Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε...». Ἡ ἐκκλησία γέμισε ἀσφυκτικὰ καὶ ὁ κόσμος ἐξακολουθοῦσε νὰ ἔρχεται. Τὸ μοσχολίβανο γεμίζει τὴν ἐκκλησία. Ὅταν τελείωσε ἡ λειτουργία ὁ κόσμος βγῆκε ἔξω καὶ τράβηξε ὁ καθένας γιὰ τὸ σπίτι του, ὅπου τὸν περίμενε τὸ Χριστουγεννιάτικο τραπέζι μὲ τὴ μαγειρίτσα. Τρῶνε, πίνουν καὶ εὔχονται ὁ ἕνας στὸν ἄλλο «Χρόνια πολλά».

— Χρόνια πολλὰ κὺρ Γιάννη.

— Ἐπίσης κὺρ Σωτήρη.

Καὶ δόστου τὰ «χρόνια πολλά», καὶ δόστου οἱ χειραψίες καὶ τὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης, ὥσπου ἀνάβει τὸ κέφι καὶ τὸ ρίχνουν στὸ χορό.

«Νύχτα γεμάτη θαύματα...
Νύχτα σπαρμένη μάγια».

Κ. Π. ΨΙΛΟΣ
(Πλάτανος Ναυπακτίας)

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Νύχτα ἁγία!
Μέσ' στὴ μανία αὐτὴ τοῦ χιονιοῦ
κάτασπρα ὅλα,
κάτασπρ' ἡ στέγη κάθε σπιτιοῦ.

Νύχτα ἁγία!
Ὢ τί μαγεία! Ὢ τί χαρά!
Κοντὰ στὸ τζάκι
ἕνα παιδάκι μὲ τὴ γιαγιά.

Νύχτα ἁγία!
Μιὰ ψαλμωδία οὐράνι' ἀκοῦς
γύρω ἀπ' τὸ δέντρο
νά τὰ παιδάκια, νά κι' ὁ παπούς.

ΙΑΚΩΒΟΣ Γ. ΧΙΑΜΧΟΥΜΗΣ
(Μυτιλήνη)

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ἐν φάτνη ἀλόγων
ἠχεῖ «ὡσαννὰ»
τὸν ἄναρχον Λόγον
Παρθένος γεννᾷ...

Χ. Σαμαρτζίδης

Βράδυ!!! Ὁ ἀσπρομάλλης χειμώνας ἦταν τώρα βασιλιάς. Μὲ τὴν μαγική του δύναμη τὰ πάντα ἔχει ἀσπρίσει. Τὸ ξεροβόρι τσουχτερό, λυσσομανᾶ χτυπώντας τὰ γυμνὰ κλαδιὰ τῶν δένδρων, τινάζοντας τὰ λίγα μαραμένα φύλλα ποὺ εἶχαν μείνει γιὰ στολίδια τους. Τὸ χιόνι σὰν μικρὲς πεταλουδίτσες πέφτει σιγανὰ ἀπαλὰ καὶ μὲ χάρη στολίζει τὰ πάντα. Ἡ φύση γιορτάζει στὰ κάτασπρα ντυμένη καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἅπλωσε τὸ κατάμαυρο πέπλο της ἡ νύχτα. Ὅσο μαῦρο ἦταν τὸ πέπλο τῆς νύχτας τόσο μαῦρες ἦταν οἱ ψυχὲς καὶ ὁ δρόμος τῶν ἀνθρώπων. Καμμιὰ ἐλπίδα σωτηρίας. Μόνο τὰ προφητικὰ βιβλία λένε γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Μεσσία.

Μὲ τὴν αὐστηρὴ διαταγὴ τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου ἡ μικρὴ καὶ ταπεινὴ πόλη Βηθλεὲμ δέχεται στὴ θερμή της ἀγκαλιὰ τὰ ξενητεμένα παιδιά της. Ἀνάμεσα ἀπ' ὅλους ξεχωρίζει ἡ Μαριὰμ καὶ ὁ Ἰωσήφ, ποὺ πηγαίνουν γιὰ νὰ περάσουν τὴ βραδυά τους σ' ἕνα σταῦλο.

Μεσάνυχτα! Παντοῦ ἡσυχία. Καὶ νά!! ξαφνικὰ μέσα στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας γίνεται κάτι τὸ ἀπερίγραπτο. Τὰ οὐράνια ἀνοίγουν καὶ θεῖο φῶς χύνεται στὴν κάτασπρη φύση. Ἕνα ὑπέρλαμπρο ἄστρο κατεβαίνει καὶ κάθεται ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὑγρὸ σταῦλο. Οἱ ἄγγελοι μὲ τὰ λευκά τους φτερὰ πετοῦν ἀπὸ πάνω καὶ μὲ τὶς μελωδικὲς καὶ χαρμόσυνες φωνές τους ψάλλουν στὴ σιγαλιὰ τῆς θαυματουργῆς νύχτας: «Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Τὴ νύχτα αὐτὴ ἔρχεται στὸν κόσμο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Γεννιέται Αὐτὸς ποὺ τὸν περιμένουν ὅλοι μὲ λαχτάρα. Ὁ Μεγάλος Αὐτὸς ἔρχεται ταπεινὰ γιὰ νὰ ἀνυψώση ἐμᾶς. Ἔρχεται ὁ ποιμὴν τῆς ἀνθρωπότητος γιὰ νὰ βρῆ τὰ χαμένα ποίμνιά του. Οἱ ἀστροδηγούμενοι Μάγοι προσφέρουν πολύτιμα δῶρα στὸ Θεῖο Βρέφος ποὺ λάμπει σὰν ἥλιος.

Ἔτσι ἐκείνη τὴ νύχτα φύτρωσε ἐδῶ κάτω στὴ γῆ τὸ θεῖο δένδρο ποὺ σιγὰ - σιγὰ μεγάλωσε, ἄνθισε καὶ σκόρπισε παντοῦ τὴν ἀγάπη, τὴν πίστη καὶ τὴν ἀρετή.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Β. ΦΑΣΟΥΛΗΣ

Νὰ μὴ ξεχνοῦν οἱ φίλοι μας πὼς τὸ πρώτιστο καθῆκον κάθε συνδρομητὴ εἶναι ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς του. Παρακαλοῦμε θερμὰ τοὺς φίλους μας, τῶν ὁποίων ἡ συνδρομὴ λήγει στὶς 31 - 12 - 52 νὰ σπεύσουν νὰ τὴν ἀνανεώσουν!

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Τρεῖς Ἄγγελοι

(Διασκευὴ σὲ ποίημα τοῦ πεζογραφήματος «Τρεῖς Ἄγγελοι» τοῦ Π. Νιρβάνα)

Τὴν ὥρα ποὺ τρισεύγενο καὶ λαμπερὸ καὶ θεῖο
τ' ἄστρο χαράζοντας χρυσῆ, στὸν οὐρανὸ καμπύλη
ἦρθε καὶ στάθηκε ἀπαλὰ στῆς Βηθλεὲμ τὸ στάβλο,
τρεῖς ἄγγελοι ὁλόλευκοι, σὰν τρία περιστέρια
λύγισαν τὶς φτεροῦγες τους, πάν' ἀπ' τὴ θεία στέγη.
Ἔπειτα κάθησαν σιγά, στὰ ἄχυρα ἐπάνω,
γύρω ἀπὸ τὸ ἄστρο τὸ χρυσό, σκεπάζοντας τὸ φῶς του,
μὴν τύχει καμμιὰ ἀχτίδα του γλυστρήση καὶ ξυπνήση
τὸ βρέφος, ποὺ κοιμότανε, στὴ φάτνη τῶν ἀλόγων.
Ὅλα τριγύρω ἦταν βουβά, σὰ νᾶταν πεθαμένα,
λὲς καὶ ἡ πλάση εὐλαβικὰ κρατοῦσε τὴν ἀνάσα!...
Εἶχαν σωπάσει τ' ἄλογα τοῦ στάβλου καὶ κοιμόνταν
καὶ δὲν χτυποῦσαν καταγῆς μὲ τὶς βαρειὲς ὁπλές τους.
Ἕνα μαντρόσκυλο κι' αὐτὸ ποὺ γαύγιζε πιὸ πέρα
εἶχε σωπάσει κι' ἔστεκε βουβὸ μὲς στὸ σκοτάδι.
Κι' οἱ μάγοι ἀποθέτοντας τὰ δῶρα τους στὴ φάτνη,
εἶχαν μακρύνει καὶ αὐτοί. Οἱ τελευταῖοι ἦχοι
ἀπ' τὰ κουδούνια τὰ χρυσᾶ, ποὺ ἦταν κρεμασμένα
στὶς χρυσοστόλιστες ψηλὲς καμῆλες, εἶχαν σβύσει.
Κι' ἡ χειμωνιάτικη νυχτιὰ σκέπαζε μὲ σκοτάδι
τὰ περιβόλια τῆς Βηθλεὲμ καὶ τὰ μικρὰ σπιτάκια.
Οἱ τρεῖς ἀγγέλοι στ' ἄχυρα, τῆς στέγης καθισμένοι
παράστεκαν προσεχτικά, σιωπηλὰ κι' ὡραῖα,
στὸν ὕπνο τοῦ Θείου Μωροῦ, στὸν ὕπνο τοῦ Χριστούλη.
Ἔπειτα ἀρχίσαν νὰ μιλοῦν σιγὰ - σιγὰ κι' αἰθέρια.
Κι' ἔλεγε ὁ πρῶτος ἀπαλὰ σὰν νἄψελνε τραγοῦδι:
— Ἐγὼ εἶμαι ποὺ ἔφερα τὸ μυρωδᾶτο κρίνο,
τὸ κρῖνο τοῦ Παράδεισου τὸ φωτοποτισμένο,
εἰς τὴν Παρθένα Μαριάμ. Καὶ τότε αὐτὴ τὸ πῆρε
ἀπὸ τὰ χέρια μου δειλὰ καὶ τὄφερε στὴ μύτη
μυρίζοντάς το ντροπαλά· καὶ ἔγινε τὸ θαῦμα
τοῦ γάμου της τοῦ μυστικοῦ. Καὶ τώρα παραστέκω!...
Κι' ἔλεγε ὁ δεύτερος γλυκά, γλυκὰ ἀπαλογελώντας:
— Ἐγὼ τὴν πόρτα ἄνοιξα τοῦ στάβλου νὰ περάσουν
οἱ μάγοι μὲ τὰ δῶρα τους. Τοὺς ἔδειξα τὴ φάτνη,
ὅπου κεῖ μέσα, σάλευε τὸ βρέφος τ' ἅγια χέρια.
Ἐγὼ εἶδα τὸ χαμόγελο τὸ φωτεινό, τὸ πρῶτο,
τὸ φωτεινὸ ἀπ' τῶν Χερουβείμ, μπροστὰ στὸ θεῖο θρόνο!
Ὁ τρίτος ἔστεκε βουβός.
— Ἐσὺ πιὸ θαῦμα εἶδες;
Οἱ ἄλλοι δυὸ τὸν ρώτησαν, περίεργοι νά μάθουν.
Κι' αὐτὸς μὲ μάτια ὀρθάνοιχτα, στὸ σκότος στηλωμένα,
πρὸς τὸ γλυκὸ θαμπόφεγγο τοῦ οὐρανοῦ π' ἁπλῶναν
τὰ φῶτα τῆς Ἱεριχοῦς, τοὺς εἶπε λίγα λόγια,
ὡσὰν νὰ ὀνειρεύονταν:
— Ἐγὼ ἕναν τάφο βλέπω,
ναί! λαξεμένο στὴν καρδιὰ ἑνὸς μεγάλου βράχου.
Μιὰ πέτρα στέκει πάνω του βαρειὰ καὶ τὸν σκεπάζει.
Κι' ἐγὼ μὲ τὰ χεράκια μου σκύβω κι' ἀνασηκώνω
τὴν πέτρα αὐτὴ σὰν πούπουλο. Καὶ τότε ἕνας ὡραῖος
νεκρός, ντυμένος μ' Ἅγιο Φῶς, πετάγεται ἀπὸ μέσα,
πιὸ ζωντανὸς 'πὸ ζωντανούς, στὰ μάτια μου, μπροστά μου
καὶ τὴ χρυσὴ τῶν οὐρανῶν σκάλα σιγανεβαίνει.
.... Ἐγὼ βλέπω τὸ θαῦμα!
Ἐκείνη τὴ στιγμὴ γλυκὰ ἀκούστηκαν τὰ πρῶτα,
τοῦ Θείου Βρέφους κλάματα, σὰν προσευχή, σὰν ὕμνος.
Πάνω ἀπ' τὰ σπίτια τῆς Βηθλεὲμ ρόδιζε ἡ αὐγούλα...
Οἱ τρεῖς μαζὶ οἱ ἄγγελοι, σὰν τρία περιστέρια
ζύγιασαν τὶς φτεροῦγες τους καὶ χάθηκαν στὰ ρόδα
ποὖχαν ἀνθίσει ἄπειρα, στοῦ οὐρανοῦ τὰ πλάτια!...

ΚΩΣΤΑΣ Δ. ΚΑΤΣΟΥΚΗΣ



Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Στὰ Μετέωρα

—Ἐμπρὸς τώρα, γιὰ τὴν Ἀθήνα, εἶπε ὁ Λεωνίδας, ὅταν γυρίσαμε ἀπὸ τὸ Πήλιο στὸ Βόλο.

Ὁ Φάνης μὲ κοίταξε καὶ στὰ μάτια του ζωγραφίστηκε ἡ ἀγωνία. Ὁ θεῖος Βρασίδας τὸν εἶδε, ἀμίλητο ἔτσι, καὶ τὸν λυπήθηκε.

—Μὴ μοῦ τὸ πικραίνετε τ' ἀνηψούδι μου, εἶπε, ποὺ θέλει νὰ πάη καὶ δὲν τοῦ κάνετε τὸ χατήρι; Πότε θὰ ξαναρθῆ στὴν Ἑλλάδα; Ποῦ θέλεις, ἀγόρι μου, νὰ σὲ πάω ἐγώ;

—Θέλω νὰ δῶ τὰ Μετέωρα, θεῖε. Λένε πὼς τέτοιο παράξενο τοπίο δὲν ὑπάρχει ἄλλο στὸν κόσμο!

—Μὰ δὲν τὸν θέλετε νὰ ξανάρθη λοιπὸν στὴν Ἑλλάδα; μᾶς ρώτησε ὁ Λεωνίδας. Ἂς ἔχει καὶ κάτι νὰ λαχταρᾶ, γιὰ νὰ μᾶς ξανάρθη τοῦ χρόνου. Ἂν τὰ δῆ ὅλα, δὲ θάχη πιὰ τίποτε γιὰ νὰ τὸν τραβήξη ἐδῶ.

—Τὸ πιστεύεις αὐτό, Λεωνίδα; εἶπε μὲ παράπονο τὸ παιδί. Ἡ ἀγάπη σας, πάνω ἀπ' ὅλα, θάναι μαγνήτης γιὰ μένα.

—Ἄντε μᾶς ἔκοψες εἶπε γελώντας ὁ Λεωνίδας. Γιὰ τὸ γλυκό σου τὸ λόγο, θὰ πᾶμε καὶ στὰ Μετέωρα καὶ στὴ Δυτικὴ Θεσσαλία. Πᾶμε λοιπὸν νὰ πάρωμε τὸ τραῖνο, ποὺ πάει στὰ Τρίκκαλα.

Ἀμέσως ξαστέρωσε ἡ ματιὰ τοῦ Φάνη. Ἔπιασε ἀπ' τὴ μέση τὸν ξάδερφό του κι' ἄρχισε νὰ στροβιλίζη σὰ σβούρα. Ὁ Λεωνίδας ἔβαλε τὶς φωνές.

—Κάθισε ἥσυχα, Φάνη, ἀλλιῶς ἀλλάζω τὸ πρόγραμμα.

—Ὄχι, ὄχι, τώρα πιὰ τόπες. Πᾶμε γιὰ τὰ εἰσιτήρια.

Ἔτσι ξεκινήσαμε γιὰ τὴ Δυτικὴ Θεσσαλία. Τ' ἀγόρια κάθισαν τώρα ἀγαπημένα καὶ χάζευαν τὸν ἀπέραντο κάμπο. Τὸ πλούσιο χῶμα, ἀνασκαμμένο γιὰ τὴ σπορά, ἔχει γίνει βαθὺ καστανό, μ' ἐλαφρὲς ἀποχρώσεις. Τὴν ἄνοιξη θ' ἀνεμίση ἡ πράσινη θάλασσα τῶν σταχυῶν, ποὺ θὰ γίνη τὸ καλοκαίρι κατάχρυση.

Νὰ ἡ πεδιάδα τῶν Φαρσάλων... Νὰ κι' ἡ μικρὴ κωμόπολη στὰ ριζὰ τοῦ βουνοῦ, σ' ἕνα παρακλάδι τῆς Ὄθρυος, κοντὰ στὸ ποτάμι... Κατεβαίνουμε κι' ἀγοράζουμε ἕνα δυὸ κουτιὰ ἀπὸ τὸν περίφημο χαλβᾶ τῶν Φαρσάλων. Λέμε καὶ δυὸ κουβέντες γιὰ τὴν ἱστορία. Ἐδῶ στὸ 48 π. Χ. νίκησε ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ τὸν Πομπήϊο κι' ὕστερα ἀπ' τὴ μάχη ποὺ κέρδισε, ἀνακήρυξε ἐλεύθερη τὴν μικρὴ πολιτεία.

Τριάντα χιλιόμετρα παραπέρα, τὸ τραῖνο σταματάει στὴν Καρδίτσα. Δὲν κατεβαίνουμε ἐδῶ. Καμαρώνουμε τοὺς κατάφωτους δρόμους κι' ἀκοῦμε τοὺς ντόπιους νὰ συζητοῦν γιὰ μπαμπάκια, μετάξι, καπνὰ κι' ἄλλα ἐμπορεύματα. Ἡ Καρδίτσα ἔχει σπουδαία ἐμπορικὴ κίνηση. Ἔχει 14 χιλ. κατοίκους κι' ὅλο καὶ προοδεύει.

—Πόσα, ποτάμια καὶ παραπόταμα βρέχουνε τούτη τὴν πεδιάδα; λέει ἡ Μυρτώ. Τόση βλάστηση, τόση δροσιά!

—Πλησιάζουμε στὰ Τρίκκαλα, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας. Τὰ ποτάμια αὐτὰ ποὺ λέτε, εἶναι παραπόταμοι τοῦ Πηνειοῦ. Νὰ κι' ὁ ἴδιος, ὁ Πηνειός!

—Ἄκου τὰ κουδούνια τῶν κοπαδιῶν, τί ἁρμονικὰ ποὺ χτυπᾶνε, εἶπε ἡ Μυρτώ. Δέστε πῶς παίζουν τ' ἀρνάκια, πῶς κουτουλᾶνε τὰ γίδια, τὸ ἕνα τὸ ἄλλο. Νὰ καὶ τὰ βώδια κι' οἱ ἀγελάδες, ποὺ ξάπλωσαν, κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο καὶ μασουλᾶνε τεμπέλικα τὴν τροφή τους.

Κεῖνο τὸ βράδυ μείναμε στὰ Τρίκκαλα καὶ τὴν ἄλλη μέρα κάναμε τὸν περίπατο μας στὴν πόλη. Τὴ σκίζει στὴ μέση ὁ Ληθαῖος, ποὺ τὸν λένε οἱ ντόπιοι Τρικκαλινὸ ποταμό. Εἶναι κι' αὐτὸς παραπόταμος τοῦ Πηνειοῦ κι' ἔχει καταπράσινες γραφικὲς ὄχθες. Τὰ Τρίκκαλα εἶναι μιὰ γαλήνια πολιτεία μὲ κάπου δέκα ἑπτὰ χιλιάδες κατοίκους. Στὴν ἀρχαιότητα τὴν ἔλεγαν Τρίκκη, κι' ἦταν περίφημη γιὰ τὸ ἱππικό της. Ἔχει ἐμπόριο κι' εἶναι πλούσια σὲ παραγωγὴ σιτηρῶν. Βγάζει ἀκόμα μετάξι, καπνὸ καὶ κηπουρικά.

Ἀνοιχτόκαρδη πολιτεία, πλημμυρισμένη ἀπὸ νερά. Μὰ εἶναι καιρὸς νὰ τὴν ἀφήσουμε γιὰ νὰ πᾶμε στὴν Καλαμπάκα, ἀπ' ὅπου ἀρχίζουν τὰ Μετέωρα.

Ἡ διαδρομὴ εἶναι ἥμερη, τὸ τοπίο σὲ ξεκουράζει.

Ἀνάμεσα ἀπὸ μουριὲς ποὺ ἁπλώνουν τώρα γυμνὰ τὰ κλαριά τους, μπαίνουμε στὴν Καλαμπάκα... Πυκνὲς συστάδες τὰ δέντρα, οἱ φλαμουριές, οἱ μουριὲς κι' οἱ νερόχαρες λεῦκες. Ἰτιὲς γέρνουν πάνω ἀπὸ ρυάκια... Νὰ τὰ πρῶτα σπίτια, ἡ νοικοκυρεμένη ἁπλὴ ζωή, στὶς αὐλίτσες, στὶς σκόρπιες καλύβες, στὰ στενορύμια.

Κι' ἄξαφνα τὸ ἀπίθανο θέαμα.

—Τί εἶναι τοῦτο; λέει ὁ Φάνης. Μὰ αὐτὸ μοιάζει μὲ παραμύθι.

Τὰ τελευταία σπίτια τῆς Καλαμπάκας λὲς κι' ἀκουμπᾶνε πάνω στοὺς γιγαντόβραχους.

—Τὰ Μετέωρα! λέει ὁ θεῖος Βρασίδας.

Δὲν εἶχα ξανάρθει καὶ μέσα μου, δίχως νὰ τὸ λέω, ζοῦσα κι' ἐγὼ μαζὶ μὲ τὸ Φάνη τὴν ἴδια ἀνησυχία. Μὴ δὲ μᾶς πάρη ὁ καιρός, νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὰ Μετέωρα. Μὰ δόξα νάχη ὁ Θεός, νάτα τώρα μπροστά μας. Ναί, δόξα νάχη ὁ Μεγαλοδύναμος, ποὺ ἔπλασε τέτοια σκληρὴ ὀμορφιά: Ἴδιοι μυθικοὶ γίγαντες, ποὺ πέτρωσαν, καθὼς πήγαιναν σὲ καμμιὰ γιγαντομαχία. Κι' ὑψώνουνται τώρα, διακόσια - τρακόσια μέτρα πρὸς τὰ οὐράνια, προαιώνιοι, θάλεγες, φύλακες τῆς γῆς. Ἕνα πέλαγος ἀπὸ βράχια, παράξενη κι' ἀπλησίαστη συστοιχία, λὲς καὶ τὰ γέννησε ἡ γῆ γιὰ νὰ πολεμήση τὸν οὐρανό.

Στεκόμαστε ἀμίλητοι. Τ' ἀποσδόκητο σὲ βουβαίνει. Κι' ἐτοῦτο τὸ θέαμα δὲν περίμενες νὰ τὸ δῆς. Κάθε ἄλλο, παρὰ νὰ σ' ἑτοιμάζη γι' αὐτὸ ἡ γαλήνια πεδιάδα, τὸ δροσερὸ εἰδυλλιακὸ τοπίο μὲ τὰ νερά, τοὺς τσοπάνους καὶ τοὺς ἀγρότες...

—Γιατί βουβαθήκατε; εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας, ὁ μόνος ποὺ εἶχε ξανάρθει καὶ δὲν ἔγινε... λίθος ὅπως ἐμεῖς. Σᾶς ξάφνιασαν τὰ Μετέωρα. Μά, δὲν τάδατε ἀκόμη. Ἐτοῦτα, εἶναι, νὰ ποῦμε, τὸ κατῶφλι τους, τὰ προπύλαιά τους. Σταθῆτε νὰ προχωρήσουμε κατὰ τὸ Καστράκι καὶ τὰ λέμε... ἂν ἔχετε φωνὴ φυσικά.

Κι' ἀλήθεια, ἀπ' τὸ Καστράκι, ἕνα χωριὸ μυριοδρόσιστο, λουλουδοζωσμένο, ἀρχίζει τὸ πραγματικὸ μεγαλεῖο τῶν αἰνιγματικῶν αὐτῶν πέτρινων γιγάντων. Τί ἀντίθεση καὶ μὲ πόση μαγεία κι' ὑποβολὴ σοῦ παρουσιάζεται! Ἀνάμεσα στὰ πελώρια καὶ ψηλόκορμα βράχια, ἡ βλάστηση ὀργιάζει, ὁ Πηνειὸς φιδοσέρνει τὰ κρουσταλλένια νερά του κι' ὁ κάμπος χαμογελᾶ. Κοιτάζεις ψηλὰ καὶ ζαλίζεσαι, χαμηλώνεις τὰ μάτια καὶ γαληνεύεις.

Μπαίνω στὸ νόημα τοῦ τοπίου. Ὁ κάμπος κι' ἡ Πίνδος, ποὺ διαγράφεται πίσω ἁρμονική, πάλαιψαν ἐδῶ, καὶ τὰ γιγαντόβραχα τούτα, εἶναι τὰ προαιώνια σημάδια τῆς πάλης τους. Ἀτράνταχτα σταχτοκόκκινα καταφαγωμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ.

—Τί ὡραῖα ποὺ εἶναι στὴν κορυφή τους τὰ μοναστήρια, εἶπε ὁ Φάνης. Ἴδιες ἀετοφωλιές! Μὰ εἶναι ἀλήθεια πὼς παλιότερα ἀνέβαιναν μὲ δίχτυα;

—Ναί, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας, αὐτὸ ἦταν τότε τό... ἀσανσὲρ στὰ Μετέωρα. Ἕνα δίχτυ, περασμένο σὲ γάντζο, ποὺ τ' ἀνέβαζαν οἱ πιὸ χεροδύναμοι καλόγεροι μὲ τὸ μάγγανο. Σήμερα μὲ τὸ δίχτυ ἀνεβάζουν μόνο τὰ τρόφιμα. Οἱ ἐπισκέπτες ἀνεβαίνουν ἀπὸ σκάλες ποὺ ἔχουν σκαλίσει στὰ βράχια ἢ ποὺ τὶς ἔχουν κτίσει μὲ πέτρες καὶ μὲ τσιμέντο. Ὅλα ἀλλάζουν στὸν κόσμο.

—Μονάχα αὐτοὶ οἱ πέτρινοι γίγαντες, δὲ θ' ἀλλάξουν ποτέ, εἶπε ὁ Φάνης. Μὰ πᾶμε νὰ δοῦμε τὰ μοναστήρια.

—Ἡ θεία σου κι' ἡ Μυρτὼ δὲ μποροῦν νὰ ἔρθουν σὲ ὅλα. Ἀπαγορεύεται στὶς γυναῖκες.

Τὰ κυριώτερα μοναστήρια εἶναι ἡ Ἁγία Τριάδα, ὁ Ἅγιος Στέφανος, τὸ Βαρλάμι καὶ τὸ Μετέωρο.

Οἱ ἄντρες τὰ εἶδαν ὅλα καὶ θαύμασαν τὶς τοιχογραφίες τους, τὰ στορημένα χειρόγραφά τους, τὰ ἅγια λείψανα, τὰ βαρύτιμα ἱερὰ σκεύη.

Κι' ἐμεῖς οἱ γυναῖκες, στεκόμαστε στὸ κατῶφλι καὶ καμαρώναμε τὴ θέα τοῦ κάμπου, ποὺ ἦταν ἀλήθεια ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκεῖνο μοναδική.

—Ποιός πρωτοσκέφτηκε νάρθη ἐδῶ ν' ἀσκητέψη; μὲ ρώτησε, ὅταν μείναμε μόνες, ἡ Μυρτώ.

—Δυὸ καλόγεροι τὸν 11ο αἰώνα: Ὁ Γρηγόριος ὁ Πολίτης κι' ὁ Ἀθανάσιος ὁ Μετεωρίτης. Γύρευαν, λέει, μέρος νὰ ἡσυχάσουν κι' ὅταν εἶδαν αὐτοὺς τοὺς βράχους, ποὺ μόνο κοράκια καὶ γύπες τοὺς κατοικοῦσαν, ἄνοιξαν κρύπτες κι' ἔζησαν μέσα. Ὕστερα ἔκτισαν μοναστήρια — κάπου δεκατέσσερα ἦταν ὅλα — καὶ ἦρθαν κι' ἄλλοι πολλοί. Λίγο λίγο πῆραν προνόμια ἀπὸ βασιλιάδες καὶ ἄρχοντες κι' ἀπόκτησαν καὶ τέχνη καὶ πλούτη... Σήμερα, ὅπως, τὰ βλέπεις, ἐρήμαξαν... Ὅσο πᾶν καὶ ξεπέφτουν τὰ μοναστήρια καὶ χάνουνται οἱ θησαυροί τους.

—Μπορεῖ, εἶπε μὲ συγκίνηση ἡ Μυρτώ. Μὰ ἡ γοητεία τοῦ τόπου θάναι αἰώνια. Ὅσο θὰ στέκη ἡ γῆ κι' οἱ πελώριοι τοῦτοι γίγαντες ποὔχει γεννήσει γιὰ νὰ φρουροῦνε τὸν κάμπο τῆς Θεσσαλίας.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

Σκίτσα ἀναγνωστῶν



ΣΠΙΤΙ

(Σκίτσο τῆς Μ. Τσαγλιώτη)



ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ



Τοπικὴ αὐτοδιοίκηση καὶ Νομαρχίες

— Τί σημαίνει παπποῦ «τοπικὴ αὐτοδιοίκηση»; ρώτησε ὁ Θάνος τὸν παπποῦ του. Τὸ βλέπω ἐδῶ, γραμμένο στὴν ἐφημερίδα...

— Δὲν σοῦ ἔχω ἐξηγήσει Θάνο μου; Εἶναι οἱ δῆμοι καὶ οἱ κοινότητες.

— Ἄ! Ναί. Μοῦ ἔχεις μιλήσει γιὰ τοὺς δήμους καὶ τὶς κοινότητες. Ἀλλὰ δὲν συλλογίστηκα πὼς αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν «τοπικὴ αὐτοδιοίκηση».

— Κι' ὅμως θάπρεπε νὰ σὲ ὁδηγήση' ἡ λέξη... «Αὐτοδιοικοῦμαι» σημαίνει «αὐτοκυβερνιέμαι»... Οἱ Δήμαρχοι, τὰ δημοτικὰ συμβούλια, τὰ κοινοτικὰ συμβούλια, ἐκλέγονται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς δημῶτες ἢ τοὺς κατοίκους μιᾶς κοινότητας. Γι' αὐτὸ οἱ δήμαρχοι, οἱ πρόεδροι κοινοτήτων καὶ τὰ συμβούλιά τους, λέγονται καὶ «ὄργανα τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως».

— Τώρα τὸ θυμήθηκα παπποῦ! ἔκανε ὁ Θάνος. Σύμφωνα μὲ τὸ νόμο, οἱ πρωτεύουσες τῶν νομῶν καὶ οἱ πόλεις ποὺ ἔχουν πάνω ἀπὸ 10.000 κατοίκους, ἀποτελοῦν δήμους. Ὁ κάθε δῆμος, διοικεῖται ἀπὸ τὸν δήμαρχο ποὺ ἐκλέγεται κάθε τέσσερα χρόνια ποὺ γίνονται δημοτικὲς ἐκλογὲς σὲ ὅλη τὴ χώρα. Τότε ἐκλέγεται καὶ τὸ δημοτικὸ συμβούλιο. Τὰ χωριὰ πάλι ποὺ ἔχουν πάνω ἀπὸ 300 κατοίκους καὶ δημοτικὸ σχολεῖο λέγονται κοινότητες. Ἂν κανένα ἔχει κάτω ἀπὸ 300 κατοίκους, ἑνώνεται στὸ δῆμο τῆς πιὸ κοντινῆς του πόλης, ἢ στὴν πιὸ κοντινή του κοινότητα. Ὅταν γίνονται δημοτικὲς ἐκλογές, τὰ χωριά, — οἱ κοινότητες,— διαλέγουν κι' αὐτὰ τὸ κοινοτικό τους συμβούλιο, ποὺ κατόπιν ἐκλέγει τὸν πρόεδρό του. Ὁ κάθε ὑπήκοος τοῦ Κράτους, ὁ κάθε δηλαδὴ Ἕλληνας πολίτης, ἄντρας ἢ γυναίκα, πρέπει νὰ εἶναι μέλος ἑνὸς δήμου ἢ μιᾶς κοινότητας. Δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ξεκρέμαστος: κάπου ἔχει γεννηθῆ, καὶ κάπου κατοικεῖ. Τὸν γράφουν ὅταν γεννηθῆ ἐκεῖ ποὺ γεννήθηκε, κι' ἀργότερα ὁ ἴδιος φροντίζει νὰ γραφῆ ἐκεῖ ποὺ κατοικεῖ. Σὲ κάθε κοινότητα ἢ δῆμο, ἔχουν ἕνα μεγόλο βιβλίο ποὺ λέγεται «γενικὸ μητρῶο δημοτῶν» κι' ὅπου εἶναι γραμμένοι ὅλοι ὅσοι γεννήθηκαν στὸν δῆμο ἢ τὴν κοινότητα. Βλέπεις παπποὺ πῶς τὰ θυμᾶμαι;

— Μπράβο παιδί μου! ἔκανε εὐχαριστημένος ὁ παππούς. Τὸ νὰ λὲς πράματα σ' ἕνα ἀγόρι σὰν καὶ σένα, ποὺ τὰ θυμᾶται, εἶναι σὰ νὰ ποτίζης ἕνα βλαστάρι: μεγαλώνει μὲ τὴν γνώση, καθὼς τὸ βλαστάρι μὲ τὸ νερό. Μὰ τὸ νὰ μιλᾶς σ' ἕναν ποὺ ξεχνάει ἀμέσως τί τοῦ λές, εἶναι σὰ νὰ χύνης νερὸ σ' ἕνα τρύπιο κουβᾶ: ἄδικος καὶ χαμένος κόπος! Δὲν ξέρεις πόσο χαίρομαι Θάνο μου ὅταν καταλαβαίνω πὼς δὲν ξεχνᾶς αὐτὰ ποὺ σοῦ λέω!

— Ὅμως αὐτὰ παππού, εἶναι τόσο ἁπλᾶ! Πῶς νὰ τὰ ξεχάσω;

— Γιὰ νὰ ξέρη τὸ κράτος, συνέχισε ὁ παππούς, μὲ ποιὸν ἄνθρωπο ἔχει νὰ κάνη ὅταν εἶναι νὰ διοριστῆ κάποιος σὲ μιὰ θέση ἢ γιὰ ὁποια δήποτε ἄλλη σοβαρὴ αἰτία, τοῦ ζητάει «πιστοποιητικὸ γεννήσεως». Αὐτὸ σημαίνει πὼς ὁ δήμαρχος ἢ ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος, «πιστοποιεῖ», δηλαδὴ βεβαιώνει πὼς ὁ τάδε ἢ ἡ δεῖνα γεννήθηκε τὸν χρόνο τάδε, καὶ εἶναι γραμμένος στὸ «μητρῶο δημοτῶν» μὲ τὸν τάδε αὔξοντα ἀριθμό.

— Ἄ! Ὥστε αὐτὸ εἶναι τὸ πιστοποιητικὸ γεννήσεως! ἔκανε ὁ Θάνος. Τόσες φορὲς ἄκουσα νὰ μιλοῦν γι' αὐτό, κι' ὅμως δὲν ἤξερα τὶ εἶναι. Τώρα βέβαια ξέρω τὶ εἶναι ὁ δήμαρχος ἢ ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητας. Ἄμ ὁ νομάρχης, τί εἶναι;

— Τί λὲς νὰ εἶναι;

— Δὲν ξέρω. Ξέρω μονάχα πὼς ἡ Ἑλλάδα εἶναι χωρισμένη σὲ νομούς.

— Ἀλήθεια! Καὶ πόσοι νομοὶ εἶναι στὴν Ἑλλάδα;

— Τώρα;

— Ναί! Τώρα! Τὸ 1952.

— Δὲν ξέρω!

— Λοιπὸν τώρα ἡ Ἑλλάδα, χωρίζεται σὲ σαρανταοχτὼ νομούς. Σὲ σαρανταοχτὼ κομμάτια, ποὺ τὸ καθένα ἔχει τὸ δικό του ὄνομα.

— Ναί. Ξέρω: «Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας», «Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος», «Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας» κλπ.

— Ἀκριβῶς. Ἐπὶ κεφαλῆς δὲ τοῦ κάθε ἑνὸς ἀπ' αὐτὰ τὰ κομμάτια, εἶναι ὁ νομάρχης.

— Ναί. Ἀλλὰ δὲν μοῦ εἶπες τί εἶναι ὁ νομάρχης.

— Θὰ σοῦ ἐξηγήσω ἀμέσως! Ξέρομε πὼς ἡ Βουλὴ ἐλέγχει τὴν κυβέρνηση ποὺ κυβερνᾶ, διοικεῖ, καὶ φτιάνει τοὺς νόμους. Γι' αὐτὸ λέγεται Νομοθετικὴ ἐξουσία.

— Ἡ δεύτερη εἶναι ἡ «Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία»! φώναξε ὁ Θάνος.

— Ἀκριβῶς! Αὐτὴν τὴν ἐξουσία τὴν ἔχουν ὁ Βασιληὰς καὶ ἡ Κυβέρνηση. «Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία» εἶναι ἡ ἐξουσία τοῦ νὰ κυβερνᾶς, νὰ διοικῆς. Τὸν τόπο τὸν διοικεῖ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, δηλαδὴ ὁ Βασιληὰς μὲ τὴν κυβέρνησή του. Ἡ κυβέρνηση ὡς τόσο, δὲν εἶναι πανταχοῦ παροῦσα, κι' ὡστόσο πρέπει νὰ διοικῆ ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Πρέπει νὰ ξέρη τί γίνεται σὲ κάθε κομμάτι τῆς Ἑλλάδας καὶ νὰ φροντίζη γιὰ τὸ κάθε κομμάτι τῆς Ἑλλάδας. Γι' αὐτὸ ἔχει χωρίσει τὴν Ἑλλάδα σὲ νομούς, καὶ σὲ κάθε νομὸ ἔχει διορίσει ἕναν νομάρχη. Γιὰ νὰ διοικῆ τὸ νομό του ὅπως θὰ τὸ διοικοῦσε καὶ ἡ κάθε κυβέρνηση. Γι' αὐτό, ὁ νομάρχης λέγεται «ἀντιπρόσωπος τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας», ἀντιπρόσωπος δηλαδὴ τῆς κυβέρνησης. Τὸν νομάρχη δὲν τὸν ἐκλέγει ὁ λαὸς σὲ ἐκλογές, τὸν διορίζει ἀπευθείας ἡ κυβέρνηση γιὰ νὰ τὴν ἀντιπροσωπεύση.

Εἶναι κρατικὸ ὄργανο καὶ ἡ προϊσταμένη ἀρχὴ στὸν κάθε νομό, δηλαδὴ ὁ πιὸ ἀνώτερος ἀπ' ὅλους.

— Κι' ἀπὸ τὸν δήμαρχο;

— Κι' ἀπὸ τὸν δήμαρχο! Βέβαια, ἄλλα εἶναι τὰ καθήκοντα τοῦ νομάρχη, κι' ἄλλα τοῦ δημάρχου. Ἀλλὰ τὰ περισσότερα ἀπ' ὅσα κάνει ὁ δήμαρχος, πρέπει νὰ ἐγκριθοῦν ἀπὸ τὸν νομάρχη... Ἐπίσης τὰ ἔξοδα ποὺ κάνει ὁ δῆμος ὡς δέκα ἑκατομμύρια ἐγκρίνονται ἀπὸ τὸν νομάρχη. Τὰ παραπάνω, ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο τῶν Ἐσωτερικῶν.

Κάθε ὑπουργεῖο ἔχει σὲ κάθε νομὸ τὶς ὑπηρεσίες του, στὶς ὁποῖες γενικὸς προϊστάμενος εἶναι ὁ νομάρχης. Γιατὶ καθὼς ξέρεις σὲ κάθε νομὸ ὑπάρχει νομομηχανικός, νομογεωπόνος, νομίατρος, νομοκτηνίατρος, κλπ. Ἐπίσης καὶ ἐπιθεωρητὴς σχολείων, προϊστάμενος Κοινωνικῆς Προνοίας, προϊστάμενος ἀνοικοδόμησης, κλπ. Ἐπίσης ὑπάρχει καὶ νομαρχιακὸ συμβούλιο ἀσφαλείας, τῆς ἀστυνομίας. Γενικὰ λοιπὸν ὁ νομάρχης ἀντιπροσωπεύει τὴν κυβέρνηση, καὶ εἶναι ἀντιπρόσωπός της. Εἶναι ὅμως κι' αὐτὸς ὑπόλογος στὸ ὑπουργεῖο Ἐσωτερικῶν ποὺ τὸν ἐλέγχει.

— Καὶ οἱ γενικὲς διοικήσεις τί εἶναι;

— Οἱ γενικὲς διοικήσεις ὅπως δείχνει καὶ τ' ὄνομα, εἶναι πολὺ μεγαλύτερες ἀπὸ τοὺς νομούς. Εἶναι περιοχὲς ἀπὸ δυὸ καὶ τρεῖς νομούς, ποὺ διοικοῦνται ἀπὸ ἕναν γενικὸ διοικητή, ποὺ ἔχει ἁρμοδιότητες ὑπουργοῦ. Σήμερα, οἱ Γενικὲς Διοικήσεις εἶναι: Ἠπείρου, Βορείου Ἑλλάδος, Θράκης, Κρήτης καὶ Δωδεκανήσου. Ξέχασα νὰ σοῦ πῶ, πὼς μιὰ ἀπὸ τὶς σημαντικώτερες ἐνέργειες τοῦ νομάρχη στὴν νομαρχία του, εἶναι νὰ ἐγκρίνη τὶς ἀποφάσεις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ τοῦ δημάρχου, καὶ ὡρισμένες τοῦ προέδρου τῆς κοινότητας καὶ τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων.

— Καὶ ποιοὶ γίνονται νομάρχες παππού;

— Σύμφωνα μὲ τὸν τελευταῖο νόμο παιδί μου, πολίτες Ἕλληνες ποὺ ἔχουν τὰ νόμιμα προσόντα καὶ τὴν νόμιμη ἡλικία. Ὅσοι θέλουν ἢ νομίζουν πὼς μποροῦν νὰ γίνουν νομάρχες, ὑποβάλουν αἰτήσεις στὸ Ὑπουργεῖο Ἐσωτερικῶν, ποὺ ἐξετάζει ἂν ἔχουν τὰ προσόντα ποὺ ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, καὶ κάνει ἕναν κατάλογο. Ἀπ' αὐτὸν τὸν κατάλογο, ἐκλέγονται ἀπὸ τὸ Συμβούλιο Ἐκλογῆς Νομαρχῶν, ποὺ πρόεδρός του εἶναι ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

— Καὶ ποιὸ εἶναι τὸ Συμβούλιο Ἐπικρατείας;

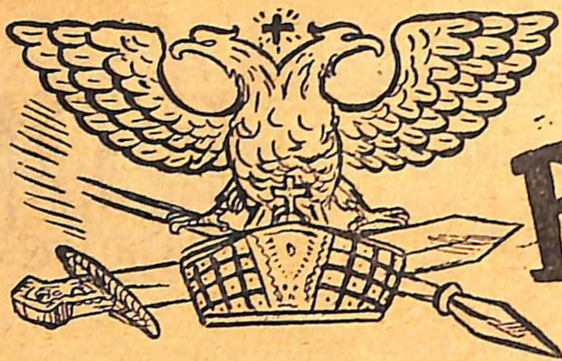
— Δὲν νομίζης πὼς ἀρκετὰ εἴπαμε σήμερα;

Γι' αὐτὸ θὰ σοῦ μιλήσω καμμιὰ ἄλλη φορά.

Μαρίνα Κ.



ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ (Σκίτσο τοῦ Ζ. Ρενουάρ)



Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

48ον.

Τὴ σκληρὴ ἐκδίκηση τοῦ Αὐτοκράτορα τὴ γνώριζαν!

Ἀκόμα δὲν εἶχαν ξεχάσει τὶς δέκα χιλιάδες τυφλωμένους, ποὺ στὰ 1014 τοὺς ἔστειλε τοῦ Σαμουήλ.

Φρικιασμένοι, τρέμοντας, ἕνας - ἕνας ἄρχιζαν κι ἔφευγαν, τρύπωναν στὰ σπίτια, κρύβουνταν.

Οἱ γεροντότεροι, ποὺ θεωροῦνταν καὶ πιὸ φρόνιμοι, αὐτοὶ ποὺ εἶχαν δεῖ τὶς περισσότερες καταστροφὲς καὶ ποὺ στὴν καρδιά τους δὲ φύλαγαν πιὰ οὔτε τόλμη οὔτε ἐλπίδα, πῆγαν τότε ἀπὸ τὸν ἕνα στὸν ἄλλο, καὶ μὲ λόγια πειστικὰ ἀπέδειξαν στοὺς νεώτερους πόσο περιττὴ ἦταν ἡ ἀντίσταση, ἀφοῦ εἶχε τυφλωθεῖ καὶ ὁ Ἰβάτζης.

Σὰν ἔπεισαν καὶ ἡσύχασαν ἀκόμα καὶ τοὺς πιὸ τολμηρούς, φώναξαν τὸν Δαφνομήλη καὶ τοῦ εἶπαν πὼς ὑποτάσσονται στὸν Αὐτοκράτορα καὶ παραιτοῦνται ἀπὸ κάθε ἀντίσταση. Φθάνει ὁ Αὔγουστος νὰ τοὺς δώσει ἀμνηστία γενική.

Καὶ τότε ἔγινε κάτι πρωτάκουστο στὴν ἱστορία, κάτι ἀπίστευτο.

Οἱ τρεῖς τολμηροὶ Ἕλληνες κατέβηκαν ἀπὸ τὸ δωμάτιο ὅπου εἶχαν κλειστεῖ. Κουβαλώντας πάντα τὸν τυφλωμένο Ἰβάτζη, πέρασαν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τοὺς προσκαλεσμένους καὶ τοὺς δαμασμένους σωματοφύλακες τοῦ βολιᾶ, βγῆκαν ἀπὸ τὸ παλάτι καὶ ἀπὸ τὰ περιβόλια, χωρὶς νὰ τολμήσει ἕνας ἀπὸ τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν Βουλγάρων νὰ ἐκδικήσει τὸν ἀρχηγό τους, οὔτε κὰν ν' ἀγγίξει τοὺς Ἕλληνες.

Ἔτσι κατέβηκε ὁ Δαφνομήλης μὲ τοὺς δυό του συντρόφους γιὰ τὴ Διάβολη ἀνενόχλητος.

Ἀπίστευτο τοῦ φάνηκε τοῦ Αὐτοκράτορα ὅταν, τὴν αὐριανή, εἶδε τὸν Δαφνομήλη νὰ παρουσιάζεται μπροστά του μὲ τὸν αἱματωμένο τυφλό, τὸν ἀκίνδυνο πιὰ Ἰβάτζη, καὶ ἄκουσε τὸ τολμηρὸ ἀνδραγάθημα ποὺ τὸν ξεφόρτωνε ἐπιτέλους ἀπὸ τὸν ἀδάμαστο ἐχθρό του.

Γιὰ νὰ δείξει τοῦ Δαφνομήλη τὴν εὐγνωμοσύνη του, τὸν διόρισε στρατηγὸ τοῦ θέματος τοῦ Δυρράχιου, ποὺ ἦταν ἀπὸ τὶς σημαντικότερες θέσεις καὶ τὶς τιμητικότερες, καὶ τοῦ χάρισε ὅλα τὰ πλούτη τοῦ Ἰβάτζη.

Πέρασαν μερικὲς μέρες καὶ ὁ Βασίλειος ἑτοιμάζουνταν πιὰ νὰ φύγει ἀπὸ τὴ Διάβολη, ὅταν ἕνα βράδυ κάποιος χτύπησε τὴν ἐξώπορτα τοῦ παλατιοῦ.

Ἦταν ὁ Νικουλιτσάς.

Οἱ σύντροφοί του ὅλοι καὶ οἱ φίλοι του τὸν εἶχαν ἐγκαταλείψει ἕνας - ἕνας ἢ εἶχαν πεθάνει.

Μέρες καὶ νύχτες μόνος, καταδιωγμένος, πεινασμένος, ἀπελπισμένος, εἶχε γυρίσει ὁ Νικουλιτσὰς σὰν κυνηγημένο ἀγρίμι ἀπὸ κορφοβούνι σὲ κορφοβούνι.

Ὥσπου ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνυπότακτου βολιᾶ ἀπέκαμε, ἡ θέλησή του ἔσπασε, καὶ μόνος ἦλθε καὶ παραδόθηκε, ζητώντας ἔλεος ἀπὸ τὸ Βασιλέα, τὸν ὁποῖο τόσες φορὲς εἶχε γελάσει [1].

Ὁ Αὐτοκράτορας ὅμως δὲ θέλησε πιὰ οὔτε νὰ τὸν συγχωρήσει οὔτε κὰν νὰ τὸν δεῖ.

Κι ἐκεῖνον καὶ τὸν Ἰβάτζη, τοὺς ἔστειλε ἀλυσοδεμένους στὶς φυλακὲς τῆς Θεσσαλονίκης.



Οἱ τρεῖς τολμηροὶ Ἕλληνες, κατέβηκαν ἀπὸ τὸ δωμάτιο ποὺ εἶχαν κλειστεῖ...

Μόνος στὸ δωμάτιό του, ἕνα βράδυ ἀργά, ὁ Μιχαὴλ ἦταν σκυμμένος στὸ τραπέζι του.

Τὸ φῶς τοῦ λυχναριοῦ, ποὺ κρέμουνταν ἀπὸ τὴ χαμηλὴ στέγη, χύνουνταν θαμπὸ καὶ ἀδύνατο στοῦ νέου τὸ γερασμένο πρόσωπο.

Ὁ Μιχαὴλ τελείωνε ἕνα γράμμα, γιὰ νὰ τὸ δώσει τοῦ ἀγγελιοφόρου ποὺ, πρωῒ - πρωΐ, ἔφευγε γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη.

«...Ὁ Αὔγουστος φεύγει αὔριο, ἔγραφε, διευθύνεται νότια. Πηγαίνει στὴν Ἀκρόπολη τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου θέλει στὸ ναὸ μέσα τῆς Θεοτόκου νὰ προσκυνήσει τὴν Πολιοῦχο καὶ νὰ Τὴν εὐχαριστήσει γιὰ τὴν Ἁγία Της προστασία.

»Ἐγὼ ὅμως δὲ θὰ τὸν συνοδεύσω. Χθὲς ἔδωσα τὴν παραίτησή μου.

»Ὁ πόλεμος τελείωσε, μπορῶ ν' ἀποσυρθῶ.

»Καὶ μπορῶ νὰ ἔλθω πιὰ κοντά σου, ἀφοῦ ἡ ἐκδίκηση ἔγινε.

»Τυφλὸς κι ἐλεεινός, πτῶμα ἄταφο, πάγει ὁ Ἰβάτζης, ἀλυσοδεμένος, στὶς φυλακὲς τῆς Θεσσαλονίκης, ν' ἀποζήσει στὸ παντοτινὸ σκοτάδι τὶς μαῦρες του μέρες.

»Ὥστε τίποτα πιὰ δὲ μὲ κρατεῖ ἐδῶ.

»Καὶ ὅμως καμιὰ χαρὰ δὲν ἔχω ποὺ ἔρχομαι κοντά σου. Ἡ καρδιά μου μαράθηκε, Ἀλεξία, καὶ ἡ ἐκδίκηση δὲ μὲ πλησίασε σὲ σένα.

»Ὅσο ἦταν ὁ ἀγέρωχος Ἰβάτζης δυνατὸς καὶ μεγάλος, τὸ μίσος φυσομανοῦσε μέσα μου, καὶ ἄλλο δὲ συλλογίζουμουν παρὰ τὸ κακούργημά του. Καὶ ὅταν βρέθηκα μπροστά του, ρίχθηκα μὲ λύσσα νὰ τὸν σκοτώσω, νὰ τοῦ πάρω τὴν καρδιά.

»Ἄχ, γιατί δὲ μ' ἄφησαν νὰ τὸ κάνω; Θὰ ἦταν δίκαιο! Καὶ θὰ ἦταν στρατιωτικὴ ἐκδίκηση!

»Μὰ σὰν τὸν εἶδα χάμω, μὲ τὰ μάτια τρυπημένα, ἐρείπιο ζωντανό, ὅταν συλλογίστηκα τὴν πράξη μου... τότε τὸν συλλογίστηκα ἐ κ ε ῖ ν ο ν, τὸν τίμιο, τὸν ἄσπιλο στρατιώτη, ποὺ πεσμένο ἄνθρωπο ποτέ του δὲ χτύπησε...

»Καὶ εἶπα, Ἀλεξία, πὼς ἂν ἀπὸ κεῖ πάνω βλέπει τὴν πράξη μου, ἂν ξέρει μὲ τί τρόπο τὸν ἐκδίκησα, τὸ εὐγενικὸ ἐκεῖνο παλικάρι, μὲ πόνο θὰ κρύβει τὰ μάτια, θὰ στρέφει τὸ κεφάλι ἀπὸ ντροπή...».

Τὸ καλάμι ἔπεσε ἀπὸ τὰ δάχτυλά του, κι ἔγειρε τὸ πρόσωπό του στὰ διπλωμένα του χέρια.

Μὰ δάκρυα δὲν ἦλθαν νὰ δροσίσουν τὰ θερμιασμένα του ματόκλαδα.

Εἶχαν στερέψει, καμένα στὴ λάβρα τοῦ καημοῦ του.

ΤΕΛΟΣ

1 Ὅπως καὶ γιὰ τὸν Δραξάν, ὁ Βασίλειος εἶχε ξανασυγχωρήσει τὸν Νικουλιτσὰ καὶ τὸν εἶχε βγάλει ἀπὸ τὴ φυλακή. Μὰ μόλις βρέθηκε ἐλεύθερος, πάλι εἶχε ξεκόψει καὶ γύρισε μὲ τὸν Σαμουήλ, ὅπως εἴδαμε παραπάνω.

ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΑΘΙ



193 Μὲ τὴν εὐχὴ αὐτή, ὁ Ἀλέξανδρος ὥρμησε ἀλαλάζοντας μὲ τὸ ἱππικὸ τῶν Ἑταίρων, σκίζει τὶς τάξεις τῶν μαχομένων Περσῶν, ποὺ θερίζει στὸ πέρασμά του.

Ὁ ἕνας πάνω στὸν ἄλλο πέφτουν οἱ γενναιότεροι Πέρσες κάτω ἀπ' τὰ βλέμματα τοῦ Δαρείου. Ἡ ὁρμὴ τοῦ Ἀλέξανδρου τὸν πανικοβάλλει στὸ τέλος. Ζητᾶ νὰ σωθῆ ἀπ' τὸ δόρυ του. Μὰ τὸ ἅρμα του μπλέκεται οἱ τροχοί του μπερδεύονται μὲ τὰ πτώματα τῶν νεκρῶν.

Καμμιά σωτηρία λοιπόν, ἐκτὸς ἄν....

Ναί, ἡ μόνη λύση ἦταν αὐτή. Ὁ Δαρεῖος ἀφήνει καὶ ἅρμα καὶ ὅπλα καὶ φεύγει. Φεύγει καὶ σώζεται μέσα στὴ νύχτα...



194 Ἡ πολυθρύλητη Βαβυλώνα ἄνοιξε τὶς πύλες της καὶ τοὺς θησαυρούς της στὸ νικητή. Οἱ ὑποτελεῖς τῶν Περσῶν Βαβυλώνιοι τὸν δέχτηκαν μὲ δῶρα καὶ ὑποκλίσεις. Ἔστρωσαν μὲ λουλούδια τοὺς δρόμους ποὺ θὰ περνοῦσε κι' ἔστησαν βωμοὺς ὅπου ἔκαιγαν μῦρα κι' ἀρώματα πρὸς τιμήν του. Μάγοι Χαλδαῖοι μὲ μουσικὰ ὄργανα ἔψελναν ὕμνους γιὰ τὸν ἐρχόμενο βασιλέα.

— Νά μιὰ πρωτεύουσα ἄξια γιὰ τὸ κράτος μου, σκέφθηκε ὁ Ἀλέξανδρος, βλέποντας τὸν πλοῦτο τῆς μυθικῆς Βαβυλώνας.

Καὶ πρόσταξε νὰ ξανακτίσουν τοὺς ἐρειπωμένους ναούς της.



195 Ὕστερα, συνεχίζοντας τὸν θρίαμβό του, μπαίνει στὴν καρδιὰ τῆς Περσίας. Περνᾶ τὶς Περσίδες πύλες καὶ κάνει τὴν εἴσοδό του — χωρὶς τὴν παραμικρὴ ἀντίσταση — στὴν πρωτεύουσα τοῦ Δαρείου.

Ὅλα ἔχουν τελειώσει πιά. Ἡ πόλη αὐτὴ ἦταν τὸ καύχημα τῶν Περσῶν κι' ἡ μεγαλοπρέπειά της θάμπωνε τὰ ἔθνη. Ἐδῶ ἔκρυβαν τὰ κειμήλια καὶ τὰ πλούτη τους, ἐδῶ θάβονταν ὅταν πέθαιναν.

Μὰ τί ἔγινε ὁ Δαρεῖος;

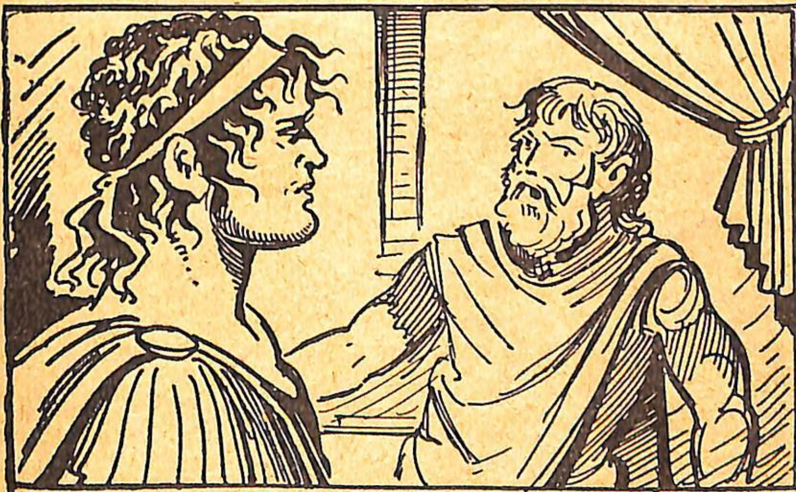
Φεύγοντας καβάλα σ' ἕνα νεογέννητο πουλάρι ποὺ βρῆκε μπροστά του πέρασε βουνὰ καὶ λαγκάδια καὶ τράβηξε γιὰ τὴν Ἀρμενία.



196 Ἐκεῖ προσπάθησε νὰ ξαναμαζέψη στρατὸ καὶ νὰ κάνη μιὰ ἐκστρατεία μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ διώξη τοὺς Ἕλληνες.

Οἱ σατράπες κι' οἱ στρατηγοί του ἂν καὶ κολάκευαν τὸν Δαρεῖο, κρυφὰ τὸν ἐπρόδιδαν. Μιὰ συνωμοσία ἑτοιμαζόταν. Δὲν ἔχει φίλους σὰν ἀτυχήση ἕνας μονάρχης. Ὅλοι φιλοδοξοῦν τὰ προσφέρουν ὑπηρεσίες στὸ νικητή του καὶ νὰ κερδίσουν τὴν εὔνοιά του.

Ἔτσι μιὰ μέρα ὁ Βῆλος, ἕνας σατράπης σκότωσε τὸ Δαρεῖο, ἐλπίζοντας νὰ εὐχαριστήση τὸν Ἀλέξανδρο.



197 Μὰ ὁ δίκαιος καὶ πολιτισμένος θριαμβευτὴς δὲ μποροῦσε νὰ ὑποφέρη τὴν προδοσία. Σὰν ἔμαθε τὸ ἀπαίσιο ἔργο τοῦ Βήλου ὡρκίσθηκε νὰ τὸν τιμωρήση σκληρά, ἐκδικούμενος ἔτσι τὸ θάνατο τοῦ Δαρείου.

Μὰ αὐτὴ εἶναι μιὰ ἱστορία ξεχωριστὴ ποὺ θὰ τὴ δοῦμε στὸ δεύτερο μέρος αὐτοῦ τοῦ ἔργου ποὺ θᾶναι αὐτοτελὲς σὰν τὸ πρῶτο ποὺ τελειώνει ἐδῶ μὲ τὸ θρίαμβο τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἡ Ἀσία, ἡ χώρα τῶν πρώτων πολιτισμῶν, εἶναι πιὰ δική του.

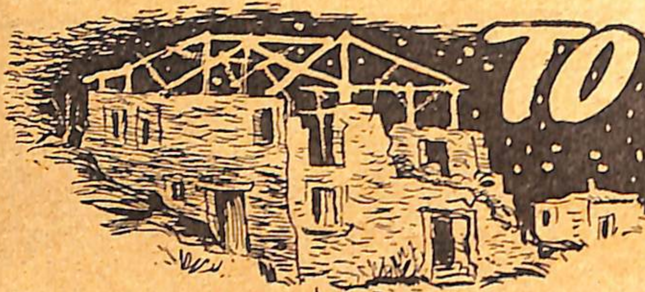


198 Μὲ τὴ μάχη στὰ Γαυγάμηλα ποὺ λέγεται καὶ μάχη στὰ Ἄρβηλα, ὁ Ἀλέξανδρος ἔγινε ἀπόλυτος κύριος τοῦ ἀπέραντου Περσικοῦ κράτους.

Τὸ σπαθὶ εἶχε θριαμβεύσει. Ἔμενε τώρα τὸ ἔργο τῆς δάδας. Εἶναι εὔκολο νὰ κερδίση κανένας, μὰ δύσκολο νὰ κρατήση τὰ κέρδη του. Νὰ δοῦμε πῶς τὰ κατάφερε ὁ Ἀλέξανδρος: Νὰ ἐκπολιτίση τὰ βάρβαρα ἔθνη, νὰ μεταδώση στὴν Ἀσιατικὴ ἤπειρο τὸ Ἑλληνικὸ πνεῦμα.

Τὸ δεύτερο μέρος, αὐτοτελές, ποὺ ἀρχίζει στὸ ἄλλο φύλλο μὲ τὸν τίτλο «Ζῆ καὶ Βασιλεύει», θὰ μᾶς τὸ δείξη.

'Από τὰ «Χριστουγεννιάτικα διηγήματα» τοῦ ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ



ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΚΟΚΚΩΝΑΣ

'Απόδοση στὴ δημοτικὴ ὑπὸ Η. Μ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Στὶς πιὸ παλιὲς ἐποχὲς δὲν μποροῦσε νὰ θεωρηθῆ ἐφημερίδα ἢ περιοδικὸ Χριστουγεννιάτικο ἂν δὲν εἶχε διήγημα τοῦ Παπαδιαμάντη. Σήμερα ὅμως δὲ «σηκώνει» τὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ τὴ γλῶσσα τοῦ Παπαδιαμάντη. Νὰ ἕνα δεῖγμα:

«Κάτω ἔχασκε μέγας κρημνός, μονότονος, προκαλῶν σκοτοδίνην, σημειούμενος ἀπὸ ὀλίγους ἕρποντας θάμνους ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐφαίνοντο εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἐκείνης ὡς νὰ ἦσαν κακοποιοὶ ψηλαφῶντες καὶ ἀναρριχώμενοι ἢ σκαλικάντζαροι ἐλλοχεύοντες καὶ καραδοκοῦντες ὡς νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα νὰ εἰσβάλουν εἰς τὰς οἰκίας διὰ τῶν καπνοδόχων».

Σήμερα σᾶς δίνουμε ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα Χριστουγεννιάτικα διηγήματα τοῦ Παπαδιαμάντη ἀποδομένο στὴ δημοτική. Πιστεύουμε πὼς ἀποδώσαμε πιστὰ τὸ πρωτότυπο.

Δίνουμε ἀκόμα καὶ μερικὲς βιογραφικὲς πληροφορίες γιὰ τὸ μεγάλο Ἕλληνα διηγηματογράφο:

Ὁ 'Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης γεννήθηκε στὴ Σκίαθο στὶς 4 τοῦ Μάρτη τοῦ 1851. Πέθανε στὸ ἴδιο νησὶ στὶς 3 'Ιανουαρίου τοῦ 1911. Γιὸς παπᾶ ἔμαθε τὰ πρῶτα του γράμματα στὸ νησί του. 'Εκεῖ στὰ 1863 τέλειωσε τὸ ἑλληνικὸ σχολεῖο. Ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὴ διακοπὴ γράφτηκε στὰ 1867 στὸ γυμνάσιο Χαλκίδας. Τὴν τρίτη τάξη τοῦ γυμνασίου τὴν ἔβγαλε στὸν Πειραιᾶ. Στὰ 1873 γράφτηκε μετὰ νέα διακοπὴ στὴν τετάρτη τάξη γυμνασίου στὴν 'Αθῆνα. Στὰ 1874 γράφτηκε στὴ φιλοσοφικὴ σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου. Παράλληλα μάθαινε μόνος του ξένες γλῶσσες. Ἔξυπνος καὶ φιλομαθὴς καθὼς ἦταν κατάφερε νὰ μάθῃ γαλλικά, ἀγγλικά, ἰταλικὰ καὶ γερμανικά. Κι' αὐτὰ ἦταν γι' αὐτὸν τὰ κυριώτερα ἐφόδια γιὰ τὴν ἄσκηση βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἔκανε μεταφράσεις στὶς ἐφημερίδες.

Τότε ἄρχισε νὰ γράφῃ μυθιστορήματα καὶ διηγήματα. Τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του ἦταν πολὺ δυστυχισμένα. Μὰ ἡ ἀκλόνητη πίστη του στὸ Θεὸ τὸν ἔκαμε νὰ ὑποφέρει καρτερικὰ τὴ δυστυχία του. Ἱστορικὲς εἶναι οἱ προσευχές του καὶ οἱ ἀγρυπνίες του στὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγίου 'Ελισαίου κοντὰ στὸ Μοναστηράκι. Μεταξὺ τῶν ἔργων τοῦ Παπαδιαμάντη ποὺ ἔχουν ἐκδοθῆ σὲ βιβλία εἶναι: «Ἡ Χολεριασμένη», «Ὁ Πεντάρφανος», «Ὁ Νεκρὸς ταξιδιώτης», «Πασχαλινὰ διηγήματα», «Χριστουγεννιάτικα διηγήματα», «Πρωτοχρονιάτικα διηγήματα», «Οἱ Ἔμποροι τῶν ἐθνῶν». «Ἡ Γυφτοποῦλα», «Ἡ Φόνισσα», «Οἱ Μάγισσες», «Τὰ Ρόδιν' ἀκρογιάλια», «Ἡ Νοσταλγός» καὶ «Τὰ Χριστούγεννα τοῦ τεμπέλη».

ΗΤΑΝ ὁ πιὸ πολυσύχναστος δρόμος τοῦ χωριοῦ. Ὅποιος ἀνέβαινε στὴν ἀπάνω ἐνορία ἢ ὅποιος κατέβαινε στὴν κάτω ἀπὸ τὸ δρόμο αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ περάσῃ. Ἦταν ἀνηφορικὸ καλντερίμι ποὺ ἄρχιζε ἀπὸ τῆς Σαματρίψαινας τὸ σπίτι κι' ἔφτανε, ὡς ἀπάνω, στὴν ἐκκλησιά, τὴν Παναγία τὴ Σαλονικιά!

Χίλια βήματα! Κάθε βῆμα καὶ λαχάνιασμα. Κοντανάσαινες, φούσκωνες γιὰ νὰ βγῇς στὴν κορφή! Γλυστροῦσες, λὲς κι' ἀπὸ στιγμῆς σὲ στιγμὴ θὰ κατρακυλοῦσες καθὼς κατέβαινες.

Ἅμα ἔμπαινες στὸ καλντερίμι κι' ἄφηνες πίσω σου τὸ μαγαζὶ τοῦ Καψοσπύρου, τὸ σπίτι τοῦ Καφτάνη καὶ τὸ παλιόσπιτο τοῦ γέρο - Παγούρη, μὲ τὴν μαντρογυρισμένη αὐλή, βρισκόσουν μπροστὰ στὸ σπίτι τοῦ Χατζῆ - Παντελῆ ποὺ ὁ αὐλόγυρος του ἔφτανε σύρριζα στὸ βράχο! Κάτω ἀπὸ κεῖ ἔχασκε μεγάλος γκρεμός, ποὺ σὰν ἔρριχνες τὸ βλέμμα σου, σ' ἔπιανε ζαλάδα.

Στοῦ γκρεμνοῦ τὰ ἀπότομα πλάγια, φύτρωναν ἐδῶ κι' ἐκεῖ μερικοὶ θάμνοι, ποὺ μέσα στὸ σκοτάδι αὐτῆς τῆς νύκτας φάνταζαν σὰν τίποτα κλέφτες ποὺ σκαρφάλωναν ψαχουλευτὰ ἢ σὰν καλικάντζαροι ποὺ παραμόνευαν ὥσπου νὰ ρθῆ ἡ ὥρα τους γιὰ νὰ σκαρφαλώσουν στὶς καμινάδες καὶ νὰ χωθοῦνε κεῖ μέσα στὰ σπίτια... Τὸ κῦμα σποῦσε δυνατὰ στὰ ριζὰ τοῦ γκρεμνοῦ. Ὁ βοριᾶς, ποὺ φυσοῦσε ἀπὸ προχτὲς ἀκούραστος, μαλάκωσε λίγο, καὶ ὁ ἀσπρομάλλης βασιλιᾶς τοῦ χειμῶνα, ποὺ τὰ πάντα μπορεῖ, ἅπλωνε τὶς ἀποθαλασσιές του, ὡς τὸ νότιο αὐτὸ λιμανάκι.

'Απὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ δρόμου, στ' ἀριστερὰ ἐκείνου π' ἀνέβαινε, ὀρθωνόταν μιὰ οἰκοδομὴ μισοτελειωμένη. Ἦταν δίπλα στὸ σπίτι τοῦ Παγούρη, κι' ἀπέναντι στὸ κονάκι τοῦ Χατζῆ Παντελῆ. Οἱ τέσσερες τοῖχοι τοῦ γιαπιοῦ ἔστεκαν ὀρθοὶ μέχρι τὸ πάτωμα, μὰ ἀπὸ κεῖ καὶ πάνω οἱ ξυλωσιὲς χάσκανε χωρὶς τοίχους μέχρι τὸ νταβάνι. Ἡ στέγη κατέρρεε, καὶ οἱ τοῖχοι ποὺ ὅλο κι' ἐρειπώνονταν, ἦταν γκρίζοι. Ἡ ἐγκατάλειψη, οἱ ἀέρηδες, οἱ βροχὲς τὸ εἶχανε καταντήσει ρημάδι.

Τὰ παιδιὰ ποὺ κατέβαιναν τὸ μεσημέρι ἀπὸ τὸ ἕνα σχολειό, ἢ ποὺ ἀνέβαιναν τὸ βραδάκι ἀπὸ τὸ ἄλλο, γιὰ ν' ἀφήσουν τὰ βι-



— Τί μαλώνετε, βρέ;

6λία τους στὸ σπίτι, ν' ἁρπάξουν κρυφά, κανένα ξεροκόμματο, καὶ νὰ τρέξουν ἀκράτητα γιὰ παιγνίδι στὴν ἀκρογιαλιά, δὲν λησμονοῦσαν νὰ ρίξουν στὸ ρημάδι καμμιὰ πέτρα, γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦν τὴ μέρα τὴν τρομάρα ποὺ δοκίμαζαν τὴν νύχτα ὅπου τύχαινε νὰ περάσουν.

Οἱ παπάδες, ὅταν γύριζαν ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Δημάρχου, τὴν παραμονὴ τῶν Φώτων, μὲ τοὺς σταυρούς, τὸ δοχεῖο μὲ τὸν ἁγιασμὸ καὶ τὶς ἁγιαστοῦρες τους, ἅγιαζαν ὅλα τὰ σπίτια στὴν σειρά, τοὺς δρόμους καὶ τὰ μαγαζιά, γιὰ νὰ διώξουν τοὺς καλικαντζάρους, λησμονοῦσαν νὰ ρίξουν καὶ μερικὲς σταγόνες ἀπὸ τὸ ἁγιασμένο νερὸ στὸ ρημάδι, ποὺ δὲν τὸ χάρηκε ὁ νοικοκύρης ποὺ τὸ ἔχτισε, κι' αὐτὸ δὲν εἶχε ἀξιωθῆ νὰ γνωρίση τὴ νοικοκυρά του. Καὶ βέβαια, τέτοιο σπίτι, τί ἄλλο μποροῦσε νὰ καταντήση ἀπὸ φωλιὰ φαντασμάτων καὶ καλικαντζάρων;

* * *

Νὰ πῶς τὸ σπίτι αὐτὸ δὲν ἀξιώθηκε νὰ γνωρίση τὴ νοικοκυρά του:

Ὁ καπετὰν - Γιαννάκος, ὁ Συρμαῖος εἶχε συμπαθήση στὸ σταυροδρόμι τὴν Κοκκώνα - Ἀννίκα μιὰ ὄμορφη ψηλὴ κοπέλλα, μὲ χρυσόξανθα μαλλιὰ καὶ μ' εὐγενικὰ χαρακτηριστικά! Ὁ καπετάνιος σὰν ἀρραβωνιάστηκε τὴν Κοκκώνα στὴν Πόλη κατέβηκε μὲ τὸ καράβι στὴ πατρίδα του. Κι' ἀμέσως παράγγειλε νὰ τοῦ χτίσουν τὸ μικρὸ ὄμορφο σπιτάκι του σὲ σχέδιο κομψὸ κι' ἀσυνήθιστο, μέχρι τότε στὴν κωμόπολη! Κι' ὁ καπετὰν Γιαννάκος λογάριαζε μὲ τὸ πρῶτο ταξίδι του, νὰ φέρη ἀπὸ τὴ Βενετιὰ τὰ πιὸ ὄμορφα ἔπιπλα γιὰ νὰ τὸ στολίση καὶ νὰ τὸ κάνη ἄξιο γιὰ τὴν ὄμορφη κοκκώνα, ποὺ θὰ τὴν ἔφερνε ἀπὸ τὴν Πόλη.

Μὰ δὲν ἦταν, φαίνεται, γραφτὸ νὰ τελειώση τὸ σπίτι. Ἡ Κοκκώνα, ὀχτὼ μῆνες, ἔπειτα ἀπὸ τοὺς ἀρραβῶνες πέθανε στὸ σταυροδρόμι καὶ τὸ σπίτι ἀπόμεινε ἀτέλειωτο κι' ἄχαρο, δίπλα στὸ ἀνηφορικὸ καλντερίμι, δίπλα στὸν ἀπόκρημνο βράχο! Καὶ σὰν ἀόρατη ἐπιγραφή, σὰν τραγικὴ εἰρωνεία γιὰ τὴν ἀτυχία του, τοῦ ἀπόμεινε τὸ ὄνομα: «Τῆς Κοκκώνας τὸ σπίτι»...

Μνημούρια τοῦ Φερικ - κιοϊ,
κι' ὁλόρθα κυπαρίσσα...
ἔχασα τὴν ἀγάπη μου
καὶ λαχταρῶ περίσσα! ...

* * *

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, παραμονὴ Χριστουγέννων τοῦ 185... δυὸ παιδιὰ κατέβαιναν μὲ ζωηρὸ βῆμα τὸν πλακόστρωτο δρόμο. Τὰ πόδια τους, ἀσυνήθιστα στὰ πέδιλα, ποὺ ἐξαιρετικὰ θὰ εἶχαν φορέσει κείνη τὴ μέρα, ἔκαναν μεγάλο κρότο πάνω στὸ καλντερίμι! Καὶ τὰ δυὸ κρατοῦσαν ἀλαφρὰ ραβδιά. Ἀπὸ τὸ ἐλεύθερο χέρι τοῦ ἑνὸς κρεμόταν ἕνα φανάρι. Ἡ ὥρα ἦταν μόλις ἑφτά! Κι' ἡ νύχτα ἦταν ἀστροφώτιστη κρύα. Δυνατὸς ἀγέρας κατέβαινε παγωμένος ἀπὸ τὰ χιονισμένα βουνὰ καὶ τὰ σφιχτοκλεισμένα παράθυρα κι' οἱ κλειδομανταλωμένες πόρτες στέναζαν κάτω ἀπὸ τὴν ἀγριεμένη πνοή του!

Τὰ δυὸ παιδιὰ μάλωναν σὰ γνήσιοι... φίλοι.

—Ἐγὼ εἶδα ποὺ σοὔδωκε ἕνα εἰκοσπενταράκι, βρὲ Ἀγγελῆ, ἔλεγε τὸ ἕνα.

—Ὄχι, μὰ τὸ θεριό, ἔλεγε τὸ ἄλλο. Μιὰ πεντάρα μοὔδωκε. Νάτηνε!

Κι' ἔδειχνε ἀνάμεσα στὰ δάχτυλα του μιὰ πεντάρα!

—Ὄχι, ἐπέμενε τὸ ἄλλο, ποὺ κρατοῦσε τὸ φανάρι. Τὸ εἶδα ἐγὼ ποὺ ἦταν εἰκοσπενταράκι. Δὲ μὲ γελᾷς!


Ἄρχισε νὰ σκαρφαλώνη...

—Ὄχι, μὰ τὴν Παναγιά, βρὲ Νάσο! Μιὰ πεντάρα σοῦ λέω!

— Μ' ἀφήνης νὰ σὲ ψάξω;

— Θὰ σοῦ πέση τὸ φανάρι.

Μὰ μιᾶς ὁ Νάσος, ἄφησε τὸ φανάρι κι' ἑτοιμαζόταν νὰ ψάξη τὸν Ἀγγελῆ. Σὰν παιδιὰ 10 χρονῶν ποὺ ἦσαν δὲν ἐμπιστεύονταν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο! Εἶχανε, μάλιστα, συμφωνήσει μόλις κατέβαιναν ἀπὸ τὸ κάθε σπίτι, ὅπου ἔλεγαν τὰ Χριστουγεννιάτικα κάλαντα, ἔκαναν ἀμέσως μοιρασιά! Πεντάρα σου καὶ πεντάρα μου! Ἀλλὰ τὴν τελευταία φορὰ ὁ Νάσος εἶχε ὑποψιαστῆ τὸν Ἀγγελῆ.

Πάνω ὅμως στὸν καυγᾶ τους δὲν εἶχαν πάρει χαμπάρι πὼς εἶχαν κι' ὅλας φτάσει στὸ στενὸ μέρος τοῦ δρόμου κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς Κοκκώνας μὲ τὰ φαντάσματα! Ἐκεῖ, ἀκριβῶς, εἶχαν σταματήσει κι' ὁ Νάσος ἄρχισε νὰ ψάχνη τὸν Ἀγγελῆ.

Ὁ τελευταῖος στεκόταν ἀδιάφορος, ὅση ὥρα ὁ ἄλλος ἔψαχνε τὶς τσέπες τοῦ παντελονιοῦ του! Μὰ μόλις τὸ χέρι τοῦ Νάσου, ἄρχισε νὰ ψαχουλεύη τὸν κόρφο του, ὁ Ἀγγελῆς ταράχτηκε! Ἔπιασε ὁ ἴδιος τὸ γιλέκο του στὸ ἀριστερὸ μέρος πρὸς τὴ μέση καὶ τὸ ἔσφιγγε μὲ ὅλη του τὴ δύναμη, ἐμποδίζοντας τὸ χέρι τοῦ φίλου του νὰ φτάση ἴσαμε κεῖ.

— Δὲν μ' ἀφήνεις νὰ σὲ ψάξω;

— Ἄφησέ με, δὲν ἔχω τίποτα!

— Εἶσαι ψεύτης!

Ὁ Ἀγγελῆς σήκωσε τὸ χέρι φοβερίζοντας.

— Εἶσαι ψεύτης καὶ κλέφτης, ξανάπε ὁ Νάσος!

Ἀκούστηκε τότε ἕνας ἐλαφρὸς μπάτσος! Τὴν ἴδια στιγμὴ παρουσιάστηκε μπροστά τους, ἕνα παράξενο πλάσμα μὲ κατάμαυρο μοῦτρο, μὲ μαλλιὰ ἀνασουτσουρωμένα καὶ μὲ ἀλλόκοτα κουρέλια, ἀντὶς γιὰ ροῦχα καὶ φώναξε!

— Τί μαλώνετε, ρέ;

* * *

Τὰ δυὸ παιδιά, ἀφήνοντας μιὰ διπλὴ πνιγμένη φωνὴ τρόμου δοκίμασαν νὰ τὸ βάλουν στὰ πόδια, παρατώντας τὸ φανάρι! Μὰ τὸ παράδοξο αὐτὸ πλάσμα ἀναποδογύρισε μὲ τὸ πόδι του τὸ φανάρι, ποὺ ἔσβυσε ἀμέσως, καὶ μὲ τὰ δυό του χέρια ἅρπαξε ἀπὸ τὰ μπράτσα τὰ παιδιὰ ποὺ ἔτρεμαν!

— Ποιὸς εἶναι κάσα, ρέ!

Οἱ δυὸ μικροὶ προσπαθοῦσαν, τρέμοντας νὰ φύγουν!

— Μὴ φοβόσαστε! Δὲ σᾶς τρώω. Δῶστε μου τοὺς παρὰδες σας γιὰ νὰ μὴ μαλώσετε καὶ σκοτωθῆτε! Καλὰ ποὺ βρέθηκα ἐδῶ καὶ σᾶς γλύττωσα.

Ἔψαχνε τὶς τσέπες τῶν δυὸ παιδιῶν, κι' ὅλο τὰ τραβοῦσε στὴν ἰσόγεια πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, ἀπ' ὅπου καθὼς φαίνεται εἶχε βγῆ αὐτὸ τὸ παράδοξο πλάσμα! Ἔσπρωξε τὸ Νάσο στὸ μέσα μέρος τῆς πόρτας, ἔφραξε μὲ τὸ κορμί του τὸ ἄνοιγμα της, κι' ἔψαξε μὲ περισσότερη ἄνεση τὸν Ἀγγελῆ! Τοῦ βρῆκε καμμιὰ δεκαπενταριὰ ἢ καμμιὰ εἰκοσαριὰ πεντάρες καὶ δεκάρες! ὕστερα ἔψαξε καὶ τὸ Νάσο! Βρῆκε καὶ σ' αὐτὸν ἄλλα τόσα κι' ἔδιωξε τότε τὰ δυὸ παιδιά!

— Πηγαίνετε τώρα καὶ μὴ φοβᾶστε! Κι' ἄλλη φορὰ μὴ μαλώνεται!

* * *

Ὁ Γιάννης ὁ Παλούκας δὲν εἶχε λεφτὰ γιὰ νὰ μεθύση, καὶ νὰ γιορτάση τὰ Χριστούγεννα ἐκείνη τὴ χρονιά! Τὸν πιὸ πολὺ καιρὸ ἦταν ἄνεργος, καὶ κάτι μικροδουλειὲς ποὺ ἔκανε στὴ χά-

(Ἡ συνέχεια στὴν ἄλλη σελίδα)

ΤΟ ΣΠΙΤ ΙΤΗΣ ΚΟΚΚΩΝΑΣ

(Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα)

ση καὶ στὴ φέξη, πότε κουβαλώντας νερὸ μὲ τὴ στάμνα στὰ σπίτια, πότε βοηθώντας τοὺς κηπουροὺς καὶ στὰ λειτρούβια, δὲν τὸν εἶχαν «σηκώση» ἐκεῖνο τὸ χρόνο! Πῶς νὰ περάση λοιπόν, χωρὶς λεφτὰ ἐκείνη τὴ χρονιάρα μέρα;

Καὶ νὰ τὶ σοφίστηκε!

Τῆς Κοκκώνας τὸ σπίτι, ποὺ τὸ φοβόνταν τὰ παιδιὰ τῆς κωμόπολης καὶ δὲν τὸ ἁγιάζαν οἱ παπάδες, ὅταν κατηφορίζανε ἀπὸ τὴν ἀπάνω γειτονιά, ἦταν τὸ κατάλληλο μέρος γιὰ νὰ κρυφτῆ κανεὶς καὶ νὰ κάνη τὸν καλικάντζαρο! Τὸ καλοῦσαν κι' ὅλας κι' οἱ μέρες! Κι' ὁ Παλούκας ἀκριβῶς, γιὰ τὰ «χρόνια πολλὰ» θὰ τὸ ἔκανε. Ἀπὸ θὰ περνοῦσαν ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς κάτω ἐνορίας, δηλαδή, τὰ περισσότερα παιδιὰ τοῦ χωριοῦ, ὅταν, γυρίζοντας ἀπὸ τὴν ἀπάνω γειτονιά, θὰ εἶχαν ἀρκετὰ λεφτὰ στὶς τσέπες τους!

Κι' ὁ Παλούκας δὲν ἄργησε νὰ πάρη τὴν ἀπόφαση. Βρῆκε ἕνα παλιὸ σιδερένιο τηγάνι καὶ μὲ τὴ γάνα του μουτζουρώθηκε στὸ πρόσωπο — φέρνοντας δυὸ μῆνες ἐνωρίτερα τὴν ἀποκριὰ γιὰ λογαριασμό του,— οἰκονόμησε κάτι παλιοκούρελλα καὶ τὰ φόρεσε, καὶ ἅμα νύχτωσε πῆγε στὸ ἔρημο σπίτι τῆς Κοκκώνας, ξεκάρφωσε χωρὶς θόρυβο τὶς παλιοσανίδες ποὺ ἔφραζαν πρόχειρα τὴν πόρτα τοῦ ἰσογείου καὶ χώθηκε μέσα!

Μετὰ μιὰ ὥρα κατηφόριζε τὸ καλντερίμι τὸ πρῶτο ζευγάρι τῶν παιδιῶν ποὺ τραγουδοῦσε τὰ κάλαντα! Ὁ Νάσος κι' ὁ Ἀγγελῆς. Κι' ἦρθαν βολικὰ τὰ πράματα γιὰ τὸν Παλούκα, γιατὶ τὰ κατάφερε νὰ περάση καὶ γιὰ εἰρηνοποιὸς ἀνάμεσα στὰ παιδιὰ ποὺ μάλωναν!

Ἀφοῦ ὁ Ἀγγελῆς κι' ὁ Νάσος, ἔφευγαν τρέχοντας, νοιώθοντας τὴ γῆ νὰ φεύγη κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τους, κατέβηκαν κι' ἄλλα παιδιὰ κι' ὕστερα ἄλλα!

Ὁ Παλούκας ἄκουγε ἀπὸ μακρυὰ τὰ βήματα καὶ τὶς χαρούμενες φωνές τους κι' ἔλεγε:

—Ἔρχεται κι' ἄλλο ζευγάρι!

Τὸ τελευταῖο ζευγάρι ποὺ κατέβαινε ἦταν ὁ Στάμος κι' ὁ Ἀργύρης, δυὸ μυαλωμένα παιδιά. Αὐτοὶ δὲν μάλωναν μὰ ἔκαναν τὰ σχέδια τους μεγαλόφωνα, γιὰ τὸ πῶς θὰ ξοδέψουν τὰ λεφτὰ τους ποὺ θὰ μάζευαν ἀπὸ τὰ κάλαντα!

— Θὰ φτιάσουμε κι' ἕνα σκερπανάκι!

— Νὰ κόψουμε μιὰ λεύκα.

— Νὰ πάρουμε φλαμούρι νὰ κάμουμε καράβι.

— Νὰ βγάλουμε ἀπὸ τὸν πεῦκο τοῦ Ἀλμπάνη τὴν καρίνα καὶ τὰ στραβόξυλα.

—Ἐσὺ θὰ εἶσαι μαραγκὸς κι' ἐγὼ πρωτομάστορας.

Μὰ ξαφνικὰ ἔκοψε τὰ σχέδια τους μιὰ φωνή!

— Βρὲ καλῶς τοὺς μαστόρους.

Ὁ Παλούκας ξεπετάχτηκε γιὰ τρίτη ἢ τετάρτη φορὰ ἀπὸ τὸ ἰσόγειο τοῦ σπιτιοῦ τῆς Κοκκώνας. Ὁ Στάμος κι' ὁ Ἀργύρης ξεφώνισαν πνιχτὰ καὶ θέλησαν νὰ φύγουν! Μὰ ὁ Παλούκας ἐφαρμόζοντας τὴ μέθοδο του, τοὺς λήστεψε!

— Εἶναι ἄλλο ζευγάρι, ρώτησε ὕστερα.

Τὰ παιδιά, τρέμοντας ἀπὸ τὸ φόβο, τὸν κοίταζαν μ' ἀσάλευτα μάτια! Μὰ ὁ Στάμος ποὺ ἦταν δώδεκα χρονῶ καὶ ξυπνός, κατάλαβε πὼς δὲν εἶχε νὰ κάμη μὲ φάντασμα. Ὁ φόβος του λιγόστεψε! Καὶ προσπάθησε κι' ὅλας μὲ νοήματα, νὰ δώση θάρρος στὸν τρομοκρατημένο Ἀργύρη!

— Εἶναι κι' ἄλλο ζευγάρι, ρώτησε ἀλλάζοντας τὴ φωνή του ὁ παράξενος ἄνθρωπος.

— Τί ζευγάρι; κατάφερε νὰ ρωτήση ὁ Στάμος.

— Εἶναι ἄλλα παιδιὰ γιὰ νὰ κατέβουν ἀπὸ τὸν ἀπάνω Μαχαλά;

— Δὲν ξέρω, ἀποκρίθηκε ὁ Στάμος.

Τούτη τὴ φορὰ ὁ Παλούκας δὲν ἔσβησε τὸ φανάρι, γιατὶ εἶχε ξεθαρρευτῆ πιὰ πὼς δὲν θὰ τὸν γνώριζαν τὰ παιδιά! Καὶ ὁ Στάμος τὸν κοίταζε καλὰ - καλά, καὶ μέσα στὸ νοῦ του κλωθογύριζε ἡ ἰδέα πὼς κάποιος γνωστὸς ἦταν. Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ τὸν καταλάβαινε.

— Πέστε μου, ρέ, ἂν εἶναι κι' ἄλλο ζευγάρι, ἐπέμενε ὁ Παλούκας.

— Δὲν ξέρουμε ξανάπε ὁ Στάμος!

Κι' ὁ Παλούκας ἄφησε τὰ παιδιὰ νὰ φύγουν!

Πέρασαν δέκα λεπτά! Καὶ ξαφνικὰ βροχὴ ἀπὸ πέτρες ἄρχισε νὰ πέφτη στὶς στέγες, στοὺς τσασμάδες καὶ στὰ μαδέρια τοῦ ἀπάτωτου πατώματος τοῦ ἔρημου σπιτιοῦ. Πολλὰ λιθάρια, περνώντας ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δοκάρια, ἢ ἀπὸ τὴν πόρτα ἔπεφταν κουφοχτυπώντας στὸ χῶμα τοῦ ἰσόγειου! Στρατιὰ ὁλόκληρη ἀπὸ παιδιὰ εἶχε ἐφορμήση ἀπὸ τὸν αὐλόγυρο τῆς ἐκκλησιάς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τρακόσια ἢ τετρακόσια βήματα μακρυὰ ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς Κοκκώνας κι' ἔκανε τρομερὴ ἔφοδο στὴ φωλιά του... καλικάντζαρου!

Τὰ παιδιὰ ποὺ πρωτ ληστεύτηκαν, ὁ Νάσος κι' ὁ Ἀγγελῆς, σὰν ἔφτασαν λαχανιασμένα στὸ μικρὸ πλάτωμα μπροστὰ στὴν ἐκκλησία, μὴ ἔχοντας πιὰ γιατὶ νὰ μαλώσουν, κουβέντισαν φιλικὰ καὶ βγάλανε τὸ συμπέρασμα πὼς τὸ παράξενο ἐκεῖνο πλάσμα ποὺ τοὺς λήστεψε, ἀφοῦ δὲν τοὺς πῆρε οὔτε τὴ φωνὴ οὔτε τὸ λογικό τους θὰ πῆ πὼς δὲν ἦταν οὔτε φάντασμα οὔτε βρυκόλακας. Κι' ἀφοῦ δὲν τοὺς ἔφαγε δὲν ἦταν οὔτε καὶ καλικάντζαρος. Τὸ χωρὶς ἄλλο λοιπὸν ἦταν ἄνθρωπος!

Δὲν ἄργησαν νὰ φτάσουν τὸ δεύτερο ζευγάρι, ὕστερα τὸ τρίτο καὶ τὸ τέταρτο! Καὶ κατάφεραν ὅλα τὰ παιδιὰ νὰ συνεννοηθοῦν μαζύ τους! Κι' ὅταν στὸ τέλος ἔφτασε κι' ὁ Στάμος μὲ τὸν Ἀργύρη, πρότεινε κι' οἱ ἄλλοι δέχτηκαν νὰ κάμουν τακτικὴ νυχτιάτικη ἔφοδο κατεπάνω στὸ σπίτι!

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Παλούκας συλλογιζόταν κι' εἶχε μισοπάρει τὴν ἀπόφαση νὰ φύγη! Τί νὰ καθόταν πιὰ ἀφοῦ εἶχε μαζέψει ἀρκετὰ ψιλὰ γιὰ νὰ μεθύση καὶ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴ δεύτερη μέρα καὶ τὴν τρίτη ἀκόμα τοῦ Ἁγίου Στεφάνου; Κι' ἐνῶ ἦταν ἕτοιμος νὰ φύγη ἦρτε πυκνὸ τὸ πρῶτο χαλάζι τῶν λιθαριῶν.

— Νὰ ἕνα ζευγάρι, φώναξε ἐκδικητικὰ ὁ Στάμος.

— Νὰ ἕνα ζευγάρι ξανάπανε θριαμβευτικὰ σὰν σὲ πολεμικὴ ἰαχὴ τὰ παιδιά!

Ἂν εἶχε φύγη πέντε δευτερόλεπτα πρωτύτερα ὁ Παλούκας θὰ βρισκόταν τώρα ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τοῦ... στόχου! Τώρα ὅμως ἦταν πολὺ ἀργά!

Ἀποφάσισε τότε νὰ πάρη μιὰ σανίδα, καὶ κρατώντας τη σὰν ἀσπίδα — ὅπλο ἄμυνας,— μὰ καὶ σὰν ρόπαλο — ὅπλο ἐπίθεσης — νὰ κάμη μιὰ ἡρωϊκὴ ἔξοδο! Ἀλλὰ δεύτερο, πιὸ πυκνὸ ἀπὸ τὸ πρῶτο χαλάζι λιθαριῶν τὸν ἀνάγκασε νὰ γυρίση πίσω μὲ δυὸ πληγές, μιὰ στὸ καλάμι τοῦ ποδιοῦ καὶ μιὰ στὸ μπράτσο.

— Νὰ κι' ἄλλο ζευγάρι, φώναξε τώρα ἀγριεμένος ὁ Στάμος.

— Νὰ κι' ἄλλο ζευγάρι, ἔλεγαν σὰ σὲ ἐπωδὸ τὰ παιδιά.

Ὁ Παλούκας κόλλησε στὴ μέσα γωνιὰ τοῦ ἰσογείου, ἀκούμπησε τὴν πλάτη του στὸν τοῖχο καὶ ζάρωσε κάτω ἀπὸ ἕνα δοκάρι τοῦ πατώματος ποὺ ἦταν κολλητὰ στὸν τοῖχο βαλμένο.

Μὰ κι' ἐκεῖ δὲν ἦταν ἀσφαλισμένος. Μιὰ μεγάλη πέτρα π' ἀντιξύλησε πάνω σ' ἕνα δοκάρι τὸν χτύπησε, ὄχι καὶ πολὺ δυνατὰ στὸν ὦμο!

— Βρὲ ἀποσπόντα, μουρμούρισε, χαμογελώντας χωρὶς νὰ τὸ θέλη ὁ Παλούκας.

Γιὰ καλή του τύχη «οἱ ἐχθροὶ» δὲν τόλμησαν νὰ ζυγώσουν στὴν πόρτα τοῦ ἰσογείου! Φαίνεται, πὼς στὸ βάθος τῆς παιδικῆς τόλμης τους, ὑπῆρχε ἀκόμα κάποιο ἀπομεινάρι φόβου!

Στὸ τέλος, ἐπειδή, ὁ λιθοβολισμός, ἔπαιρνε μάκρος ὁ Παλούκας πῆρε τὴν ἀπόφαση ν' ἀνεβῆ στὸν τοῖχο, πατώντας ἀπὸ τρύπα σὲ τρύπα ποὺ εἶχαν ἀφήση γιὰ τὶς σκαλωσιές. Καὶ χωρὶς νὰ χάνη καιρό, γρήγορα - γρήγορα, πραγματοποίησε μ' ἐπιτυχία τὴν ἀπόφασή του. Ἀφοῦ ἔφτασε στὸ πάτωμα καὶ κρύφτηκε πίσω ἀπὸ ἕνα ξυλότοιχο ποὺ τὸν προστάτευε ἀπὸ τὶς πέτρες πήδησε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ μέσα στὴν αὐλὴ τοῦ γέρο - Παγούρη.

Πήδησε ὕψος δυὸ μπόγια! Ὄχι περισσότερο. Γιατὶ ἡ αὐλὴ μέσα ἀπὸ τὸν αὐλόγυρο ἦταν τρεῖς τέσσαρες πιθαμὲς ψηλότερη ἀπὸ τὸ δρόμο!

Ὁ Παλούκας ἔπεσε βαρὺς καὶ μὲ κρότο. Χτύπησε στὸ γόνατο, κουτρουβαλίστηκε, σηκώθηκε, κι' ἀφοῦ, βεβαιώθηκε, ψαχουλεύοντας τὸ πόδι του, πὼς δὲν εἶχε σπάση κανένα κόκκαλο, τὸ ἔβαλε στὴν τρεχάλα, κατὰ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ αὐλόγυρου! Καὶ ἤξερε πὼς δὲν εἶχε πιὰ παρὰ νὰ πηδήση ἕνα χαμηλὸ φράχτη γιὰ νὰ περάση στὴν αὐλὴ συγγενικοῦ του σπιτιοῦ.

Μὰ τὸ βρόντημα τοῦ πεσίματος του ἀκούστηκε πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο τῆς αὐλῆς.

Ὁ Στάμος φώναξε: «Ἐμπρὸς» καὶ δοκιμάζοντας τὸ μάνταλο τῆς αὐλόπορτας τοῦ γέρο - Παγούρη, εἶδε πὼς τὴν εἶχαν ἀφήση ἀνοιχτή.

Ρίχτηκε πρῶτος μέσα, ἐνῶ τὰ ἄλλα παιδιὰ τὸν ἀκολούθησαν!

Μαζὶ ὅμως μὲ τὸ γδοῦπο τοῦ πεσίματος τοῦ Παλούκα ἀκούστηκε κι' ἄλλος κρότος, μεταλλικὸς ὅμως αὐτός. Τοῦ εἶχαν πέσει λεπτὰ ἀπὸ τὴν τσέπη. Ὁ Παλούκας δὲν γύρισε πίσω νὰ τὰ μαζέψη.

Ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιά, ὁ Ἀγγελῆς, ἄκουσε κατακάθαρα τοὺς ἤχους τῶν νομισμάτων, κατάλαβε ἀκριβῶς τὸ μέρος ποὺ ἔπεσαν οἱ πενταροδεκάρες, καὶ σκύβοντας καὶ ψαχουλεύοντας, ἄρχισε νὰ τὶς μαζεύη μὲ τὴ φούχτα.

(Ἡ συνέχεια στὴ σελίδα 670)

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τὸ μαμόθρεφτο

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Τὸν ξέρετε τὸν Κυριάκο; Ἀσφαλῶς ὄχι. Γιατὶ καὶ νὰ κάθεται κανένας στὴ γειτονιά του, δὲ θὰ τὸν ξέρῃ μὲ τ' ὄνομά του. Ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι τὸν λένε «μαμόθρεφτο». Καὶ θὰ μὲ ρωτήσετε γιατί;

Κοιτάξετέ τον ποὺ κάθεται στὸ κατώφλι τους καὶ θὰ καταλάβαιτε.

— Κυριάκο, ἔλα καὶ τὸ φαγάκι σου θὰ κρυώσῃ!

Μιλιὰ αὐτός. Παίζει τοὺς βώλους του. Κουράζεται ἡ μεγαλύτερη ἀδερφή νὰ φωνάζῃ καὶ παίρνει τὸ πιάτο καὶ τὸν ταΐζει ἐκεῖ στὸ κατώφλι. Ἐκεῖνος παίζει τοὺς βώλους καὶ πότε - πότε ἀνοίγει μηχανικὰ τὸ στόμα του καὶ τρώει τὴν κουταλιά.

Θὰ μοῦ πῆτε, μὰ πόσων χρόνων εἶναι; Μπορεῖ νὰ τὸν συχωρούσατε ἂν ἦταν δυό, τὸ πολύ, τριῶν. Μὰ ὁ φίλος μας ἔκλεισε τὰ ὀκτὼ καὶ δὲν ξέρει ἀκόμα νὰ φάῃ.

Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὸ ντύσιμο. Ἄλλοι τὸν ντύνουν, ἄλλοι τὸν χτενίζουν, ἄλλοι τοῦ δένουν καὶ τοῦ λύνουν τὰ κορδόνια τῶν παπουτσιῶν.

Τὸν ἔκανα χάζι χτὲς ποὺ ἔπαιζε μὲ τὰ ἄλλα παιδάκια τῆς γειτονιᾶς. Εἶχε ξεκουμπωθῆ τὸ μπλουζάκι του κι' εἶχε πέσει τὸ πανταλόνι του.

— Μάζεψε, Κυριάκο, τὰ ροῦχα σου θὰ τὰ χάσῃς, τοῦ λέω. Ντράπηκε μιὰ στιγμὴ καὶ σταμάτησε τὸ παιχνίδι γιὰ νὰ φτιαχτῆ. Μὰ δὲν ἤξερε οὔτε νὰ ζωστῆ.

— Μαριάνα, ἄρχισε νὰ φωνάζῃ τὴν ἀδερφή του.

Βγῆκε ἡ καϋμένη ἡ Μαριάνα καὶ τὸν σιγύρισε:

— Οὔ, μαμόθρεφτο, μαμακομπεμπέ, ἄρχισαν τὰ παιδιὰ νὰ τὸν κοροϊδεύουν.

Καὶ δὲν εἶχαν ἄδικο, παιδιά μου. Κοτζάμ ἀγόρι, ντροπή του! Μάθετε νὰ περιποιῆσθε μονάχοι τὸν ἑαυτό σας. Νὰ ντύνεστε προσεκτικά, νὰ φροντίζετε νἆστε πάντα καλὰ κουμπωμένοι. Νὰ ἰσιώνετε τὰ μαλλιά σας νὰ τὰ βρέχετε καὶ νὰ τὰ χτενίζετε, νὰ μὴν εἶναι σὰν τῆς τρελλῆς.

Κι' ὅταν ἔρχεστε ἀπὸ τὸ σχολεῖο ἢ τὸν περίπατο, ν' ἀλλάζετε καὶ νὰ ξεσκονίζετε τὰ φορέματά σας νὰ τὰ κρεμάτε. Ἔτσι, ὅταν τὰ ξαναβάλετε, δὲ θἆναι τσαλακωμένα κι' ἀπεριποίητα. Ἂν δὲ μάθετε ἀπὸ τώρα αὐτὰ τὰ μικρά, μὰ τόσο σημαντικά, πραματάκια, ποτὲ δὲ θὰ γίνετε ἄνθρωποι τακτικοὶ καὶ μὲ θέληση. Μά, πιστεύω πὼς ἐσεῖς ὅλα αὐτὰ τὰ ξέρετε καὶ τὰ κάνετε μὲ τὸ παραπάνω. Καὶ πὼς κανένα σας δὲν εἶναι μαμόθρεφτο σὰν τὸν Κυριάκο.

Γι' αὐτὸ σᾶς φιλῶ

Μ' ἀγάπη

Ἡ Γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

ΟΙ 12 ΜΗΝΕΣ

Μιὰ φορὰ ζοῦσε μιὰ γριά! Κι' ἦταν φτωχειὰ ἡ κακομοίρα μὰ καλὴ ὅσο πεῖς. Ποτὲ κακὸς λόγος δὲν ἔβγαινε ἀπὸ τὸ στόμα της!... Καὶ στὶς φριχτές της ἀκόμη πεῖνες δὲν βαρυγγομοῦσε. Ἂς εἶναι ἔλεγε εὐλογημένο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ...

Ἦταν Δεκέμβριος. Κι' ἔκανε ἕνα κρύο ποὺ πάγωναν καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ λουλούδια.

— Πλησιάζουν, σκέφτηκε ἡ γρηὰ καὶ τὰ Χριστούγεννα. Καλὰ εἶναι καὶ τὸ πιὸ φτωχικὸ νοικοκυριὸ νὰ ἔχῃ ἀπ' ὅλα. Ἂς πάω στὸ βουνὸ νὰ μαζέψω μερικὰ ξύλα. Δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶμα νὰ μὴ τουρτουρίζῃ κανεὶς στὸ σπίτι του.

Ξεκίνησε κι' ἔφτασε στὸ βουνό! Στὸ δρόμο μάζευε ξύλα, μικρὰ - μικρὰ καὶ τἄβαζε στὸ σακκούλι ποὺ εἶχε πάρει μαζί της καὶ μεγάλα - μεγάλα ποὺ κάθε τόσο τἄκανε δεματάκι, ποὺ καθὼς ὁλοένα μεγάλωνε, τὸ φόρτωνε στὴ ράχη της...

Μὰ καθὼς προχώρησε στὸ ψήλωμα τὴν ἔπιασε μιὰ μικρὴ ψιχάλα καὶ σὰν εἶδε κοντά της μιὰ σπηλιὰ ἔτρεξε νὰ προφυλαχτῆ μέσα. Μὰ μόλις μπῆκε εἶδε 12 παλληκάρια ποὺ ἦταν καθισμένα γύρω σὲ μιὰ φωτιά, ποὺ σὰν τὴν εἶδαν σηκώθηκαν νὰ τὴν ὑποδεχτοῦν!...

— Καλῶς τὴ γιαγιὰ τῆς εἶπε ἕνα παλληκάρι. Πῶς ἀπὸ τὰ λημέρια μας.

— Βγῆκα νὰ μαζέψω μερικὰ ξύλα, εἶπε ἡ γρηὰ καὶ μπῆκα ἐδῶ νὰ προφυλαχτῶ ἀπὸ τὴ βροχή...

— Καὶ θὰ χαλάσῃ ὁ κόσμος ἔξω, εἶπε ὁ ἕνας... Ὁ Δεκέμβρης, ὁ ἄθλιος θὰ κάνῃ τώρα τὰ δικά του.

— Μὰ τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λέτε, παιδιά μου, παρατήρησε ἡ γρηά! Κι' ὁ Δεκέμβρης εἶναι καλός! Σ' αὐτὸν δὲν γεννήθηκε ὁ Χριστός μας; Ἔχει κι' αὐτὸς τὶς χαρές του...

— Μὰ ποιὸς μῆνας εἶναι κακός; ρώτησε ἕνας ἄλλος ἀπὸ τοὺς νέους τῆς σπηλιᾶς.

— Κανένας δὲν εἶναι κακὸς εἶπε ἡ γρηά. Καθένας ἔχει καὶ τὰ καλά του... Κι' ἄρχισε νὰ παινάῃ ἕνα - ἕνα μῆνα, γιὰ ὅ,τι καλὸ φέρνει στὸν ἄνθρωπο! Καὶ 'βρίσκε πὼς κάθε μῆνας ἔχει τὰ καλά του!...

Σὰν ξαπόστασε ἡ γρηὰ — εἶχε κι' ὅλας σταματήσει ἡ βροχή—σηκώθηκε νὰ φύγῃ.

— Γειὰ χαρὰ σας, παλληκάρια μου, τοὺς εἶπε. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἔχῃ ὅλους καλὰ καὶ καλὰ σας Χριστούγεννα καὶ καλὴ Πρωτοχρονιά...

— Εὐχαριστοῦμε γιαγιά, εἶπαν ὅλα τὰ παλληκάρια.

Κι' ὁ ἕνας ἀπ' ὅλους τῆς πῆρε τὸ σακκούλι της.

— Μιὰ στιγμή, κάτι νὰ σὲ φιλέψουμε νὰ μᾶς θυμᾶσαι.

Καὶ σὲ λίγο γύρισε ἀπὸ τὸ βάθος τῆς σπηλιᾶς, ποὺ εἶχε πάει, μὲ γεμάτο τὸ σακκούλι του.

Σὰν γύρισε στὸ σπίτι της μὲ τὰ ξύλα ἡ γρηὰ ἄνοιξε τὸ σακκούλι της...

Μὰ τί δὲν εἶχε μέσα; Ὅλα τὰ καλὰ τοῦ Θεοῦ. Ἀπ' ὅλα μὰ τὸ καλλίτερο ἕνα μικρότερο σακκουλάκι γεμάτο χρυσὰ φλωριά!...

Ἔτσι βγῆκε ἀπὸ τὴ φτώχεια ἡ καλὴ γρηούλα καὶ ζοῦσε καλὰ καὶ βοηθοῦσε τοὺς φτωχούς...

Μιὰ γρηὰ γειτόνισσά της, ποὺ τὴν βοήθαγε, τὴ ρώτησε μιὰ μέρα...

— Πότε γίνηκες πλούσια καὶ βοηθᾶς καὶ τοὺς ἄλλους ἐσὺ ποὺ δὲν εἶχες ποῦ νὰ γύρῃς τὸ κεφάλι σου; Ποῦ βρῆκες τὰ λεπτά; Ποῦ τὰ 'κλεψες...

— Δὲν τἄκλεψα πουθενά, εἶπε μὲ καλωσύνη ἡ γρηά. Μὰ μοῦ τὰ ἔδωσαν στὸ βουνὸ 12 παλληκάρια!...

Καὶ τῆς διηγήθηκε καταλεπτῶς τί εἶχε συμβῆ.

— Ληστάδες, φονιάδες καὶ κλέφτες θὰ εἶναι, εἶπε μὲ κακία ἡ γρηὰ γειτόνισσα.

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, εἶπε ἡ γρηά. Ἦταν καλοὶ ἄνθρωποι. Καὶ μὴ ξεχνᾶς πὼς οἱ ληστάδες κι' οἱ κλέφτες δὲν χαρίζουν!...

— Ἂς εἶναι ὅ,τι θέλουν, ξανάπε ἡ γρηά! Θὰ πάω κι' ἐγὼ νὰ μοῦ δώσουν...

Πῆρε τὸ σακκούλι της καὶ ἔφτασε σὲ μιὰ ὥρα στὴ σπηλιά.

Τὰ παλληκάρια, ἦταν στὴ θέση τους γύρω στὴ φωτιά!...

— Καλημέρα, τοὺς εἶπε ἡ γρηὰ μὲ μιὰ φωνὴ γεμάτη κακία...

— Καλῶς ὥρισες στὸ σπιτικό μας, τῆς εἶπαν τὰ παλληκάρια. Πῶς μὲ τὸ καλὸ στὸ βουνό μας;...

— Αὐτὸς ὁ παλιοδεκέμβρης, ποὺ

(Ἡ συνέχεια στὴ σελίδα 670)



ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

—Ἄφησέ με ἐμένα! ἔκανε ὁ ταγματάρχης. Καὶ μὲ ἤσυχο βλέμμα, μὲ τὸ κορμὶ ἀσάλευτο, μὲ σίγουρο χέρι, σημάδεψε τὸ ἁρπαχτικὸ πουλὶ ποὺ βρισκόταν σχεδὸν ἀπὸ πάνω του.

Ὡστόσο δὲν πρόφτασε νὰ πιέση τὴν σκανδάλη, ποὺ ἀκούστηκε ἕνας πυροβολισμός.

Ἀνάμεσα σὲ δυὸ ὄγκους γρανίτινους, ὑψώθηκε ἕνας λευκὸς καπνός, καὶ ὁ κόνδωρ χτυπημένος στὸ κεφάλι, ἄρχισε σιγὰ σιγὰ νὰ πέφτη στριφογυρίζοντας, ἐνῶ τὰ μεγάλα ἀνοιχτὰ φτερά του, μαλάκωναν τὴν πτώση του σχηματίζοντας ἕνα εἶδος ἀλεξίπτωτο.

Ὡστόσο τὰ νύχια του ἦταν τόσο καλὰ μπηγμένα στὴν λεία του, ποὺ δὲν τὴν ἄφησε, καὶ γι' αὐτὸ ἦρθε κι' ἔπεσε μαλακά, δέκα βήματα πιὸ πέρα ἀπὸ ἕνα ρυάκι.

—Τρέξτε! φώναξε ὁ Γκλένερβαν. Γρήγορα!

Καὶ χωρὶς νὰ γυρέψη νὰ μάθη ποῦθε εἶχε ριχτῆ ἐκείνη ὁ θεόσταλτη τουφεκιά, ἔτρεξε πρὸς τὸν κόνδωρα. Οἱ σύντροφοί του τὸν ἀκολούθησαν τρέχοντας.

Ὅταν ἔφτασαν, τὸ πουλὶ εἶχε ξεψυχήσει, καὶ τὸ κορμὶ τοῦ Ροβέρτου χάνονταν κάτω ἀπὸ τὰ πελώρια φτερά του. Ὁ Γκλένερβαν ρίχτηκε στὸ πτῶμα τοῦ παιδιοῦ, τὸ ἅρπαξε ἀπὸ τὰ φοβερὰ νύχια ποὺ τὸ ἔσφιγγαν, τὸ ξάπλωσε στὸ χῶμα, καὶ κόλλησε τὸ αὐτί του στὸ ἀναίσθητο κορμί.

Ποτὲ δὲν βγῆκε ἀπὸ ἀνθρώπινα χείλη μεγαλύτερη κραυγὴ χαρᾶς, ἀπὸ ἐκείνη ποὺ ξέφυγε τοῦ λόρδου Γκλένερβαν ὅταν ἀνάγγειλε στοὺς ἄλλους:

—Ζῆ! Εἶναι ζωντανός! Ἀκόμη ζῆ!

Στὴ στιγμή, ἔγδυσαν τὸν Ροβέρτο κι' ἔπλυναν τὸ πρόσωπό του μὲ δροσερὸ νερό.

Ἔκανε μιὰ κίνηση, ἄνοιξε τὰ μάτια, κοίταξε αὐτοὺς ποὺ τὸν περιστοίχιζαν, καὶ πρόφερε λίγες λέξεις μὲ πολὺ χαμηλὴ φωνή.

Ὅσοι ἦταν πιὸ κοντά, κατόρθωσαν ν' ἀκούσουν πὼς ἔλεγε:

—Ἄ! Ἐσεῖς, μυλόρδε. Ὁ πατέρας μου...

Ὁ Γκλένερβαν δὲν μπόρεσε ν' ἀπαντήση. Ἡ συγκίνηση τὸν ἔπνιγε, καὶ γονατίζοντας, ἔκλαψε πλάϊ σ' αὐτὸ τὸ παιδὶ ποὺ ἕνα ἀληθινὸ θαῦμα τὸ εἶχε σώσει.

ΤΑ ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΑΓΑΝΕΛΙ

Ὕστερα ἀπὸ τὸν μεγάλο κίνδυνο ποὺ πέρασε ὁ Ροβέρτος κινδύνεψε καὶ πάλι. Νὰ τὸν... φᾶνε στὰ φιλιὰ καὶ στὰ χάδια. Ἂν κι' ἦταν ἀκόμη πολὺ ἀδύνατος, ὅλοι οἱ φίλοι του δὲν μπόρεσαν ν' ἀντισταθοῦν στὸν πειρασμὸ νὰ τὸν σφίξουν στὴν καρδιά τους καὶ νὰ τὸν φιλήσουν.

Ὡστόσο τὸ παιδὶ βγῆκε ζωντανὸ ἀπ' αὐτὲς τὶς διαχύσεις — ποὺ δὲν εἶναι ποτέ... θανατηφόρες.

Ὡστόσο τώρα ποὺ εἶχε σωθῆ, ἄρχισαν νὰ συλλογίζονται καὶ τὸν σωτῆρα του. Καὶ φυσικὰ ὁ πρῶτος ποὺ εἶχε τὴν ἰδέα νὰ καιτάξη γύρω του, ἦταν ὁ ταγματάρχης.

Πενῆντα βήματα πιὸ πέρα ἀπὸ τὸ «Ρίο» στεκόταν ἕνας ἄνθρωπος γεροδεμένος. Στὰ πόδια του ἀκουμποῦσε ἕνα μακρὺ τουφέκι. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶχε πλατειοὺς ὤμους καὶ μακριὰ μαλλιὰ δεμένα μὲ πέτσινες λουρίδες. Τὸ σκοῦρο πρόσωπό του ἦταν κόκκινο ἀνάμεσα στὰ μάτια καὶ στὸ στόμα, μαῦρο κάτω ἀπὸ τὰ μάτια καὶ λευκὸ στὸ μέτωπο. Ἦταν ντυμένος μὲ τὴν φορεσιὰ τοῦ Παταγώνα στὰ σύνορα. Φοροῦσε δηλαδὴ ἕναν θαυμάσιο μανδύα κεντημένο μὲ κόκκινα κεντήματα, φτιασμένο ἀπὸ τὸ δέρμα ἑνὸς γουανάκου.

Κάτω ἀπ' αὐτὸν τὸν μανδύα, φοροῦσε ροῦχα ἀπὸ δέρμα ἀλεποῦς ποὺ ἦταν σφιγμένος στὴ μέση, καὶ μπροστὰ τελείωνε σὲ τρίγωνο. Ἀπὸ τὴν ζώνη του κρεμόταν ὁ μικρὸς σάκκος ὅπου ἔκρυβε τὰ χρώματα ποὺ ἔβαφε τὸ πρόσωπό του. Οἱ μπότες του ἦταν ἀπὸ δέρμα βωδιοῦ καὶ στερεώνονταν στὰ πόδια του μὲ πέτσινα λουριά.



Ὁ ἄγνωστος Παταγώνας.

Τὸ πρόσωπο τοῦ Παταγώνα ἦταν πολὺ ὡραῖο κι' ἔδειχνε σπάνια ἐξυπνάδα μ' ὅλα τὰ μπογιατίσματα.

Περίμενε μὲ μιὰ πόζα γεμάτη ἀξιοπρέπεια. Βλέποντάς τον κανεὶς ἀσάλευτον καὶ σοβαρὸ πάνω στὸ βράχο του, θὰ μποροῦσε νὰ τὸν πάρη γιὰ τὸ ἄγαλμα τῆς ψυχραιμίας.

Ὁ ταγματάρχης μόλις τὸν εἶδε τὸν ἔδειξε στὸν Γκλένερβαν ποὺ ἔτρεξε πρὸς αὐτόν. Ὁ Παταγώνας προχώρησε δυὸ βήματα. Ὁ λόρδος ἅρπαξε τὰ χέρια του, καὶ τάσφιξε μέσ' στὰ δικά του. Στὸ βλέμμα τοῦ λόρδου καὶ στὴ χαρὰ ποὺ ἦταν ζωγραφισμένη στὴν μορφή του φαινόταν μιὰ τόσο δυνατὴ εὐγνωμοσύνη ποὺ ὁ ἰθαγενὴς σίγουρα κατάλαβε. Ἔγυρε ἐλαφρὰ τὸ κεφάλι, καὶ πρόφερε μερικὲς λέξεις ποὺ οὔτε ὁ ταγματάρχης οὔτε ὁ φίλος του δὲν μπόρεσαν νὰ τὶς καταλάβουν.

Τότε ὁ Παταγώνας, ἀφοῦ κοίταξε προσεκτικὰ τοὺς φίλους μας, ἄλλαξε γλῶσσα. Ὡστόσο οὔτε αὐτὴν τὴν διάλεκτο δὲν κατάλαβαν. Μερικὲς ὅμως λέξεις ποὺ πρόφερε ὁ ἰθαγενής, ἔκαναν ἐντύπωση στὸ λόρδο Γκλένερβαν. Τοῦ φάνηκε πὼς ἦταν ἰσπανικά, γιατὶ ἤξερε δυὸ - τρεῖς λέξεις ἀπ' αὐτὴ τὴ γλῶσσα.

—Ἐσπανόλ; τοῦ εἶπε.

Ὁ Παταγώνας κούνησε τὸ κεφάλι ζωηρά, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει «ναὶ» σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

—Ἄ! Μπράβο! ἔκανε ὁ ταγματάρχης. Αὐτὴν τὴ φορὰ θὰ συνεννοηθοῦμε, καὶ θ' ἀνταμειφθοῦν οἱ κόποι τοῦ φίλου μας τοῦ Παγανέλι ποὺ κάθησε κι' ἔμαθε τὰ σπανιόλικα.

Φώναξαν τὸν σοφό, ποὺ βιάστηκε νὰ χαιρετήση τὸν Παταγώνα μὲ γαλλικὴ εὐγένεια.

Ἐξήγησαν στὸ γεωγράφο τί περίμεναν ἀπ' αὐτόν.

—Ἐπάνω του! Μίλα του σπανιόλικα ποὺ νὰ τὰ χάση! ἔκανε ὁ ταγματάρχης.

—Ἔγνοια σας! εἶπε ὁ Παγανέλι.

Κι' ἀνοίγοντας ὅσο μποροῦσε τὸ στόμα του γιὰ νὰ προφέρη καλύτερα, φώνεξα:

—Βο σόϊς ουν λόμεν ντε μπέν·

(Εἶσαι καλὸς ἄνθρωπος).

Ὁ ἰθαγενὴς τέντωσε τὸ αὐτὶ καὶ δὲν ἀπάντησε τίποτε.

—Δὲν μὲ καταλαβαίνει! ἔκανε ὁ γεωγράφος.

—Ἴσως νὰ μὴν τὰ λὲς ὅπως πρέπει! εἶπε ὁ ταγματάρχης.

—Φοβᾶμαι, πὼς αὐτὸ θὰ εἶναι! κλάφτηκε ὁ Παγανέλι. Καταραμένη προφορὰ τί μοῦ κάνεις! Θὰ τοῦ πῶ τίποτε ἄλλο!

Καὶ προφέροντας τὴν κάθε συλλαβὴ χωριστὰ σὰ νὰ κακάριζε, ὁ Παγανέλι εἶπε — ἡ νόμισε πὼς εἶπε — ἰσπανικά.

—Σίγουρα εἶσαι Παταγώνας!

Ὁ ἄλλος ἔμεινε «ἀφωνότερος ἰχθύος».

—Ἀπάντησέ μου! ἐπίμενε ὁ Παγανέλι στὴν ξένη γλῶσσα.

Πάλι, καμμιὰ ἀπάντηση.

—Δὲν μὲ καταλαβαίνεις; τσίριξε ὁ Παγανέλι τόσο δυνατά, ποὺ κοκκίνησε, φούσκωσε καὶ οἱ φλέβες τοῦ λαιμοῦ του τεντώθηκαν.

Ἦταν φανερὸ πὼς ὁ Παταγώνας δὲν καταλάβαινε, γιατὶ ἀπάντησε ἰσπανικά:

— Νο κομπρέντο! (δὲν καταλαβαίνω!)

Αὐτὴ τὴ φορά, ξαφνιάστηκε ὁ Παγανέλι καὶ μὲ μιὰ ἀπότομη κίνηση ἔσπρωξε τὰ γυαλιά του ἀπὸ τὸ μέτωπο στὴ μύτη του, ὅπου στάθηκαν... σοῦζα.

— Πανάθεμά με ἂν καταλαβαίνω λέξη ἀπ' αὐτὴν τὴν παλιόγλωσσα! ἔκανε. Σίγουρα τοῦτος ὁ χριστιανός, μιλάει...

— Ὄχι! ἔκανε ὁ Γκλένερβαν. Σὲ βεβαιῶ ὅτι σοῦ ἀπάντησε ἰσπανικά.

Καὶ γυρίζοντας στὸν Παταγώνα, τὸν ξαναρώτησε.

— Ἐσπανόλ;

— Σί, Σί! ἔκανε ζωηρὰ ἐκεῖνος (Ναί! Ναί!) Τὸ ξάφνιασμα τοῦ Παγανέλι ἔγινε κατάπληξη, ἐνῶ ὁ Γκλένερβαν κι' ὁ ταγματάρχης, κοιτάζονταν κρατώντας μὲ δύναμη τὰ γέλια.

— Δὲ μοῦ λὲς φίλε μου, ἔκανε ὁ ταγματάρχης, μπᾶς κι' ἔκανες πάλι καμμιὰ ἀπὸ κεῖνες τὶς ἀφηρημάδες ποὺ ἔχεις τὸ μονοπώλειο;

— Πῶς; ἔκανε ὁ γεωγράφος.

— Ναί. Γιατὶ εἶναι φανερὸ πὼς ὁ Παταγώνας μιλάει ἰσπανικά.

— Ποιός; Αὐτός;

— Ναί, αὐτός!

— Καὶ γὼ τότε τί μιλάω; Ἀλαμπουρνέζικα;

— Ξέρω κι' ἐγὼ τί μιλᾶς; Εἶναι ὅμως βέβαιο πὼς δὲν ἔμαθες ἄλλη γλῶσσα ἀπ' αὐτὴ ποὺ νομίζεις πὼς μιλᾶς;

— Τὸ ἀστεῖο σου, μοῦ φαίνεται κάπως ἄνοστο! ἔκανε πειραγμένος ὁ γεωγράφος.

— Δὲν εἶναι ἀστεῖο. Μιλάω σοβαρά.

— Γίνονται τέτοια πράγματα;

— Ἀφοῦ δὲν τὸν καταλαβαίνεις ποὺ σοῦ μιλάει;

— Δὲν τὸν καταλαβαίνω, γιατὶ κι αὐτὸς ὁ καταραμένος Παταγώνας μιλάει ἄσκημα... ὅπως ἐγώ!

— Δηλαδὴ μιλάει ἄσκημα.. γιατὶ δὲν τὸν καταλαβαίνεις! ἐπέμεινε ὁ Μὰκ Νάμπ.

— Μὰκ Νάμπ, ἔκανε ὁ λόρδος. Μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ παρακάνεις. Ὅσο ἀφηρημένος καὶ νὰ εἶναι ὁ φίλος μας, δὲν μπορεῖ νὰ μάθη μιὰ γλῶσσα νομίζοντας ὅτι μαθαίνει ἄλλη!

— Τότε ἐξηγῆστε μου κι' οἱ δυό, γιατὶ δὲν μποροῦν αὐτοὶ οἱ δυὸ ἄνθρωποι νὰ συνεννοηθοῦν.

— Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ δώσω καμμιὰ ἐξήγηση. Καὶ τώρα, νά τὸ βιβλίο ποὺ μὲ τὴν βοήθειά του ἐξασκοῦμαι στὶς λεπτότητες τῆς Ἰσπανικῆς γλώσσης.

Καὶ ὁ Παγανέλι ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕναν μικρὸ τόμο πολὺ μεταχειρισμένο. Ὁ ταγματάρχης πῆρε τὸ βιβλίο κι' ἄρχισε νὰ τὸ φυλλομετρᾷ.

— Τί εἶναι; ρώτησε ὁ λόρδος.

— Εἶναι ἡ «Λουσιάντ» ἀπάντησε ὁ Παγανέλι.

— Μάλιστα φίλοι μου. Καὶ ἡ Λουσιὰντ εἶναι μιὰ θαυμάσια ἐποποιία πού...

— Ἡ Λουσιάντ! Ποτὲ δὲν θὰ τὄλεγα!

— Μάλιστα ἡ Λουσιὰντ τοῦ μεγάλου ποιητῆ «Καμόενς»!

— Κομόενς, φώναξε ὁ Γκλένερβαν. Μὰ Παγανέλι, ὁ Καμόενς δὲν εἶναι ἰσπανός! Εἶναι Πορτογάλος.

— Ἔξη ἑβδομάδες τώρα, μαθαίνεις Πορτογαλικά, καὶ ὄχι ἰσπανικά.

— Καμόενς! Πορτογαλικά!

Ὁ Παγανέλι δὲν μπόρεσε να πῆ πιὸ πολλά... Τὸ φῶς του θόλωσε, ἐνῶ ἕνα ξέσπασμα ἀπὸ ὁμηρικὰ γέλια ἀντηχοῦσε στ' αὐτιά του. (Γιατί φυσικά, ποιὸς μποροῦσε νὰ κρατήση τὰ γέλια;)

Ὅσο γιὰ τὸν Παταγώνα, αὐτὸς ἔμενε ἀτάραχος, καὶ περίμενε νὰ τοῦ ἐξηγήσουν τί ἐσήμαιναν αὐτὰ τὰ γέλια.

Ὁ Παγανέλι ὅμως δὲν θύμωσε. Ἔβρισκε κι' αὐτὸς τόσο ἀστεῖο τὸ πάθημά του!

— Εἶμαι γιὰ τὰ πανηγύρια! ἔλεγε. Ἀκοῦς ἐκεῖ! Μ' αὐτὸ εἶναι σύγχυσις γλωσσῶν, ὅπως τὸν καιρὸ τοῦ Πύργου Βαβέλ. Ἄχ φίλοι μου! Ἀληθινὰ δὲν ὑποφέρομαι!

(Συνεχίζεται)

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΖΩΓΡΑΦΙΣΜΕΝΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ

Ἕνας γέρος λιπόψυχος, ἔτυχε νάχη γιὸ ἕνα γενναῖο παλληκαρόπουλο ποὺ δὲν φοβόταν τίποτε. Τοῦ ἄρεσαν οἱ περιπέτειες καὶ πολλὲς φορὲς ἔβγαινε στὰ βουνὰ καὶ κυνηγοῦσε ἀγριογούρουνα καὶ λύκους.

Ὁ πατέρας του λοιπὸν ὀνειρεύτηκε πὼς μιὰ φορὰ ποὺ τὸ παιδὶ ἦταν στὸ κυνήγι βγῆκε ἕνα μεγάλο λιοντάρι καὶ τὸ ἔφαγε.

Ὁ γέρος φοβήθηκε τόσο πολὺ μὴν ἀληθέψη τ' ὄνειρο, ποὺ ἔβαλε κι' ἔχτισαν ἕνα ὡραῖο ψηλὸ σπίτι, κι' ἐκεῖ ἔκλεισε τὸν ἔφηβο γιὰ νὰ τὸν φυλάξη ἀπὸ τὸ κακό. Καὶ γιὰ νὰ τὸν παρηγορήση ποὺ δὲν πήγαινε πιὰ στὸ κυνήγι, ἔφερε ἕνα ζωγράφο καὶ τὸν ἔβαλε νὰ ζωγραφίση γύρω γύρω στοὺς τοίχους ἕνα πλῆθος ζῶα, ἀγρίμια καὶ θηρία, νὰ τὰ βλέπη ὁ νέος καὶ νὰ διασκεδάζη.

Κοντὰ στ' ἄλλα θηρία, κάθησε ὁ ζωγράφος καὶ ζωγράφισε κι' ἕνα λιοντάρι.

Ὁ νέος ὅμως σὰν τὸ εἶδε ἀντὶ νὰ διασκεδάση, θύμωσε, γιατὶ ἡ ζωγραφιὰ τοῦ θύμησε αὐτὸ ποὺ εἶχε πάθει. Γι' αὐτὸ στάθηκε μπροστὰ στὸ ζωγραφισμένο λιοντάρι, καὶ στὴν φούρκα του ἄρχισε νὰ τὸ βρίζη.

— Παλιοθεριό, ἐξ αἰτίας σου ἔπαθα ὅτι ἔπαθα ἔλεγε. Γιὰ νὰ σὲ δῆ στὸν ὕπνο του ὁ πατέρας μου, σοφίστηκε νὰ μὲ κλείση σὲ τούτη τὴ φυλακὴ γιὰ νὰ μ' ἐμποδίση νὰ πάω στὸ κυνήγι. Στάσου νὰ δῆς τί θὰ σοῦ κάνω!

Καὶ ρίχτηκε στὸ λιοντάρι τοῦ τοίχου νὰ τοῦ βγάλη τὰ μάτια.

Ξύνοντας ὅμως τὸν ξύλινο τοῖχο μιὰ ἀγκίδα χώθηκε βαθειὰ στὸ νύχι του.

Τὸ χέρι του πρίστηκε, καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἡ πληγὴ κακοφόρμισε, τὸ παιδὶ ἔπαθε μεγάλο πυρετό, κι ὕστερα τὸ δυστυχισμένο πέθανε.

Ἔτσι ὁ πατέρας φύλαξε τὸ παιδὶ ἀπὸ τ' ἀληθινὰ θεριά, ἀλλὰ τὸ κακὸ τὸν βρῆκε ἀπὸ τὸ λιοντάρι τοῦ τοίχου, γιατὶ κανένας δὲ μπορεῖ νὰ ξεφύγη τὸ ριζικό του. Μ' αὐτὸ τὸν μῦθο ὁ Αἴσωπος δὲν θέλει βέβαια νὰ δείξη πὼς τὰ ὄνειρα ἔχουν σημασία κι' ὅτι βγαίνουν ἀληθινά. Αὐτὰ εἶναι δεισιδαιμονίες. Ἤθελε μονάχα νὰ μᾶς κάνη νὰ καταλάβωμε πόσο ἀνόητο εἶναι νὰ ζῆ κανεὶς μὲ τὸ φόβο ἀπὸ τὰ κακὰ ποὺ μποροῦν νὰ τὸν βροῦν. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ζῆ θαρρετὰ τὴν ζωή του κάνοντας τὸ χρέος του, γιατὶ ἂν παραφυλάγεται ἀνόητα γιὰ ν' ἀποφύγη τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, μπορεῖ ν' ἀποφύγη ὅτι φοβᾶται, ἀλλὰ τὸ κακὸ μπορεῖ νὰ τὸν βρῆ ἀπ' ἀλλοῦ. «Κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον!» ἔλεγαν οἱ Ἀρχαῖοι. Δηλαδή: οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν ἴδια μοίρα, τὰ ἴδια δεινὰ μποροῦν νὰ τοὺς βροῦν, καὶ κανεὶς δὲν ξέρει τὸ μέλλον.

Ο ΒΟΡΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΗΛΙΟΣ

Μιὰ φορὰ ὁ Βοριὰς κι' ὁ Ἥλιος μάλωναν γιὰ τὸ ποιὸς εἶναι δυνατώτερος.

Κι' ὅπως ἀπὸ τὸ μάλωμα δὲν ἔβγαινε τίποτε, ἀποφάσισαν νὰ βροῦν ἕνα τρόπο ποὺ ὁ καθένας τους νὰ δείξη χειροπιαστὰ τὴν δύναμή του.

Ἀπὸ μπροστά τους ἔτυχε τότε νὰ περνάη ἕνας τσοπάνος μὲ τὴν κάπα του.

— Ἄκουσε Ἥλιε, εἶπε τότε ὁ Βοριάς. Μοῦ φαίνεται πὼς βρῆκα τὴν εὐκαιρία ποὺ γυρεύαμε. Βλέπεις αὐτὸν τὸν τσοπάνο; Νὰ πασκίσωμε νὰ τοῦ πάρωμε τὴν κάπα του. Κι' ὅποιος τοῦ τὴν πάρη, αὐτὸς θὰ εἶναι κι' ὁ πιὸ δυνατός!

— Σύμφωνοι! λέει ὁ Ἥλιος.

Ἄρχισε λοιπὸν τότε ὁ Βοριὰς νὰ φυσάη... Φυσοῦσε μὲ τόση δύναμη ποὺ ξεσήκωσε τὰ κεραμίδια ἀπὸ τὰ σπίτια καὶ ξερίζωσε τὰ δέντρα στὸ δάσος. Ἀλλὰ ὁ τσοπάνος ποὺ τὸν ἔκοψε τὸ κρύο καθὼς φυσοῦσε ὁ παγωμένος ἄνεμος, τυλίχτηκε τόσο σφιχτὰ μέσα στὴν κάπα του, ποὺ ἦταν ἀδύνατο νὰ τοῦ τὴν πάρη ὁ Βοριάς.

— Ἄδικα χάνεις τὴν δύναμή σου! εἶπε ὁ Ἥλιος. Καθὼς βλέπεις Βοριά μου, δὲν κάνεις τίποτε. Σειρά μου τώρα νὰ δοκιμάσω. Κι' ὁ Ἥλιος ἄρχισε νὰ φέγγη μὲ ὅλη του τὴν λαμπρότητα. Ζεστάθηκε ὁ τσοπάνος, ἵδρωσε, καὶ πέταξε τὴν κάπα. Ὁ Ἥλιος δὲν εἶχε παρὰ νὰ τὴν σηκώση.

— Ποιὸς εἶναι πιὸ δυνατός; εἶπε τότε τοῦ Βοριᾶ. Φυσικὰ ἐγώ, ἀφοῦ πῆρα τὴν κάπα τοῦ τσοπάνου!

Μὲ τὸ καλὸ πετυχαίνει κανεὶς πολὺ περισσότερα παρὰ μὲ τὸ ἄγριο. Καὶ ἡ καλωσύνη εἶναι μεγαλύτερη δύναμη ἀπὸ τὴν κακία!

ΤΟ ΚΟΥΝΟΥΠΙ ΚΑΙ ΤΟ ΒΩΔΙ

Μιὰ φορὰ ἕνα κουνούπι στάθηκε πάνω στὸ κέρατο ἑνὸς βωδιοῦ, κι' ἄρχισε νὰ ζουζουνίζη. Σὲ λίγο ὅταν βαρέθηκε λέει τοῦ βωδιοῦ:

— Εἶναι πιὰ καιρὸς νὰ τοῦ δίνω, νὰ μὴ σὲ βαραίνω καὶ σένα περισσότερο!

— Αἴ φίλε μου, εἶπε τὸ βῶδι. Οὔτε ὅταν ἦρθες σὲ κατάλαβα, κι' οὔτε ὅταν θὰ φύγης θὰ τὸ νιώσω!

Μερικοὶ δίνουν στὸ ἄτομό τους πολὺ μεγαλύτερη ἀξία ἀπ' ὅ,τι ἔχουν!

Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΒΟΣΚΟΣ

Μιὰ φορὰ ἕνας λύκος πῆρε ἀπὸ πίσω ἕνα κοπάδι πρόβατα. Ἀντὶ ὅμως νὰ ριχτῆ στὰ ζῶα καὶ νὰ κλέψη κανένα ἀπὸ δαῦτα, καθόταν καὶ κουβέντιαζε μὲ τὸν τσοπάνο γιὰ τὸ ἕνα καὶ γιὰ τὸ ἄλλο, δείχνοντας ἔτσι πὼς οἱ σκοποί του ἦταν καλοί.

Πολλὲς μέρες πέρασαν ἔτσι, καὶ σιγὰ σιγὰ ὁ βοσκὸς πίστεψε πὼς ἐκεῖνος ὁ λύκος ἦταν ἄλλο πρᾶμα, πὼς ἦταν φίλος, κι' ὄχι ἐχθρός.

Τόσες φιλίες μάλιστα εἶχαν μὲ τὸ λύκο, ποὺ κάποτε ποὺ ὁ τσοπάνος χρειάστηκε νὰ κατεβῆ στὴ χώρα, τὸν ἄφησε γιὰ φύλακα στὸ κοπάδι. Ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελε ὁ λύκος! Μόλις ξεμάκρυνε ὁ τσοπάνος, ρίχτηκε στὸ κοπάδι καὶ τάκανε γῆς Μαδιάμ!

Ὅταν γύρισε ὁ τσοπάνος καὶ εἶδε τὸ κακὸ ποὺ ἔπαθε ἀπὸ τὸν λύκο, εἶπε:

— Καλὰ νὰ πάθω! Ἀφοῦ ἐμπιστεύθηκα ἕναν λύκο καὶ τὸν ἔβαλα φύλακα μέσα στὰ πρόβατα!

Οἱ κακοὶ ποὺ εἶναι κακοὶ ἀπὸ φυσικοῦ τους, δύσκολα ἀλλάζουν. Καὶ γιὰ νὰ τοὺς κρίνη κανείς, πρέπει νὰ περιμένη νὰ δῆ πῶς θὰ φερθοῦν ὅταν τοὺς δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ κάνουν τὸ κακό.

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ Α.Ε.Κ.

Πρὶν ἀπὸ μερικὰ τεύχη ἐδημοσιεύσαμε τὴν στορία τοῦ «Παναθηναϊκοῦ». Σήμερα θὰ σᾶς ποῦμε μὲ λίγα λόγια τὴν ἱστορία μιᾶς ἄλλης μεγάλης ποδοσφαιρικῆς ὁμάδας, τῆς «Α.Ε.Κ.», ποὺ εἶναι τὰ ἀρχικὰ τῆς Ἀθλητικῆς Ἑνώσεως Κωνσταντινουπόλεως.

⁂

Τὸ 1922 ἔγινε ἡ καταστροφὴ τῆς Σμύρνης, καὶ ο Ἕλληνε ποὺ κατοικοῦσαν ἐκεῖ ἦρθαν στὴν Ἑλλάδα. Μέσα σὲ αὐτοὺς ἦσαν καὶ οἱ ἀθληταὶ τῶν ἐκεῖ ἑλληνικῶν σωματείων.



Φάση ἀπὸ ἀγῶνα τῆς Α.Ε.Κ.

Οἱ ποδοσφαιρισταὶ ἐγράφησαν στὶς ἀθλητικὲς ὁμάδες ποὺ ἐπανιδρύθηκαν στὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τοὺς πρόσφυγες, «Πανιώνιο», «Ἀπόλλωνα» καθὼς καὶ στὸν «Παναθηναϊκό».

Αὐτοὶ ὅμως ποὺ ἦσαν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη εἶχαν ἕνα πόθο. Νὰ ὀργανώσουν μιὰ δική τους ὁμάδα.

Ἔτσι τὸν Ἰούλιο τοῦ 1924 τὸ ὄνειρο αὐτὸ ἔγινε πραγματικότης. Μερικοὶ φανατικοὶ φίλαθλοι ἵδρυσαν τὴν «Α.Ε.Κ.». Αὐτοὶ ἦσαν οἱ: Α. Ἰωνᾶς, Κ. Δημόπουλος, Μ. Ἱερεμιάδης, Μ. Καροτσιέρης Μ. Ἰωνᾶς, Τ. Τάγαρης, Κεχαγιᾶς, καὶ Κ. Σπανούδης.

Σὰν ἔμβλημα τοῦ νέου σωματείου ὠρίσθηκε ὁ Δικέφαλος Βυζαντινὸς Ἀετὸς μὲ χρώματα τὸ κίτρινο καὶ τὸ μαῦρο.

⁂

Τὴν πρώτη ὁμάδα τῆς Α.Ε.Κ. ἀπετέλεσαν οἱ ἑξῆς παῖκτες: Ν. Κίτσος, Ἱερεμιάδης, Θ. Ἀσδέρης, Κεχαγιᾶς, Παρασκευᾶς, Κ. Δημόπουλος, Καραγιαννίδης, Μπάλτας, Μήλας, Ἠπιάδης, Γεωργιάδης.

Τὸν πρῶτο της ἀγῶνα ἡ νεοιδρυθεῖσα ὁμάδα, τὸν ἔδωσε στὸ Νέο Φάληρο τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1924 ἀντιμετωπίζοντας τὸν πανίσχυρο τότε «Ὀλυμπιακό».

Πρῶτο μάτς, πρῶτος θρίαμβος τῆς Α.Ε.Κ. μὲ τέρματα 3-2.

⁂

Στὴν νέα ποδοσφαιρικὴ περίοδο 1924 - 25 ὠργανώθηκε ἀπὸ τὴν Ἕνωση Ἀθηνῶν τὸ πρῶτο ἐπίσημο πρωτάθλημα Ἀθηνῶν.

Στὸ τελικὸ μάτς γιὰ τὸν τίτλο βρέθηκαν ἀντιμέτωπες οἱ ἑνδεκάδες τοῦ «Παναθηναϊκοῦ» καὶ τῆς Α.Ε.Κ. Μὲ 1 - 0, ἔχασε ἡ Α.Ε.Κ. καὶ τὸν ἀγῶνα καὶ τὸ πρωτάθλημα. Καὶ τὸ 1925-26 νικήθηκε πάλι μὲ 2-1 ἀπὸ τὸν «Παναθηναϊκὸ» στὸν τελικὸ ἀγῶνα τοῦ πρωταθλήματος.

Τὸ 1926 ἡ Α.Ε.Κ. ἐνισχύθηκε σημαντικά, μὲ ἕναν ἱκανώτατο παίκτη, τὸν Κώστα Νεγρεπόντη. Ὁ Κ. Νεγρεπόντης ἀγωνίσθηκε μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία τέσσερα χρόνια στὴν Γαλλία. Τὸ 1926 νοστάλγησε ὅμως τὴν πατρίδα του καὶ γύρισε πίσω, γιὰ νὰ ἐγγραφῆ στὴν δύναμη τῆς Α.Ε.Κ. σὰν πρόσφυγας κι' αὐτὸς ποὺ ἦταν. Χρόνο μὲ τὸν χρόνο τὸ νέο σωματεῖο κέρδισε ἔδαφος.

Στὶς 4 Μαρτίου τοῦ 1928 ἡ Α.Ε.Κ. πέτυχε τὸν πρῶτο μεγάλο θρίαμβό της νικώντας τὸν «Παναθηναϊκὸ» μὲ 3 - 1. Ἐπίσης ἐξαιρετικὰ ἦσαν τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα ποὺ ἔφερε: Μὲ Σλάβια 4 - 1, μὲ Γεντίσβο 4 - 3, μὲ Μικτὴ Βένους - Σπάρτα 3 - 1 καὶ μὲ Οὐΐπεστ 4 - 1.

⁂

Τὸ 1929 ἡ Α.Ε.Κ. ἀπέκτησε ἰδιόκτητο γήπερο στὴν Νέα Φιλαδέλφεια.

Ἡ ἱστορία τοῦ γηπέδου εἶναι ἐνδιαφέρουσα. Ὁ χῶρος ποὺ εἶναι σήμερα τὸ γήπεδο εἶχε ἀποφασισθῆ νὰ γίνη γυμναστήριο. Ἐπειδὴ ὅμως τότε ἐκτίζονταν συνεχῶς ἐκεῖ σπίτια ἀπὸ τοὺς πρόσφυγες, ὑπῆρχε φόβος νὰ καταπατήσουν καὶ τὸν χῶρο αὐτό.

Ὑπῆρχε λοιπὸν κίνδυνος νὰ χάση ἡ Α.Ε.Κ. τὸ γήπεδό της. Τότε ἕνα βράδυ ἔγινε τὸ ἑξῆς ὡραῖο. Μαζεύτηκαν καμμιὰ ἑκατοστὴ φίλαθλοι καὶ ἀθληταὶ καὶ μὲ τσεκούρια, ξύλα, μαχαίρια, ξερίζωσαν τὰ δέντρα τοῦ χώρου καὶ ἔφτιαξαν ἕνα πρόχειρο γήπεδο. Ἔτσι σώθηκε ὁ ἀγωνιστικὸς χῶρος τῆς Ἑνώσεως.

⁂

Καὶ ἡ Α.Ε.Κ. συνέχισε τὴν ἔνδοξη πορεία της.

Τὸ 1931 πέτυχε δυὸ σημαντικὲς νίκες. Ἀναδείχθηκε νικήτρια τοῦ πρώτου δοκιμαστικοῦ κυπέλλου Ἑλλάδος, καθὼς καὶ τοῦ «τουρνουᾶ» ποὺ ὠργάνωσε ἡ ἐφημερίδα «Ἀκρόπολις». Στοὺς ἀγῶνες ποὺ ἔδωσε γιὰ τὸ κύπελλο κέρδισε τὸν Ἐθνικὸ μὲ 4 - 0, τὸν Π.Α.Ο.Κ. καὶ τὸν «Ἄρη» Θεσσαλονίκης μὲ 5 - 3. Τὴν ἴδια χρονιὰ τὰ Χριστούγεννα ἐπεβλήθη τῆς περίφημης Αὐστριακῆς ὁμάδας «Βάκερ» μὲ 4 - 3.

Ἡ σύνθεση τῆς Α.Ε.Κ. ἦταν τότε ἡ ἑξῆς: Ρίμπας, Μάλλιος, Νταϊσπάγγος, Πάτροκλος, Κωνσταντινίδης, Πίκολος, Ἐμμανουηλίδης, Ἠλιάσκος, Μούγγρας, Μπαλτᾶς, Νεγρεπόντης.

⁂

Τὸ 1937 - 38 ἡ Α.Ε.Κ. ἀπέκτησε νέους ἱκανοὺς παῖκτες. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ Σκλαβοῦνος, Γάσπαρης, Μανέττας Ι, ΙΙ, Κοντούλης, Μαρόπουλος, Βασιλείου, Χριστοδούλου. Μὲ τοὺς νέους αὐτοὺς παῖκτες κέρδισε στὶς 26 Ὀκτωβρίου τὸν «Ὀλυμπιακὸ» μὲ 2 - 0, καὶ 1 - 0, καὶ τὸν «Παναθηναϊκὸ» μὲ 1 - 0. Ἐπίσης πῆγε στὴν Πόλη καὶ ἐπεβλήθη τῆς «Φενὲρ - Μπαξὲ» μὲ 3 - 2.

Τὸ 1939 ἡ Α.Ε.Κ. ἀνεδείχθη πρωταθλήτρια Ἑλλάδος καὶ νικήτρια τοῦ κυπέλλου Ἑλλάδος. Τὸ 1940 κέρδισε τὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος.

Στὶς 29 Σεπτεμβρίου τοῦ 1940 — ἕνα μῆνα δηλαδὴ πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο— ἡ Α.Ε.Κ. σημείωσε ἕνα περιφανῆ θρίαμβο, κερδίζοντας τὸν «Ὀλυμπιακὸ» μὲ 7 - 3.

Ἔπειτα ἦρθε ὁ πόλεμος, ἡ κατοχή. Τὰ πάντα νεκρώθηκαν.

Τὸ 1943 ἡ Α.Ε.Κ. ἀνασυστάθηκε. Τὸν Γενάρη ἔδωσε μὲ τὸν «Παναθηναϊκὸ» ἕνα μάτς ἰσόπαλο (2 - 2). Τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1944 κέρδισε τὸ κύπελλο Ἀθηνῶν νικώντας τὸν «Ὀλυμπιακὸ» μὲ 4 - 2 καὶ τὸν «Παναθηναϊκὸ» μὲ 3 - 0.



Φάση ἀπὸ ἀγῶνα τῆς Α.Ε.Κ.

Τὸ πρῶτο μεταπολεμικὸ πρωτάθλημα Ἀθηνῶν ὀργανώθηκε τὸ 1946, ποὺ τὸ κέρδισε ἡ Α.Ε.Κ. Τὸν θρίαμβό της τὸν ἐπανέλαβε καὶ τὸ 1947.

⁂

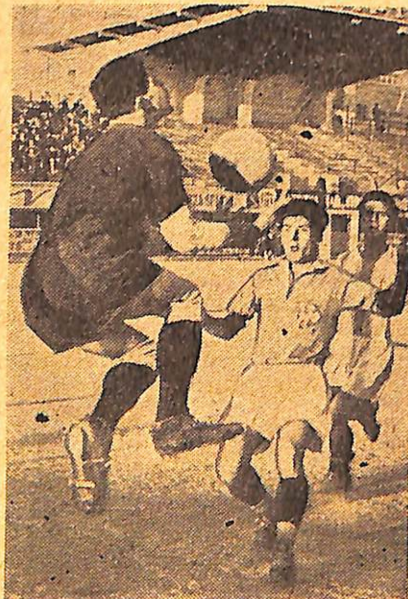
Τὸ 1948 ἕνας Ἄγγλος ὁ κ. Μπίμπυ ἀνέλαβε τὶς προπονήσεις τῆς ὁμάδας. Καὶ σιγὰ - σιγὰ ἡ ὁμάδα ἐξελίχθηκε ἀπὸ τεχνικῆς πλευρᾶς.

Τὸ 1949 κέρδισε τὸ «Κύπελλο Ἑλλάδος». Τὸ ἴδιο καὶ τὸ 1950. Τὸ 1951 - 52, τὸν Γενάρη ἡ Α.Ε.Κ. ἔγραψε μιὰ λαμπρὴ σελίδα στὴν ἱστορία της, φέρνοντας ἰσοπαλία μὲ τὴν «Αούστρια» 2 - 2.

⁂

Ἡ Α.Ε.Κ. συνολικὰ κέρδισε τὸ «Κύπελλο Ἑλλάδος», πέντε φορές. (Σὲ ἕντεκα διοργανώσεις). Τὸ 1933 τὸ 1939, τὸ 1946, τὸ 1949, καὶ τὸ 1950. Καὶ τὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος δυὸ φορές. (Σὲ 16 διοργανώσεις). Τὸ 1938 - 39 καὶ τὸ 1939 - 40.

ΙΒΑΝ



Δύο ἐνδιαφέρουσες φάσεις ἀπὸ διαφόρους ἀγῶνες τῆς Α.Ε.Κ.



ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΥΠΕΛΟΥ ΧΩΡΙΣ ΣΤΗΡΙΓΜΑ

Ἀφοῦ φυτέψωμε τὸ δέντρο, τὸ κόβομε σὲ ὕψος 70 πόντων ὡς 1.20, ἀνάλογα μὲ τὶς συνθῆκες.

Στὸ πιὸ ψηλὸ μέρος τοῦ κορμοῦ διαλέμε 4-5 μάτια, τὰ πιὸ ζωηρά, καὶ τ' ἄλλα τὰ τυφλώνομε ὡς τὴ βάση τοῦ κορμοῦ. Ἔτσι αὐτὰ τὰ 4-5 μάτια, θὰ πάρουν ὅλη τὴν δύναμη τοῦ δέντρου.

Τὸν ἑπόμενο χειμῶνα, διαλέμε τέσσερα ἀπὸ τὰ καλύτερα βλαστάρια, καὶ κόβομε ἐντελῶς τὸ πέμπτο. Τὰ τέσσερα αὐτὰ κλαδάκια, τὰ κόβομε σὲ ἀπόσταση 25 πόντων ἀπὸ τὸν ἄξονα. Προσέχομε δὲ τὰ μάτια ποὺ εἶναι κοντὰ στὴν τομή (τὸ κόψιμο) νὰ εἶναι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ μικροῦ κλώνου.

Τὸ καλοκαίρι κόβομε ὅλα τὰ κλαράκια ποὺ ξεπετάχτηκαν πάνω στὸ κλαδὶ τοῦ περασμένου χρόνου ἢ πάνω στὸν κορμό, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κλαράκια ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τὰ μάτια ποὺ ἀφήσαμε.



Σχῆμα 1.— Σχηματισμὸς ὄχι ὑποστηριγμένου κυπέλλου· ἀριστ. 1ον ἔτος, δεξιὰ 2ον ἔτος.

Τὸν χειμῶνα τοῦ τρίτου χρόνου κόβομε τὰ τέσσερα κλαριὰ κι' ἀφήνομε στὸν καθ' ἕνα ἀπὸ δυὸ μάτια (δεξιὰ κι' ἀριστερὰ) καὶ σὲ μῆκος 4, 5, 6 ματιῶν, ἀνάλογα μὲ τὴ δύναμη τοῦ κλαριοῦ. Ἔτσι ἔχομε δεντράκι μὲ ὀχτὼ κλώνους.

Τὸ καλοκαίρι ἐμποδίζομε ν' ἀναπτυχθοῦν κι' ἄλλα κλαριὰ ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ θάβγουν ἀπὸ τὰ μάτια ποὺ ἀφήσαμε.

Τὸν χειμῶνα τοῦ τέταρτου χρόνου κόβομε ὅλα τὰ κλαριὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τελευταῖα πρὸς τὰ ἐπάνω, κι' ἔτσι τώρα ἔχομε δέντρο μὲ δεκαέξη κλώνους (Σχ. 2). Ἐπειδὴ ὅμως τὰ κλαριὰ αὐτὰ τραβᾶνε πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ ἐξ ἄλλου εἶναι πολὺ κοντὰ τὰ μὲν μὲ τὰ δέ, προσπαθοῦμε ν' ἀναπτυχθοῦν καὶ τὰ πλαγινά. Γι' αὐτὸ κλαδεύομε τὸ καθένα σὲ ἀπόσταση 4.5.6 ματιῶν, φροντίζοντας τὸ τελευταῖο μάτι νὰ βρίσκεται ἀπ' ἔξω. Γιατὶ ἀπ' αὐτό, θὰ βγῆ κλαρὶ γιὰ προέκταση. Κάθε χειμῶνα κλαδεύομε τὸ κάθε κλαρὶ γιὰ προέκταση ἀνάλογα μὲ τὴ δύναμή του, ἀφήνοντας 3, 4,5, ἢ 6 μάτια. Ὅσο γιὰ τὰ κλαράκια ποὺ ξεπετάγονται κάθε χρόνο κάτω ἀπὸ τὸ κλαρὶ τῆς προέκτασης, τὰ κλαδεύομε ἔτσι ὥστε νὰ γίνουν ὀπωροφόρα.

Χειμῶνα καὶ καλοκαίρι πρέπει νὰ προσέχωμε νὰ μὴν ἀναπτύσσονται μέσα στὸ κύπελλο ἄλλὰ καὶ στὰ βλαστάρια, κλαριὰ λαίμαργα (ἀκαμάτες) γιατὶ αὐτὰ τὰ κλαριά, ὅπως ἄλλωστε δείχνει τ' ὄνομά τους, ἀναπτύσσονται εἰς βάρος τῶν ἄλλων, ποὺ γίνονται καχεκτικά.

Δὲν πρέπει νὰ λυπόμαστε νὰ τὰ κόβωμε. Ἂν τύχη καὶ τὰ κλαριὰ ἑνὸς δέντρου ἔχουν τάση ν' ἀνεβαίνουν πρὸς τὰ ἐπάνω ἀπὸ τὸν δεύτερο χρόνο, εἶναι κίνδυνος τὸ δέντρο μας νὰ πάρη σχῆμα περιορισμένο, μὲ λίγα κλαριά.

Αὐτὸ τὸ ἐμποδίζομε μὲ τὸ νὰ τοποθετοῦμε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κύπελλου ἕνα ξύλινο στεφάνι ποὺ τὸ ἀνοίγομε (τὸ μεγαλώνομε) ὅσο μεγαλώνουν τὰ κλαριά. Τὸ ἀνοίγομε ὡς νὰ φτάσωμε στὸ πλάτος (τὴν διάμετρο) ποὺ θέλομε νάχη τὸ κύπελλό μας.

Ἂν συμβῆ τὸ ἀντίθετο (δηλαδὴ τὰ κλαριὰ νὰ ἔχουν τάση νὰ ἐπεκτείνωνται ὁριζόντια, δηλαδὴ πρὸς τὰ ἔξω) ὅπως συμβαίνει στὶς ἀπηδιὲς ἢ τὶς μηλιὲς Ραμποὺρ τότε περνᾶμε τὸ ξύλινο στεφάνι ἀπ' ἔξω, καὶ δένομε τὰ κλαριὰ πάνω σ' αὐτό, περιορίζοντάς τα.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΣΤΑ ΚΑΡΠΟΦΟΡΑ ΔΕΝΤΡΑ

Ἀρχίζομε νὰ κλαδεύωμε τὰ πολὺ πρώϊμα (ἀμυγδαλιές). Ἀρχίζομε νὰ φυτεύωμε, καὶ κατὰ προτίμηση τὰ φυλλοβόλα δέντρα (ὅσα ρίχνουν τὰ φύλλα τους) γιατὶ τὰ ἀειθαλῆ (ὅπως ἡ ἐληὰ καὶ τὰ ξυνόδεντρα, εἶναι καλύτερα νὰ φυτεύωνται εἴτε ἀφοῦ περάσουν τὰ κρύα (Μάρτιο, Ἀπρίλη) εἴτε πρὶν πιάσουν (Ὀκτώβριο Νοέμβριο). Διαλέμε δέντρα γιὰ τὸ φύτεμα ποὺ νάχουν πολλὲς ρίζες κοντὰ στὸν κορμό τους, σὰ μιὰ πυκνὴ τούφα.

Στὰ φυλλοβόλα δέντρα (κερασιά, ροδακινιά, κλπ.) θὰ πρέπει τὸ μπόλι νὰ εἶναι καλὰ πιασμένο καὶ χρονιάρικο γιὰ νὰ μπορέση νὰ δώση ὕστερα ἀπὸ τὸ φύτεμα καὶ τὸ κλάδεμα καινούργια βλαστάρια ποὺ θὰ χρησιμέψουν γιὰ μπράτσα τοῦ νέου δέντρου. Τέτοια δέντρα ποὺ θὰ μεταφυτέψωμε φέτος τὸν Δεκέμβρη, πρέπει νὰ εἶναι τριχρονήτικα (ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ σπάρθηκαν). Γιατὶ θὰ πρέπει νάχουν περάσει ἕναν χρόνο στὸ σπορεῖο καὶ δυὸ στὸ φυτώριο, καὶ νάχουν μπολιαστῆ τὸν Αὔγουστο - Σεπτέμβριο τοῦ πρώτου χρόνου ποὺ φυτεύτηκαν στὸ φυτώριο.

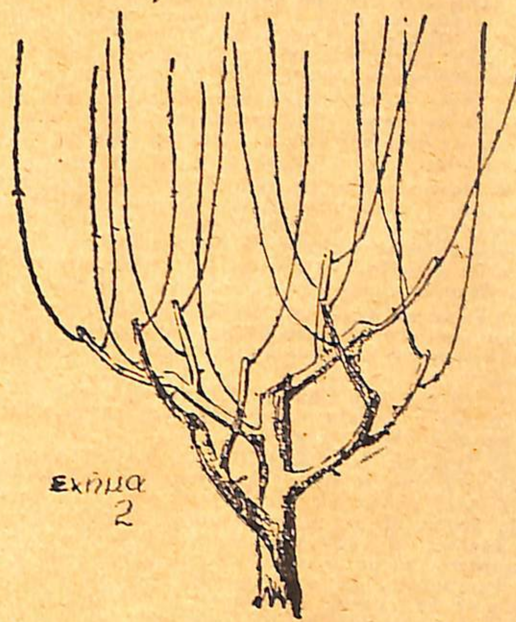
Στὰ δέντρα ὅμως ὅπως ἡ φυστικιά, ἡ ἐληὰ καὶ τὰ ξυνόδεντρα, μποροῦν νὰ μείνουν ἀκόμη ἕνα χρόνο στὸ φυτώριο, ὥστε νὰ μείνουν δυὸ χρόνια μπολιασμένα ἀντὶ ἕνα, πρὶν μεταφυτευτοῦν ὁριστικά.

Ἔτσι λοιπὸν μένουν στὸ φυτώριο δύο χρόνια τὰ φυλλοβόλα, (μ' ἑνὸς χρόνου μπόλι) καὶ δύο ἢ τρία χρόνια τ' ἀειθαλῆ (μὲ δυὸ χρονῶν μπόλι). Τὸ μικρὸ δέντρο (μὲ χρονιάρικο ἢ δίχρονο μπόλι) βλασταίνει γοργὰ καὶ καλὰ γιατὶ ἔχει λίγα φύλλα ποὺ ἐξυπηρετοῦνται καλὰ ἀπὸ τὶς ρίζες. Ἐνῶ ἂν εἶναι μεγάλο δὲν συμβαίνει αὐτό.

Τὰ φυλλοβόλα δέντρα φυτεύονται μὲ γυμνὲς τὶς ρίζες. Τ' ἀειθαλῆ καὶ ἡ φυστικιὰ μὲ μπάλλα χώματος. Καὶ στὶς δυὸ περιπτώσεις προσέχουμε νὰ μὴν ἐκτεθοῦν οἱ ρίζες στὸν ἀέρα καὶ ξεραθοῦν.

Ἀφοῦ φυτευτοῦν, κλαδεύονται τὰ δέντρα ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία τους καὶ τὶς ρίζες τους. Ἂν τὸ δέντρο εἶναι φυλλοβόλο, κοντένεται μὲ τὸ κλάδεμα τὸ χρονιάτικο μπόλι σὲ ὕψος ἀπὸ τὸ ἔδαφος 80 πόντους ὡς 1 μέτρο.. Ἂν εἶναι ἐληὰ ἢ πορτοκαλλιά, τότε ἀφαιροῦνται βλαστάρια μὲ φύλλα σὲ ποσὸν ἀνάλογο μὲ τὶς ρίζες ποὺ βρίσκονται στὴν μπάλλα. Ἀνάλογα δὲ μὲ τὸ μέγεθός της, ἀφαιροῦνται καὶ φύλλα (λίγα στὰ μικρά, περισσότερα στὰ μεγάλα). Ἂν μάλιστα οἱ ρίζες εἶναι λίγες, τότε θὰ κλαδέψωμε σχεδὸν ἀφαιρώντας ὅλα τὰ φύλλα, καὶ θὰ φυτευτῆ τὸ δέντρο σὰ νὰ ἦταν φυλλοβόλο. Ἔτσι θὰ ἐξασφαλιστῆ ἡ ἐπιτυχία τοῦ φυτέματος, γιατὶ τὸ δέντρο θὰ εἶναι καλύτερα προσαρμοσμένο στὸ καινούργιο του περιβάλλον, καὶ θὰ βλαστήση καλλίτερα. Στὰ προηγούμενα, σᾶς ἔχω ἐξηγήσει πῶς γίνεται ἡ μεταφύτευση ἀπὸ τὸ φυτώριο στὴν ὁριστικὴ θέση στὸν κῆπο.

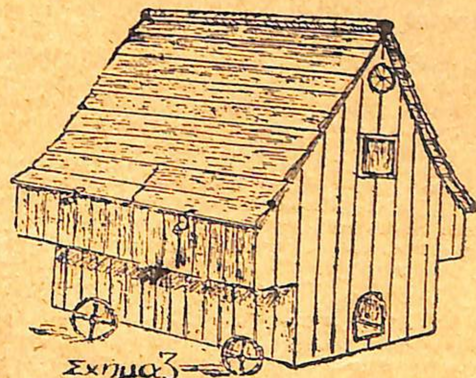
Στὸ λαχανόκηπο. Αὐτὸν τὸν μῆνα, (Δεκέμβριο) ἐξακολουθοῦν νὰ σπέρνωνται τὰ κουκιά. Ἡ σπορά τους ἀρχίζει μὲ τὶς πρῶτες βροχὲς τοῦ Ὀκτώβρη καὶ στὸ δεύτερο ὄργωμα κατὰ γραμμές. ποὺ ἀπέχουν 60-70 πόντους ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Γιὰ νὰ φυτρώσουν γρήγορα τὰ μουσκεύουμε μέσα σὲ νερὸ 48 ὧρες. Ὅταν βλαστήσουν, τὰ βοτανίζουμε καὶ τὰ σκαλίζουμε δυὸ τρεῖς φορές.



Σχῆμα 2.— Σχηματισμὸς κυπέλλου· 4ον ἔτος.

Ὅταν ἀναπτυχθοῦν καὶ ἰδοῦμε πῶς ἔβγαλαν πολλὰ ἄνθη, τὰ κορφολογοῦμε καὶ προπαντὸς κατὰ τοὺς ὑγροὺς καιρούς. Ἔτσι δένουν πιὸ γρήγορα, καὶ προφυλάσσονται ἀπὸ τὴν μελίγκρα ποὺ πολὺ τὰ κυνηγάει.

Πατάτα. Μαζεύομε τὴν ὄψιμη πατάτα. Συνεχίζομε τὴν σπορὰ καὶ τὴν μεταφύτευση τῶν ἀντιδιῶν, τῶν σέλινων, τῶν μαρουλιῶν, τῶν σπαραγγιῶν κλπ. Σπέρνουμε διάφορα λαχανικὰ σὲ σπορεῖα γιὰ πολὺ πρώϊμα.



Σχῆμα 3.— Ἕνα πρακτικὸ κινητὸ κουμάσι.

ΣΤΑ ΧΩΡΑΦΙΑ

Καπνός. Στὰ θερμότερα μέρη, προετοιμάζομε σπορεία.

Μπαμπάκι. Στὰ θερμότερα μέρη, συνέχιση ὀργωμάτων τοῦ χειμῶνα.

Σιτηρά. Σπέρνομε τὰ ὀψιμώτερα στὰ θερμότερα μέρη. Καθάρισμα. Διορθώνομε τ' αὐλάκια γιὰ τὴ στράγγιση. Τώρα τὸν Δεκέμβριο σκορπίζομε τὴν δεύτερη δόση τοῦ νίτρου γιὰ ἐπιφανειακὴ λίπανση. Ρίχνομε 7-8 ὀκάδες στὸ στρέμμα.

Στὸ ἀμπέλι. Ξελακκώνομε τὸ ἀμπέλι. Φυτεύομε μοσκέματα. Στὰ θερμό-

(Συνέχεια στὴ σελ. 670)



ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾷ:

Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Γ. Καραγιαννίδη (καλούτσικα), Λεονάρδου Ντὰ Βίντσι (καλά), Καρμανιόλα (καλά), Γ. Λοβέρδου (ἔτσι κι' ἔτσι). Κ. Τσιάρα (καλά), Πάνθηρος (καλά), τοῦ φίλου μας «Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς» (καλά), 'Αντωνίου Πλατανιώτη (μὲ μολύβι, ὅπως εἶναι, ἀκατάλληλα πρὸς δημοσίευση. Τροβαδούρου (καλά), 'Ιωάννου Λέλου (καλά).

Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Δημ. Μπέκας, 'Απ. Παπουτσῆς, Κρινάκι τῆς Αὐγῆς, Θανάσης Μπέμπης καὶ Κ. Μίσιος.

Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Καρμανιόλας, Γεώργιος Λοβέρδος, Κρινάκι τῆς Αὐγῆς. (Εἰδικὰ γιὰ τὸ φίλο μου τὸ Λοβέρδο ἐρωτῶ: Μὰ πῶς τοῦ πέρασε ἀπὸ τὴν ἰδέα πῶς θὰ μποροῦσα νὰ δημοσιεύσω τὸ ἀνέκδοτο ποὺ μοῦ ἔστειλε;).

Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Κρινάκι τῆς Αὐγῆς, 'Απόστολος Κων. Παπαγιαννόπουλος, Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς καὶ Μαῦρο Πιπέρι.

ΠΕΤΡΟ ΜΗΤΡΑΚΑ: 'Η συνδρομὴ γιὰ τὸ 1953 δὲν πρόκειται νὰ αὐξηθῆ. Τὸ διήγημα θὰ δημοσιευθῆ ἐὰν εἶναι καλό.

'Ο φίλος μου ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ἀπὸ τὸ Πουρὶ τῆς Μεσσηνίας μοῦ γράφει: «Δὲν νομίζω πῶς σωστὰ καθωρίσατε νὰ ψηφίζη ὅποιος θέλει στὸ δημοψήφισμα. 'Εγὼ μπορῶ νὰ στείλω καὶ 1000 ψηφοδέλτια ἀπὸ φίλους καὶ πατριῶτες, νὰ τὰ φτιάνω ἐγὼ καὶ νὰ τοὺς βάζω νὰ ὑπογράφουν. Τὸ καλλίτερο θὰ ἦταν νὰ ψήφιζαν μόνο πεννομάχοι, συνδρομητὲς καὶ παιδιὰ παιδοπόλεων». Δὲν νομίζω ὅτι ἔχεις ἄδικο. 'Αλλὰ ἡ προκήρυξη ἔγινε. Τὰ ψηφοδέλτια καταφθάνουν! 'Επαφίεμαι τώρα στὴν καλὴ διάθεση τῶν ὑποψηφίων. Θὰ καταβάλλω κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ φεύγη τὸ περιοδικὸ ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ γρήγορα!

ΤΡΙΠΛΕΞ ΑΟΡΑΤΕ: Λυποῦμαι πολὺ ποὺ δὲν μπορῶ νὰ δημοσιεύσω τὴν πεννομαχία ποὺ μοῦ ἔστειλες ἀπὸ 23)11)52. 'Αντιλαμβάνεσαι κι' ἐσὺ πολὺ καλὰ τοὺς λόγους! Ἔτσι δὲν εἶναι; Ἔχεις δικαίωμα νὰ δημοσιεύσης ἄλλη ἀγγελία 80 λέξεων καὶ νὰ μοῦ γράψης πῶς ἔχει πληρωθῆ καὶ νὰ μοῦ σημειώσης «8000 (35—5)».

Γιατὶ φίλε μου ΓΙΩΡΓΟ ΛΟΒΕΡΔΟ μοῦ ἔκαμες ὅλο αὐτὸ τὸ τρομερὸ ἀνακάτωμα; Μοῦ γράφεις στὸ ἴδιο χαρτὶ τὸ γράμμα γιὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ 'Αλεξάνδρου Κούκουλα. Πρέπει νὰ τὸ στείλω στὴ διεκπεραίωση γιὰ νὰ μᾶς δώση ἐπὶ τέλους μιὰ ἀπάντηση. Στὴν ἄλλη σελίδα μοῦ γράφεις πεννομαχίες. Στὴν ἄλλη συνέχεια τοῦ γράμματος. 'Αποτέλεσμα; Ἔκατσα καὶ ξανάγραψα τὶς ἀγγελίες. 'Εὰν ὅλοι οἱ φίλοι μου μὲ ἔβαναν νὰ κάνω αὐτὴ τὴ δουλειὰ τότε... Δὲν πρέπει νὰ κάνω ἄλλο τίποτα παρὰ νὰ ἀντιγράφω τὶς μισὲς ἐπιστολὲς ποὺ παίρνω! Κάνω κατηγορηματικὴ τὴ δήλωση πῶς ἄλλη φορὰ δὲν θὰ ἀπαντῶ στὶς ἐπιστολὲς ποὺ γράφονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο.

ΚΟΚΚΙΝΕ ΒΡΑΧΕ σὲ χρέωσα μὲ 15.000 δραχμές.

Μοῦ γράφεις ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΜΠΕΚΑ: Εἶχα σταματήσει τὴν στενὴν συνεργασίαν μου μὲ τὸ ἀγαπητόν μας περιοδικόν. Τοὺς λόγους ποὺ μὲ ἀνάγκασαν θὰ σᾶς τοὺς ἐκθέσω: 'Ο πρῶτος καὶ σπουδαιότερος εἶναι ἡ ἀλλαγὴ διευθύνσεως εἰς τὸν Μαραθῶνα καὶ δεύτερον αἱ διάφοραι εἰσαγωγικαὶ ἐξετάσεις εἰς τὴν σχολὴν 'Εμπορικῆς Ναυτιλίας. Τώρα ὅμως βρίσκουμαι καὶ πάλι μαζί του. Εἶμαι ἕνας ἀπὸ τὶς χιλιάδες 'Ελληνόπουλα ποὺ διαβάζουν τὸ ὡραῖον καὶ τόσον χρήσιμον γιὰ κάθε 'Ελληνόπουλο περιοδικόν σας. Εἶναι περιοδικὸν ποὺ τὴν χαρὰ σκορπᾷ μὲ τὶς πολύχρωμες καὶ ποικίλες σελίδες καὶ μὲ τὴν μεγάλη πάστρα καὶ νοικοκυριό. Εἶναι μιὰ πραγματικὴ ἀπόλαυσις γιὰ μικροὺς καὶ μεγάλους, καὶ δὲν θὰ πάψω ποτὲ νὰ μελετῶ τὸ ἁγνὸ περιεχόμενόν του καὶ νὰ τὸ διαλαλῶ εἰς τὰ πέρατα γιὰ νὰ τὸ μάθουν κι' ἄλλοι».

Στὰ τόσα ὡραῖα λόγια σου δὲν ἔχω παρὰ νὰ ἀπαντήσω μὲ τὶς θερμές μου εὐχαριστίες.

'Αρκετὰ ἱκανοποιητικά, ἀγαπητέ μου μικρὲ φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗ τὸ πεζὸ καὶ τὸ ποίημα ποὺ μοῦ ἔστειλες. Μπράβο! 'Αλλὰ ἄλλη φορὰ νὰ μὴ μοῦ τὰ γράφης στὸ ἴδιο φύλλο. 'Αλλὰ σὲ ξεχωριστὸ χαρτί. Γιατὶ ἔτσι ποὺ μοῦ τὰ ἔστειλες δὲν θὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψη παρὰ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο!

'Ο φίλος μου ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗΣ ἀπὸ τὴ Δράμα μοῦ κάνει μερικὲς συστάσεις ἀρκετὰ λογικές, ἂν καὶ γιὰ μερικὲς δὲν μὲ εὑρίσκει ἀπολύτως σύμφωνο. Καὶ πρῶτα - πρῶτα ὅταν ἕνας ψευδωνυμοῦχος ἀποκαλυφθῆ ὡς ἀντιγραφεὺς νὰ ἀποκαλύπτεται: Νὰ δημοσιεύεται τὸ ὄνομά του καὶ νὰ χάνη τὸ ψευδώνυμό του! 'Εὰν δὲν εἶναι ψευδωνυμοῦχος τότε νὰ μὴ δημοσιεύεται ἐπὶ ἕνα ἑξάμηνο συνεργασία του! 'Επίσης μοῦ ὑποδεικνύει πῶς μὲ τὴν εἴσοδό μας στὸ 4ον ἔτος νὰ ἀλλάξουμε τὶς διάφορες ἐπικεφαλλίδες! Ἔτσι ὁ νέος τόμος νὰ ἐμφανισθῆ σὰν κάτι τὸ νέο. Θὰ τὰ σκεφθῶ ὅλα αὐτά!

Τὸ ποίημά σου ἀγαπητὲ Τηλέμαχε καλό!

Σ' εὐχαριστῶ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΖΕΡΒΑ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Τὸ ποίημά σου «'Ελευθερία στὰ Γιάννενα» ἀρκετὰ καλό.

Γιατὶ αὐτὰ τὰ ἀπαισιόδοξα ΕΥΓΕΝΙΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ! Ὅσο γιὰ τὴ «Μυγδαλιὰ» εἶναι ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσα.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα ΛΑΚΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ.

'Αρκετὰ ἐνδιαφέροντα ΜΑΥΡΟ ΠΙΠΕΡΙ ὅσα μοῦ ἔστειλες.

Δὲν νομίζω ΣΠΥΡΟ ΒΑΚΑΜΗ πῶς εἶναι σωστὸ δυὸ ἀδέλφια νὰ ἔχουν τὸ ἴδιο ψευδώνυμο καὶ νὰ γράφουν συνεργασίες χωριστὰ ὁ καθένας. Πῶς θὰ ξεχωρίζουν τὶς συνεργασίες τους;

Καλὸ τὸ τραγοῦδι «Παῦλος Μελᾶς» ἀγαπητὲ ΓΕΩΡΓΙΕ ΔΕΡΜΑΤΟΠΟΥΛΕ.

'Εὰν ἐπρόσεχες λίγο στὴ μουσικότητα τοῦ στίχου σου ΜΙΜΗ ΡΟΔΗ τὰ ποιήματά σου θὰ ἦταν πάρα πολὺ καλά.

Μοῦ γράφεις ΚΡΙΝΑΚΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ: «Εἰς ἀτμόσφαιραν πλημμυρισμένην ἀπὸ χαρὰ καὶ ἀγάπη, ἡ παιδόπολις Ἅγιος Δημήτριος γιώρτασε τὴν ἑορτὴν τοῦ 'Αγίου μεγαλομάρτυρα Δημητρίου, εἰς μνήμην τοῦ ὁποίου εἶναι ἀφιερωμένη. Ἦταν πολὺ πλούσιο τὸ πρόγραμμα καὶ ἐκλεκτὸν καὶ ἔγινε μὲ ἐπιτυχία καὶ ἐνθουσίασε πολὺ τοὺς παρευρισκομένους. Τὴν γιορτὴ παρακολούθησαν πολλοὶ ἐπίσημοι. Τελείωσε μὲ τὸ γέλιο καὶ τὴν χαρά».

Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΑΝΔΡΕΑ ΒΕΖΥΡΗ καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

ΣΤΟΝ ΤΣΟΛΙΑ

Τὴ φουστανέλλα ποὺ φορεῖς
λεβέντη μου Τσολιᾶ,
τὴν δόξασες, τὴν τίμησες
στῆς Πίνδου τὰ βουνά.

μὲ τὸ τσαροῦχι φουντωτὸ
ποὺ ὅταν τὸ φοροῦσες
σοῦ ἔδινε ἀετοῦ φτερὰ
στὴ γῆ γιὰ νὰ πετοῦσες.

Σ' ὅλες τὶς ψηλὲς κορφὲς
σκαρφάλωσες ἐπάνω
καὶ φώναξες μὲ δύναμη
'Αέρα! στοὺς 'Ιταλιάνους.

Καλὴ ἡ «Προσευχὴ» ΚΡΙΝΑΚΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ. Μπράβο.

Σ' εὐχαριστῶ ΦΩΤΕΙΝΗ Ι. ΛΑΓΩΝΙΚΟΥ γιὰ τὴν τόσο εὐγενικὴ ἐπιστολή σου!

Καλὴ ἡ Προσευχή σου ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ.

Διαβίβασα ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΦΡΑΓΓΟΥΔΗ στὸν Μπάρμπα Μῆτρο τὴν ἐπιστολή σου.

Πολὺ καλὰ ὅσα μοῦ ἔστειλες ΚΩΣΤΑ Δ. ΚΑΤΣΟΥΚΗ. Θὰ ἤθελα νὰ σταματήση κάθε συζήτηση σχετικὰ μὲ τὸ Δ. 'Ηλία. 'Αλλὰ δημοσιεύω καὶ τὴν τελευταία καταγγελία σου. Πῶς τὸ ποίημά του ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ 63 τεῦχος μὲ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Δ. 'Ηλία εἶναι τοῦ Γ. Βερίτη ἀπὸ τὴ συλλογὴ «Στὶς πηγὲς τῶν ὑδάτων». Ἔχεις δίκιο. Καὶ ὁ Α. Ροδόπουλος καὶ ὁ 'Ιάκωβος Ψαρρᾶς εἶναι ποιηταί! 'Αλλὰ καὶ σύ: Εἶσαι ἕνας ποιητὴς μὲ λαμπρὸ μέλλον.

'Αρκετὰ καλὸ τὸ ποίημά σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΦΥΡΗ.

Διάβασα καὶ τὸ γράμμα σου ΕΔΕΣΣΑΙΕ Μ. Κ. καὶ τὰ ποιήματά σου. Εἶναι τὰ ποιήματα πολὺ καλὰ μέχρι τοῦ σημείου ποὺ νὰ ἀμφιβάλω ἂν εἶναι δικά σου. Πάντως δημοσιεύω τὸ ἕνα ἐδῶ:

ΤΙ ΑΛΛΟ ΘΕΛΕΙ Η ΖΩΗ;

Ντάκα - ντούκου χτυπᾶ στ' ἀμόνι
μὲ τὴν βαριά της ἡ ζωή.
Χτυπᾶ, ἀλύπητα χτυπᾶ
τὴν πονεμένη μου ψυχή.

Σχῆμα θέλει νὰ τῆς δώση.
Γι' αὐτὸ τὴν βάζει στὴν φωτιὰ
μέσ' στὸ νερὸ μετὰ τὴν χώνει
καὶ τὴν χτυπᾶ μὲ τὴν βαριά.

Πλαταίνει ἡ δόλια μου ψυχή...
Πάλι ὅμως τὴν στρογγυλεύει.
Τί ἄλλο θέλει ἡ ζωή;
Τί ἀπὸ μὲ τώρα γυρεύει;

Πολλὰ ζητεῖ: Τ' ἀτσάλι της
ἱνὶ ὅταν θὰ κάνη
τ' ἀλέτρι ἀσπροπρόσωπο
μέσ' στὴν ζωὴ νὰ βγάνη.

'Αρκετὰ ἐνδιαφέρον τὸ πεζό σου ΠΑΝ. Δ. ΚΟΡΕΛΛΑ.

Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: 'Ιωάννης Δαφνάκης (καλό. 'Αλλὰ σχεδιασμένο ὅπως εἶναι μὲ μολύβι δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῆ). Π. 'Ανευλαβὴς (καὶ τὸ δικό σου, ἀρκετὰ καλό, δὲν δημοσιεύεται γιὰ τὸν ἴδιο λόγο). Ι. Βαγενᾶς (πολὺ καλό. Μπράβο. 'Αλλὰ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ ἔχης ἀπὸ πουθενὰ ἀντιγράψη γιατὶ τότε...). Ντολορές (καλά), Σκαλιστῆρι καὶ Γλωσσοκοπάνα (καλά. 'Αλλὰ μερικὰ κάθε ἄλλο παρὰ δημοσιεύσιμα), Εὐάγγελος Καλπάκης (ὄχι καλά), Φαιδρὸς (καλό).

Διαβίβασα Α. ΚΑ·Ι·ΠΑΛΕΞΗ εἰς τὸν Φιλοτελιστὴν τὴν ἐπιστολή σου. 'Αλλὰ κακῶς γράφεις διὰ τὸν «Φιλοτελικόν». Φιλοτελικὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἀναφέρεται ἢ ἀνήκει στὸν φιλοτελισμό. Μποροῦμε νὰ ποῦμε Φιλοτελικὸς Σύλλογος, Φιλοτελικὸς τύπος, φιλοτελικὴ στήλη. 'Εκεῖνος ὅμως ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὸν φιλοτελισμὸν λέγεται φιλοτελιστής. Θὰ ποῦμε: ὁ Νίκος εἶναι φιλοτελιστής.

Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Α. Τσάγκας καὶ Δ. Μάλλιος, Α. Κ. (Ἅγιος 'Ανδρέας), Λάκης Μιχαηλίδης καὶ Κων. Γεμενῆς.

Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Αἰκατερίνη Καλτσᾶ καὶ 'Αλίκη Πάζου, Νικόλαος Γ. Παπανικολάου, Γεώργιος 'Ιωάννου Μποτῆς, Στυλ. Καλανταρίδης, Π. Θ. Γρέντζιος, 'Αντ. 'Εμμ. Σαββάκης, Λουκᾶς Πολιτσίδης καὶ Γεώργιος Μπούτσης.

Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Κων. Μακρυγιάννης, κάποιος ποὺ ξέχασε νὰ ὑπογράψη («Τὰ ψέμματα» καὶ «ὁ ἑτοιμοθάνατος») Αἰώνιος Μαθητὴς καὶ Λουκᾶς Πιλιτσίδης.

Ἕνας φίλος μου (ὄνομα καὶ μὴ χωριὸ) μοῦ γράφει: Στὸ «μ ά θ υ μ μ α». Καὶ τὸ ἄλλο του χειρόγραφο δὲν ἔχει καὶ σοβαρὰ ὀρθογραφικὰ λάθη. 'Εκτὸς ἀπὸ τὸ ἄχυρο ποὺ τὸ γράφει «ἄχιρο» καὶ τὸ «πές μου» ποὺ μοῦ τὸ γράφει «πέσμου» — ποὺ στὸ κάτω - κάτω τῆς γραφῆς θὰ μποροῦσα νὰ τὸ δεχθῶ καὶ γιὰ μιὰ λέξη — δὲν κάνει ἄλλο λάθος. Καὶ ρωτάω: 'Αντέγραψε τὸ κείμενο; Ἂν ὄχι γιατὶ αὐτὴ ἡ ὀρθογραφικὴ κακοποίηση τῆς πιὸ γνωστῆς σ' ὅλους τοὺς μαθητὲς λέξεως «μάθημα» σὲ «μάθυμμα;»....

Σᾶς γράψαμε συνδρομητὲς ΣΟΦΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ, ΘΕΟΦΙΛΕ ΗΛΙΑΔΗ καὶ ΕΥΓΕΝΙΑ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ (Ἄργος 'Ορεστικό). 'Αλλὰ καλὸν θὰ εἶναι ὅταν ἀλλάξετε τὴ διεύθυνσή σας νὰ μᾶς γράψετε.

Σ' εὐχαριστῶ ΑΘ. ΜΑΜΑΛΗ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά σου.

Εὐχαριστῶ θερμὰ ΔΙΟΓΕΝΗ ΜΑΝΤΡΑΤΖΗ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου.

Μοῦ γράφεις Γ. ΜΠΟΤΗ: «'Ιδιαιτέραν χαρὰν αἰσθάνομαι διότι τὸ περιοδικόν σας ἔρριξε βαθειὰ τὰς ρίζας του εἰς κάθε ἑλληνικὴ γωνιὰ καὶ ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸ Γυμνάσιον Τροπαίων». Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ γενικὰ γιὰ τὶς φροντίδες σου ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ.

Εὐχαριστῶ ἀγαπητὲ ΝΙΚ. ΓΙΔΑ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Τὸ γράμμα σου ΠΑΥΛΟ ΜΠΙΡΤΣΑ τὸ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση. 'Αφοῦ σ' εὐχαριστήσω γιὰ τὰ καλά σου λόγια θὰ πρέπει νὰ σοῦ ὑπενθυμίσω ὅτι ξέχασες νὰ βάλης γραμματόσημο στὸ γράμμα σου. Κι' ἔτσι γιὰ νὰ τὸ πάρω πλήρωσα 2.000 δραχμές. Γιὰ σκέψου ὅμως τί θὰ γίνη ἂν γιὰ κάθε γράμμα πληρώνω καὶ 2000;

Εὐχαριστῶ θερμὰ ΑΘ. ΠΑΣΧΟ γιὰ τὴν ἐξόφληση.

Σ' εὐχαριστῶ ΑΘ. ΜΟΚΑΛΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΖΗΣΗ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ: Δὲν ἔχουμε ἀκόμη καθορίσει τὸ κόστος τοῦ τόμου 1952. Τὸν ὑπολογίζω ὅμως μεταξὺ 40 καὶ 50.000 δραχμὲς δεμένον. Μόλις καταλήξουμε σὲ συμπέρασμα, θὰ δημοσιεύσω σχετικὴ ἀγγελία στὸ περιοδικό.

Πῆρα τὴ συμμετοχή σου στὸ Διαγωνισμὸ Γ. ΚΑΡΑΜΠΕΛΛΑ.

Καὶ τὴ δική σου ΛΥΣΑΝΔΡΕ ΣΤ. ΜΠΟΝΤΖΟΛΗ.

Διάβασα μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου ΔΗΜΗΤΡΗ Σ. ΚΑΛΤΣΟΥΛΑ. Καὶ ἀκόμη καὶ τὸ «Θεῖο τάμα». Δὲν μπορῶ, βέβαια, νὰ πῶ πῶς εἶναι τέλειο, ἀλλὰ εἶναι κάτι ποὺ μᾶς δίνει πολλὲς ἐλπίδες γιὰ τὸ μέλλον. Τὸ ἔλαβα κάπως ἀργὰ γιὰ τὸ Χριστουγεννιάτικο τεῦχος. Θὰ κάμω πάντως ὅ,τι μπορῶ γιὰ νὰ τὸ δημοσιεύσω. Τὰ ἴδια, μπορῶ νὰ πῶ καὶ γιὰ τὸ «Ὅταν φυσᾶ ὁ Βορηᾶς.

Καλὴ καὶ ἁπλῆ καὶ ἀρκετὰ πληροφοριακὴ ἡ συνεργασία σου ἀγαπητέ μου ΛΥΣΑΝΔΡΕ ΣΠ. ΜΠΑΝΤΖΟΛΗ. Ὅσο γιὰ τὴν ἀπορία σου θὰ σοῦ ἀπαντήσω εὐχαρίστως: Δὲν πιστεύω ὅτι οἱ κατάρες πιάνουν. 'Ο Θεὸς ποτὲ δὲν θὰ ἀκούση μιὰ ἄδικη εὐχὴν ἢ κατάρα. 'Αλλὰ γιὰ σκεφθῆτε πόσο κακὸς πρέπει νὰ εἶναι ἕνας νέος ἢ μιὰ νέα γιὰ νὰ ἀναγκάση τὸν πατέρα του νὰ τὸν καταρασθῆ. Καὶ γιὰ φαντάσου μιὰ οἰκογένεια, ποὺ οἱ σχέσεις τῶν μελῶν της ἔχουν φθάσει στὸ σημεῖο ποὺ ὁ πατέρας

νὰ καταριέται τὸ παιδί του; Τί ἄλλο περιμένει αὐτὴ τὴν οἰκογένεια ἀπὸ τὸ ξεθεμέλιωμα; Τί ἄλλο ἀπὸ τὴ διάλυση καὶ τὴν καταστροφή; Ἀντίθετα: Γιὰ συλλογίσου μιὰ οἰκογένεια ποὺ ζῆ μὲ ὁμόνοια, ποὺ στηρίζεται ἀπάνω στὸ σεβασμὸ καὶ στὴν ἀγάπη, καὶ ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα εὐλογοῦν τὰ παιδιά τους. Γιὰ πρόσεξε αὐτὴ τὴν οἰκογένεια καὶ δές την πῶς εὐημερεῖ. Πῶς ὁ Θεὸς τὴν εὐλογεῖ καὶ τὴν προστατεύει. Καὶ ὁ Θεὸς φυσικὰ δὲν ἀποστρέφει τὸ πρόσωπό Του ἀπὸ τὴν μονοιασμένη αὐτὴ οἰκογένεια. Καὶ νά ποὺ οἱ κατάρες τῶν γονέων ξεθεμελιώνουν τὶς οἰκογένειες καὶ οἱ εὐχὲς ποὺ στηρίζουν τοὺς οἴκους!...

∴ Μοῦ γράφεις ἀγαπητὴ ΑΛΚΗΣΤΙΣ ΤΣΑΚΙΡΗ ἀπὸ τὸ Σουφλί: «Πῶς νὰ σᾶς εὐχαριστήσω; Τί λόγια νὰ σᾶς πῶ; Τὸ περιοδικό σας ὅσο πάει προοδεύει. Θέλω νὰ καταλάβετε, θέλω νὰ βεβαιωθῆτε, πὼς τὸ περιοδικό σας καὶ σεῖς εἶστε οἱ καλλίτεροι σύντροφοι τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς. Μὲ τὴν πρόοδο τοῦ περιοδικοῦ σας, βέβαια κι' ὁ κόπος σας — ἔτσι καταλαβαίνω — γίνεται μεγαλύτερος. Ἀλλὰ σᾶς βεβαιώνω πὼς δὲν πάει χαμένος. Χαρίζετε σὲ μᾶς τὰ ἁγνὰ Ἑλληνόπουλα στιγμὲς χαρούμενες, στιγμὲς πνευματικῆς ἀπολαύσεως. Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ σᾶς ἀγαποῦμε; Ἐγὼ σᾶς ἀγαπῶ πιότερο κι' ἀπ' τὸν ἑαυτόν μου. Κι' ἀσφαλῶς ὅλοι σᾶς ἀγαποῦν. Ὅλοι σέβονται τὸ ὡραῖο ἔργο σας. Ἔχουν ὠφεληθῆ πολλοὶ ἀπ' τὸ περιοδικό σας. Στέλνω χίλια θερμὰ εὐχαριστήρια καὶ χιλιάδες συγχαρητήρια γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ περιοδικοῦ σας. Σᾶς εὔχομαι νὰ ἐξακολουθήσετε τὸ ἄξιο θαυμασμοῦ ἔργο σας».

Δὲν ἔχω λόγους νὰ σ' εὐχαριστήσω ἀγαπημένη μου φίλη.

∴ Μὰ τί θὲς νὰ κάμω ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ ΣΑΪΝΗ. Μοῦ λὲς πὼς τὸ «Κρινάκι» ποὺ δημοσιεύτηκε δὲν ἦταν δικό σου; Πῶς θέλεις νὰ ξέρω πότε μοῦ στέλνεις ἐσὺ καὶ πότε οἱ φίλοι σου μὲ τὸ ὄνομά σου; Ξέρω, πὼς πολλὲς φορές, γιὰ τοὺς γνωστοὺς λόγους ὑπαγορεύεις στοὺς φίλους σου. Ἀφοῦ ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἑξῆς θὰ βάζης καὶ τὴ σφραγίδα τοῦ ὀνόματός σου, τὸ πρᾶγμα διορθώνεται.

∴ ΧΡΙΣΤΟ Δ. ΚΟΤΙΝΑ: Διάβασα τὸ γράμμα σου καὶ δικαιολογῶ τὴν ὀργή σου. Ὁμολογῶ πὼς συμμερίζομαι ἀπολύτως τὴν ἀγανάκτησή σου, γιατὶ ἔχεις δίκιο. Ἐκτιμῶ ἀπολύτως τὰ γραψίματά σου καὶ θὰ διαβιβάσω τὴ διαμαρτυρία σου ἑνωμένη μὲ τὴ δική μου στὸ γραμματέα τῆς συντάξεως. Σὲ ἕνα μόνο διαφωνῶ. Στὸ ὅτι μοῦ λὲς πὼς δὲν μπῆκε ποτὲ συνεργασία σου· ἐνῶ δημοσιεύτηκε. Ἡ σημερινὴ ποὺ μοῦ στέλνεις τὴ δημοσιεύω ἐκτὸς τῆς σελίδας τὰ παιδιὰ γράφουν.

∴ Δὲν τὰ βρίσκω πολὺ καλὰ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΝΙΚΟΥ αὐτὸ ποὺ μοῦ στέλνεις. Μποροῦσαν μὲ περισσότερη προσοχὴ νὰ γίνουν καλλίτερα. Τὸ σατυρικὸ λίγο θέλει γιὰ νὰ γίνη κάτι τὸ τέλειο! Ἀλλὰ στὸ πρῶτο τὸ «Σβύνουν» ἀρχίζεις μὲ τὸν στίχο «Ἔπεσα πιὰ ἀπόκαμα σὲ τοῦτο κοντοβρόμι» — ἀλλοῦ ποθῶ... ἡ ὀρφάνεια, ἡ δυστυχία μ' ἔχουν τσακίσει — σιγαλινὰ μὲ ὁδηγεῖ ὁ χρόνος στὸ στρατί του... — σβύνει τ' ἀστρὶ ποὺ φώταγε τὸ νιώτικο κορμί μου». Ἀπὸ τοὺς τέσσερις αὐτοὺς στίχους ὁ πρῶτος μετρικῶς εἶναι πλήρης ἀλλὰ συντακτικῶς ὄχι... Ὁ δεύτερος κακὸς καὶ ψυχρός. Ὁ τρίτος: ὑπέροχος, ὁ τέταρτος ἀρχίζει περίφημα καὶ τελειώνει ἄσχημα! Πόσο ὡραῖος θὰ ἦταν ἂν εἶχε στίχους σὰν τὸν τρίτο.

∴ Καλὰ τὰ ποιήματά σου ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ.

∴ Γράφεις πολὺ ὡραῖα ΚΕΡΑΥΝΕ. Εἶμαι πολὺ ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὶς συνεργασίες σου.

∴ Δυστυχῶς ΚΩΝ)ΤΙΝΕ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς μὲ ἱκανοποιοῦν τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλες. Πρῶτα - πρῶτα δὲν φαίνονται πρωτότυπα. Κάπου ἄλλωστε τὰ ἔχω ξαναδιαβάσει. Δεύτερο τὸ πρῶτο περὶ Πομπηΐας (καὶ ὄχι Πομποιΐας) δὲν εἶναι καὶ τόσο ἄξιο γιὰ γέλια. Ἴσως - ἴσως ἂν ἔλειπε ἡ τελευταία ἀπάντηση θὰ ἦταν καλλίτερο. Νὰ σταματοῦσες δηλαδὴ στὸ ἀπὸ τί πέθανε. Ὅσο γιὰ τὸ δεύτερο τὸ βρίσκω ἀντιπαιδαγωγικὸ καὶ φρικτό! Μακάβριο! Βρίσκουμε τὸ νεκροταφεῖο καὶ τὸ θάνατο γιὰ νὰ κάμουμε χιοῦμορ. Ὄχι. Ὅσο γιὰ τὶς ἐρωτήσεις σου πῆραν τὴ σειρά τους. Πραγματικὰ οἱ ἐρωτήσεις σου εἶναι ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσες.

∴ Διάβασα μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ τὸ ὡραῖο σου γράμμα.

∴ Πολὺ ὡραῖο ΜΙΚΡΗ ΠΟΙΗΤΡΙΑ τὸ ποίημά σου ποὺ ἀφιερώνεις στὴ φίλη σου Φωτεινὴ Κωνσταντινίδη:

Μαζὶ θὰ προχωρήσουμε μαζὶ
στὰ δύσκολα τῆς ζωῆς μας μονοπάτια
μαζὶ θὰ νοιώσουμε τὸ χάϊδι τὴν αὐγὴ
ὅταν θὰ σκάη ὁ ἥλιος στοῦ οὐρανοῦ τὰ πλάτια.

Μαζὶ θὰ νοιώσουμε τὴν βροχούλα
ποὺ θὰ ξεπλένη τὸ χορτάρι
μαζὶ θὰ ψάλλουμε μιὰ προσευχούλα
ὅταν θὰ ἀνατέλλη τὸ φεγγάρι.

Μαζὶ θὰ προχωρήσουμε μαζὶ
— κι' ἂς λυσσομανοῦνε οἱ χειμῶνες —
στὰ χείλη μας γλυκὰ ἡ προσευχὴ
καὶ γύρω μας θὰ ἀνθοῦν οἱ ἀνεμῶνες.

Καὶ τὸ ἄλλο σου ἀρκετὰ καλό.

∴ Δὲν ξέρω ΡΟΔΑΚΙ ΓΡΙΒΑ ποῦ νὰ στείλω τὰ χειρόγραφά σου. Στὸ γραμματέα τῆς συντάξεως ἢ στὸ συντάκτη τῶν σπαζοκεφαλιῶν; Γιατὶ ὅπως τὸ ἔχεις γραμμένα ἡ συνεργασία σου ἢ οἱ σπαζοκεφαλιὲς θὰ χρησιμοποιηθοῦν. Τὰ στέλνω λοιπὸν στὶς «σπαζοκεφαλιὲς» καὶ ὁ Θεὸς βοηθός.

∴ Μᾶς γράφετε ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΛΤΣΑ καὶ ΑΛΙΚΗ ΠΑΖΟΥ: «Ἀπεριόριστος εἶναι ὁ θαυμασμὸς ποὺ νοιώθουμε πρὸς ἐσένα ὅταν σὲ παίρνουμε στὰ χέρια μας καὶ διαβάζουμε τὰ ὡραῖα σου λόγια. Εἴμαστε κι' ἐμεῖς ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ παιδιὰ ποὺ τὸ ἐχθρικὸ χέρι δὲν πρόφθασε νὰ μᾶς ἁρπάξη. Καὶ νά! Ἡ γλυκειά μας μανούλα Βασίλισσα μᾶς περιμάζεψε στὴ στοργική της ἀγκαλιὰ καὶ τώρα ἡ ζωή μας κυλᾶ ἤρεμη κι' εὐτυχισμένη, μακρυὰ ἀπὸ τὸν φόβο καὶ τὸν τρόμο». Σᾶς εὐχαριστῶ καλά μου κορίτσια πολύ. Τὸ ποιηματάκι σας καλούτσικο.

∴ Χάρηκα πολὺ ποὺ μαθαίνω πὼς εἶσαι καλὰ ἀγαπητὲ ΙΩΑΝΝΗ ΛΙΟΝΤΟ. Καὶ περισσότερο ἀπὸ ὅλα γιατὶ βρίσκεσαι ἀπὸ τὴν παιδόπολη Ζηροῦ στὴν παιδόπολη Ἁγίου Ἀνδρέου, ὅπου μαθαίνεις τὴν τέχνη ποὺ ἐπιθυμεῖς. Σοῦ εὔχομαι νὰ τὴν μάθης καλὰ καὶ νὰ γυρίσης μιὰ μέρα στὸ χωριό σου καὶ νὰ γίνης ἐκεῖ χρήσιμος καὶ συντελεστὴς τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας τοῦ χωριοῦ σου. Ἡ συνεργασία σου καλή. Μπράβο.

∴ Πρῶτα - πρῶτα φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΡΟΚΚΑ θὰ ὁμολογήσης κι' ἐσὺ πὼς ὄχι τὸ δικό μου, ἀλλὰ τὸ δικό σου ὕφος δὲν εἶναι τὸ ὀρθὸ καὶ τὸ καθὼς πρέπει. Ἐγὼ σοῦ εἶπα ἁπλῶς πὼς οἱ ἀγγελίες σου δὲν ἔφθασαν στὰ χέρια μου! Καὶ γιὰ νὰ σοῦ τὸ πῶ θὰ πῆ πὼς ἔτσι ἦταν! Δὲν λέω! Δὲν ἀποκλείεται — ἄνθρωποι εἴμαστε — καὶ ἀπὸ ἀφηρημάδα νὰ μοῦ παράπεσαν! Ἀλλὰ σοῦ λέω ὅτι πολλὲς φορὲς βρέθηκα σὲ ἀμηχανία μὲ ὅσα μοῦ ἔγραφαν οἱ φίλοι μου! Καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀποδείχτηκε ὅτι αὐτοὶ εἶχαν κάμει τὸ λάθος! Ὅσο γιὰ τὶς ὑποδείξεις σου τὶς κράτησα ὑπὸ σημείωση. Ὅσο γιὰ τὸ ποίημά σου (καὶ ἐπαναλαμβάνω ἐδῶ τὴ φράση σου «ἂν μπορῶ φυσικὰ νὰ τὸ πῶ ἔτσι») τὸ δημοσιεύω ἐδῶ καὶ ἐπαφίεμαι εἰς τὴν κρίση τῶν πεννομάχων ποὺ τὸ ἀφιερώνεις:

Τί χαρὰ στοὺς πεννομάχους
ὅταν πρῶτοι σὰν παιδιὰ
ἀγωνιστοῦνε μὲ τὴν πέννα
γιὰ ἁγνὰ ἰδανικά.

Τότε ἡ ἀθάνατη ΕΛΛΑΔΑ
θἆναι ἥσυχη παιδιά,
διότι ἔχει παλληκάρια
ποὺ ποθοῦν τὰ ἰδανικά.

Ὅλοι ἐμεῖς ἂς ἐργασθοῦμε
γιὰ Πατρίδα καὶ Θρησκεία
κι' ἂς ἀφήσουμε στὴν μπάντα
κάθε μας φιλοδοξία.

Γιὰ νὰ ἐργασθοῦμε
ὅλοι ἐμεῖς ὡς ἕνα σῶμα
πρέπει νὰ προσχωρήσουμε
παιδιὰ στὸν «Ἑλικῶνα».

∴ Ὁ μικρός μου φίλος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ μοῦ ἔστειλε πρὸ ἡμερῶν ἕνα ποίημα μὲ τὴν ὑπογραφή του. Κατάλαβα πὼς δὲν ἦταν δικό του καὶ τὸν ρώτησα ποῦ.... τὸ διάβασε ἢ τὸ ἄκουσε. Καὶ νὰ τί μοῦ γράφει: «Κάποτε σὲ μιὰ παιδόπολη ποὺ ζοῦσα, ἦρθε μιὰ κυρία καὶ νομίζω σκηνοθέτις. Καὶ μᾶς εἶπε λίγα τραγούδια καὶ μᾶς ἀπήγγειλε καὶ ποιήματα. Καὶ βέβαια μᾶς εἶπε καὶ τὸ «Ἐξωκκλῆσι». Κι' ἐγὼ τὸ πῆρα καὶ τὸ ἔγραψα. Καὶ σᾶς τὸ ξαναστέλνω»... Μοῦ φαίνεται ὅτι οὔτε ὁ φίλος μου ὁ Συμεωνίδης οὔτε καὶ ἄλλοι πολλοὶ δὲν κατάλαβαν μέχρι σήμερα πὼς ὅταν μοῦ στέλνουν κάτι μὲ τὴν ὑπογραφὴ πρέπει νὰ εἶναι κάτι δικό τους. Κάτι ποὺ μόνοι τους ἔγραψαν. Μὲ δικά τους λόγια κ.λ.π.

∴ Διάβασα μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου ἀγαπητέ μου φίλε ΙΩΑΝΝΗ Β. ΑΒΔΕΛΑ. Καὶ βλέπω πόσο ὡραῖα βλέπεις τὴν κατάσταση. Μπράβο.

∴ Σύλλογο Ν. Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ μπορεῖτε νὰ κάμετε ὅσα παιδιὰ θέλετε. Très faciunt collegium ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι. Δηλαδὴ τρεῖς φτιάνουν σύλλογο... Ἐμεῖς λέμε πὼς 7. Μὰ αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία. Ἅμα μαζευτῆτε καὶ 5 παιδιὰ μπορεῖτε νὰ φτιάσετε σύλλογο. Καὶ σιγὰ - σιγὰ μαζεύεστε περισσότερα. Ἀλλὰ καὶ ἂν μπορῆτε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ μαζευτῆτε περισσότερα νὰ μὴ τὸ παραλείψετε.

∴ Καλὴ Γ. ΚΑΡΑΜΠΕΛΛΑ ἡ συνεργασία σου.

∴ Παραδέχομαι βέβαια ΣΤΕΦΑΝΕ ΧΑΡΟΚΟΠΗ ὅτι καλῇ τῇ πίστει ἀντέγραψες τὸ σκιτσάκι γιὰ τὸ ὁποῖον σὲ κατηγόρησαν! Καὶ σὲ συγχωρῶ γι' αὐτό! Ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ δὲν συμφωνῶ μαζί σου εἶναι στὶς παρατηρήσεις ποὺ κάνεις: Καταγγέλλεις ἄλλους πὼς κάνουν ἀντιγραφὲς χωρὶς νὰ λὲς τίποτα τὸ συγκεκριμένο. Καὶ λὲς πὼς πρέπει καθένας νὰ κυττάζη τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ μὴ κουτσομπολεύη τοὺς ἄλλους. Ὄχι· δὲν συμφωνῶ. Ὅταν ἕνας εἶναι ἀντιγραφέας πρέπει νὰ καταγγέλλεται. Καὶ γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ἴδιου καὶ γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἄλλων.

∴ Δὲν ἔμεινα ἱκανοποιημένος ΓΙΩΡΓΟ ΙΩΑΝΝΗ ΜΠΟΤΗ ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Γιατί;».

∴ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΘΕΚΛΑ.

∴ Μὰ εἶναι ἁπλούστατο ΝΤΟΛΟΡΕΣ αὐτὸ ποὺ μὲ ρωτᾶς. Ὁ μαθητής, ἄπορος καὶ συμμοριόπληκτος πληρώνει 10.000 δραχμές.

∴ Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΕ ΣΜΑΡΟΠΟΥΛΕ.

∴ Καὶ τὸ δικό σου πατριωτικὸ ποίημα ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΕ.

∴ Ξέρω κι' ἐγὼ τί νὰ σοῦ πῶ μὲ τὸ ποίημά σου ΛΑΚΗ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ; Τὸν ὕμνο πρὸς τὴν Πατρίδα τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

Μαγεύτρα λέξη φανταχτερή,
παραδεισένια
καθρέφτης τῶν ψυχῶν ψυχή,
ΜΑΝΑ ἡ εὔσπλαχνος Ἐσύ.

Μοῦ φαίνεται πὼς πᾶς νὰ πῆς πολλὰ καὶ λὲς στὸ τέλος πολὺ λίγα γιὰ νὰ μὴ πῶ τίποτα. Μήπως κάνω λάθος;

∴ Ἐν τάξει αὐτὴ τὴ φορὰ ΘΑΝΕ ΠΑΣΧΟ: Μᾶλλον τὰ πῆρα πολὺ ἀργά. Ἀλλὰ γιὰ νὰ δῶ τί θὰ γίνη.

∴ Καλὸ ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΜΠΕΛΛΑ τὸ «Οἱ σκλαβωμένες μας ἀδελφές». Ἀλλὰ σὰν πολὺ μεγάλο!

∴ Καλὸ τὸ «Χειμώνιασε» ΑΛΕΚΟ ΖΗΔΡΟ.

∴ Μὰ ἂν θυμᾶμαι καλὰ ΚΩΣΤΑΚΗ ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΗ τὸ διήγημα εἶχε τὸ γραφικό σου χαρακτῆρα... Τέλος πάντων στὸ ἑξῆς θὰ προσέξω. Καὶ ἂς μὴ λησμονᾶν οἱ φίλοι μου ὅτι ἔχω μιὰ ἱκανότητα ποὺ τὴν ὀφείλω σὲ πεῖρα 30 χρόνων εἰδικῆς ἀπασχολήσεώς μου μὲ ξέναχειρόγραφα: Νὰ θυμᾶμαι τὸ γραφικὸ χαρακτῆρα καὶ νὰ ξεχωρίζω τὸν ἕναν ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ὡστόσο σχετικὰ μὲ ὅσα μοῦ καταγγέλετε θὰ κάμω εἰδικὴ παρακολούθηση.

∴ Ὁ φίλος μου Π. Θ. ΓΡΕΝΤΖΟΣ ἀπὸ τὴν Κόνιτσα μοῦ καταγγέλλει ὅτι τὸ ποίημα «Γάϊδαρος» ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ 70 τεῦχος μὲ ὑπογραφὴ Ἀγησίλαος Παπαοικονόμου εἶναι ἀντιγραφή. Ὁ ἴδιος τὸ ξέρει ἀπ' ἔξω.

∴ Κάποιος ἀπὸ τοὺς φίλους μου ποὺ τοῦ διόρθωσα σὲ κάποιο τεῦχος μερικὰ ἐκφραστικὰ λάθη μ' εὐχαριστεῖ· διότι ἔκαμα τὴ διόρθωση χωρὶς νὰ ἀναφέρω τὸ ὄνομά του. Κάνω τὴ δήλωση: Τὶς διορθώσεις δὲν τὶς κάνω μόνο γιὰ ἐκείνους ποὺ κάνουν τὰ λάθη. Οἱ διορθώσεις γίνονται γιὰ ὅλους καὶ γι' αὐτὸ καὶ τὶς κάνω συνήθως ἀνωνύμως. Ὀνομαστικὰ γίνονται μόνο σὲ περιπτώσεις ποὺ ἀπαιτεῖται γιὰ νὰ κοποῦν τὰ φτερὰ καὶ τὸ θράσος τῆς ἡμιμαθείας.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΚΩΝ. ΓΕΜΕΝΗ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο καὶ εὐγενικὸ γράμμα σου.

∴ Καλὲς καὶ ἐνδιαφέρουσες οἱ παρατηρήσεις σου ΛΟΥΚΑ ΠΕΛΙΤΣΙΔΗ.

∴ Δὲν καταλαβαίνω ΕΥΘΥΜΙΕ ΣΥΡΙΓΓΟ τί ἀκριβῶς μὲ ρωτᾶς: Πάντως ἂν σωστὰ κατάλαβα σοῦ ἀπαντῶ: Μέχρι 15 Φεβρουαρίου πρέπει νὰ ἀνανεωθοῦν ὅλα τὰ ψευδώνυμα. Ὅποιος δὲν τὸ ἀνανεώση τὸ χάνη. Μπορεῖ φυσικὰ νὰ τὸ ξαναπάρη ἂν ἄλλος δὲν τὸ ζητήση στὸ μεταξύ.

∴ ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΑΡΜΠΕΡΟΠΟΥΛΕ: Ὁ Φιλοτελιστὴς ἀπαντάει στὶς ἐρωτήσεις σου:

1) Ἀπὸ ποῦ προῆλθε ἡ λέξη φιλοτελισμός;

Ἡ λέξη φιλοτελισμὸς προῆλθε ἀπὸ τὸ φίλος τοῦ τέλους. Τέλος εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ δημοσίου νὰ εἰσπράττη ὡρισμένο ποσὸν χρημάτων διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ προσφερομένας ὑπηρεσίας.

2) Εἶναι ἀλήθεια πὼς ἐπωλήθη ἐφέτος ἕνα αὐστριακὸ γραμματόσημο ἐκδοθὲν τὸ 1839 ἀντὶ 17.000.000 γαλλικῶν φράγκων;

Δὲν ἐξεδόθη πρὸ τοῦ 1840 γραμματόσημο. Ἔγινε ἐσχάτως λόγος γιὰ ἕνα ἔνσημο Αὐστριακὸ ποὺ χρησιμοποιήθηκε στὰ 1839. Ἀλλὰ δὲν ἦταν γραμματόσημο!

3) Τί εἶναι τὰ λεγόμενα νερὰ τοῦ γραμματοσήμου;

Νερὰ τῶν γραμματοσήμων ἢ στὴ φιλοτελικὴ γλῶσσα «ὑδατόσημον» εἶναι ἡ σχηματιζομένη στὸ γραμματόσημο διαφάνεια ποὺ σχηματίζει διάφορες παραστάσεις. Γράμματα, στέμμα, πρόσωπο κλπ. Αὐτὸ φαίνεται ὅταν κοιτάξουμε τὸ γραμματόσημο στὸν ἥλιο ἀπὸ τὴν μὴ τυπωμένη ὄψη του. Κάθε ἐκ τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ ἑλληνικῶν γραμματοσήμων φέρει 2 καὶ 3 στέμματα. Τὰ γραμματόσημα τῆς ἀνασυγκροτήσεως φέρνουν τέσσερα.

4) Πόσον κοστίζει ἕκαστον τῶν γραμματοσήμων τῆς σειρᾶς τῶν γραμματοσήμων;

Ἡ ἐρώτησή σου εἶναι ἀσαφής: Πάντως ἂν κατάλαβε τί θέλεις νὰ ρωτήσης σοῦ ἀπαντᾶ: Ἡ ἀξία κάθε γραμματοσήμου, εἴτε ἀσφραγίστου εἴτε σφραγισμένου εἶναι διάφορη. Τὸ γραμματόσημο μὲ τὴ μεγαλείτερη ὀνομαστικὴ ἀξία κάθε σειρᾶς στοιχίζει 20 καὶ 30 φορὲς περισσότερο ἀπὸ τὸ μικροτέρας ἀξίας.



(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

1883. (38—1)
Δωρίζω καὶ στὴ Λυγερὴ
ἕνα κουβάρι νῆμα
τὰ προικιά της γιὰ νὰ φτιάση
καλὴ τύχη γιὰ νὰ βρῆ.
Δίνω καὶ εἰς τὴν Ρεγγίνα
μιὰ ὁλάσπρη προβατίνα.
Καὶ στὸ δύστυχο Σουρῆ
ποὺ τοῦ κλέβουνε τοὺς στίχους
εὔχομαι... ὑπομονή!
Στοὺς Τρελλὸ Ἀεροπόρο
καὶ Παιδὶ Ἀμβρακικοῦ
Μιὰ γδαρμένη ἀλεποῦ.
Καὶ στὸν Πέτρο Παραγγίτη
θὰ χαρίσω δυὸ βιβλία.
μὰ στὸν προσαχῆ τὸ χρόνο,
ἤτοι στὸ πενήντα τρία.
Στὸν Τεμπέλη προκομμένο
μιὰ κατσίκα παχουλὴ
γιὰ νὰ φάη νὰ χορτάση
καὶ νὰ μὴν πολυμιλῆ.
Καὶ στὴ φίλη Ντολορὲς
ψηφοδέλτια πολλὰ
Καὶ στὸ Μαῦρο Πειρατὴ
ἕνα βαρέλι κρασί.
Στὸ Βαρῶνο Χ δωρίζω
στὴν Ἅγια Μαύρα καὶ λοιπά!
σάπια ἀχλάδια μιὰ ὀκᾶ
καὶ πεντέξη κλούβια αὐγά!...

Βουλγαροκτόνος

1884. Γ-ορτύνιοι, Ὅ-λοι, ὅλες, Ρ-ίχτε, ψῆφο, Τ-οῦ Ἐξάψαλμου, Ὑ-πέρμαχο Ν-ικητὴ Ἱ-ερός, Α-ὐτὸς θὰ βγῆ. Μ-ωριᾶς, Ὠ-ραῖος ξακουστός, Ρ-ίχνεται πάντα, Ἱ-ερός, Σ-ὲ ἐπιδρομές.

Βουλγαροκτόνος

1885. (38—6). ΝΤΟΛΟΡΕΣ, χάρηκα γιὰ τὴ συμμαχία σου μὲ τὸν ΕΞΑΨΑΛΜΟ τὸ περίμενα.

Λ. Ντὰ Βίντσι

1886. ΕΞΑΨΑΛΜΟ καὶ ΝΤΟΛΟΡΕΣ ψηφίστε μὲ μανία τὴ νέα συμμαχία.

Λ. Ντὰ Βίντσι

1887 Νομίζω Μ. Πάνθηρα πὼς οἱ στίχοι τοῦ Ἐξάψαλμου εἶναι καλύτεροι ἀπ' τοὺς δικούς σου, μὲ συγχωρεῖς γιὰ τὴν παρατήρηση.

Λ. Ντὰ Βίντσι

1888. Μπάρμπα Μέντωρ πρὸς τί οἱ ἀποκαλύψεις;

Λ. Ντὰ Βίντσι

1889. Κωστὴ Ἀχαιό, Ἰβανόη, Δὸν Ζουάν : γιατί χαθήκατε βρὲ παιδιά;

Λ. Ντὰ Βίντσι

1890. Ζωγράφο Ρενουάρ :
Μὲ συγχωρεῖς πανφίλτατε γιὰ τὴν σκιτσογραφία δὲν φταίω ἐγὼ μόν' τἄτιμο πινέλο τοῦ Ρενουὰρ ἐδιάλεξε νὰ ἔχη γιὰ μοντέλο.

Λ. Ντὰ Βίντσι

1891. (38—7).
Στὴν γιαγιά σας τὴν Ζελίνα
ὅπου σᾶς ταΐζει φίνα
δίνω μία κουραμάνα
γιὰ νὰ γίνη παραμάνα.
Γιὰ νὰ θρέψη τὰ μωρά της
καὶ τὰ ὄμορφα παιδιά της
Ντολορὲς καὶ Σκαλιστήρι
Ντορεμὴ καὶ Πειραχτήρι.

Καρμανιόλας

1892. Εἰς τὸν Μαῦρο Πανθηρᾶκο
τὸ καλό μας κουμπαρᾶκο
ποὺ στεφάνωσε μιὰ χῆνα
ποὺ λεγότανε Ζελίνα,
δίνω μία προβατίνα
γιὰ νὰ τὰ περνάη φίνα.

Καρμανιόλας

1893. Στὸν Ρεμὴ τὸν Καπετάνιο
δίνω ἕνα ἀεροπλάνο
γιὰ νὰ πάη νὰ ἰδῆ
τὸν ξυπνάκια Ντορεμῆ.

Καρμανιόλας

1894. Στὴν μελαχροινὴ Τσιγγάνα
καὶ στὴν ξακουστὴ Ἀφρικάνα
τοὺς χαρίζω τὸν Τεμπέλη
γιὰ νὰ τὶς ταΐζει μέλι.

Καρμανιόλας

1895. Στὴν Ζαΐρα καὶ Μπουκλίτσα
δίνω μιὰ μικρὴ κουκλίτσα
Αἴολο καὶ Σπανιόλα
δίνω πάντοτε ἀπ' ὅλα.

Καρμανιόλας

1896. (38—8). Ζήτω ὁ ἀθάνατος σύλλογος «Δάδες». Ἐμπρὸς πρὸς ἀνασύσταση αὐτοῦ.

Ὑπεράνθρωπος

1897. Στὸν (1711) ἀντὶ Γεωργία Λαβέρδος Σεζάρ.

Ὑπεράνθρωπος

1898. Ἀντιχαιρετῶ Κεραυνόν, Πάνθηρα. Ἀλληλογραφοῦμε; Κολακευτικὸν Βουλγαροκτόνε.

Ὑπερέλληνας

1899. Πεννομάχοι ψηφίστε Ὑπερέλληνα.

Ὑπερέλληνας Ὀλυμπιακὸς

1900. (38—9). Κ. Δειλινόν, Μ. Μακεδόνα καὶ ὅλα τὰ Ἠπειρωτάκια.

Ὕμνος τῆς Νεότητος

1901. Γειά σας γυμνασιόπαιδα τῆς Θεσ)νίκης, γειά σου Γενναῖε.

Ὕμνος τῆς Νεότητος

1902. (38—10). Πρωτομπαίνοντας στὴν Πεννομαχόστηλη χαιρετῶ τοὺς φίλους μου: Δ. Χωματᾶν, Δ. Καλτσούλαν, Δ. Ἀλεξανδρῆν, Φ. Κουλαρμάνην καὶ Χ. Εὐθυμίου.

Μικρὸς Μακεδὼν (Ὁ ἀποκάλυπτος)

1903. (38—11). Βαλερᾶ Κατσιαμπούκα γερομπάσατε. Ρὸζ Μαργαριτάρι... εἶσαι κοντορεβυθούλης πρόσεξε καλά!!!

Κρινάκι τῆς Αὐγῆς

1904. Ἀποκαλύπτω: Ἕλ Γκραῖκος (Μηττάκος Παν.) Μικρὸς Μακεδὼν (Σμαρόπουλος Χρ.), Καπετὰν Ἄγρας (Τσαπάλης Χρ.).

Κρινάκι τῆς Αὐγῆς

1905. (38—12). Σταθερὲς ἀποκαλύψεις: Καπετὰν Ἄγρας = Τσαπάλης Χρ. (Φαρουκοπαγωτατζῆς) Μ. Μακεδὼν = Σμαρόπουλος Χ., Ἑλ. Γκρίνο = Μυτάκος Π., Φαιδρὸς = Κάρκος Δ. Θὰ σᾶς ταράζω φουκαράδες.

Ζῆδρο, Λαγκούρα, Παλιούρα νὰ σᾶς ἀποκαλύψω; Πεννομαχῶ μὲ Βολιῶτες καὶ Λαρισαῖες.

Γενναῖος (Τ.Α.)

1906. (38—13). Π—αράσιτον, Τ—ρελλός, Ε—γωϊστής, Μ—ικρόβιον, Π—ειρατής, Ε—χῖνος, Λ—αλός, Λ—υπόψυχος, Η—λιοκαμμένος, Σ—εληνιακός.

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1907. Ντολορὲς = ἡ κυρία μὲ τὰς καμελίας. Θ. Μπέμπης = Ρόμπα. Π. Τεμπέλη ὑπάρχει Δαφνί! Σωστὰ Ζαΐρα (1799).

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1908. (38—14).
Ἔφτασα πολὺ κοντά σας
καὶ χαρὰ σ' ὅλους θὰ δώσω
τὶς φωνές μου θὰ σκορπίσω
τοὺς κουτοὺς θὰ μουτζουρώσω.
Θὰ παλέψω, θὰ νικήσω
μὲ τὴ δύναμη τῆς πέννας
καὶ θὰ προσκυνᾷ στὸ τέλος
τὴ ΖΗΛΙΑΡΑ ὁ καθένας.
Εἶμαι... ἔξυπνο κορίτσι
βάλτε το μέσ' τὸ μυαλό σας.
Σὰν θυμώνω, μὴ μιλᾶτε
σᾶς τὸ λέω γιὰ καλό σας.
Ὅ,τι θέλω ἐγὼ θὰ κάνω
νοιῶστε το μικροί μου φίλοι,
θἆμαι ἐγὼ ἡ ἀρχηγίνα
ποὺ θὰ κυβερνᾷ τὴ στήλη.
Κι' ἂν κανείς σας δὲν μ' ἀκούη,
πώ, πώ, πώ, ἀλλοίμονό σας!
Καὶ πρὶν τὸ κακὸ σᾶς εὕρη
βάλτε το μέσ' τὸ... νιονιό σας
πὼς ἡ αὐτοκράτειρά σας
ἡ περίφημη Ζηλιάρα
ποὖναι ὄνομα καὶ πράμμα
καὶ μεγάλη πεισματάρα,
θ' ἀφανίζη, θὰ συντρίβη
θὰ χτυπᾷ, θὰ τσαλακώνη
ὅποιον στὰ ζητήματά (!) της
τὴν οὐρίτσα του θὰ χώνη,
καὶ γι' αὐτὸ συμμορφωθεῖτε
πιτσιρίκια Πεννομάχοι
γιατὶ ἀλλιῶς θὰ σᾶς ταράζω
μὲ τῆς πέννας μου τὴ μάχη.

Ζηλιάρα

1909. (38—16). Τροβαδοῦρε μὲ τὴ φροντίδα μου σὲ ψηφίζει ὅλη ἡ Σχολή.

Ἐξαγριωμένος Γάτος (Θρακιώτης)

1910. Θρακιῶτες — Θρακιώτισσες ψηφίστε ὅλοι τὸν Τροβαδοῦρο.

Ἐξαγριωμένος Γάτος (Ὅλο κέφι)

1911. (38—17). Ντορεμὴ γιὰ τὸ δῶρο σου εὐχαριστῶ, σοῦ στέλνω κι' ἐγὼ ἕναν ζουρλομανδύα. Τί νὰ τραγουδήσης ποὖναι γιὰ νὰ κλαῖς ! Χαιρετῶ τοὺς Μ. Κουρσάρο, Ταπεινὸ Ἴο.

Τροβαδοῦρος

1912. Ἀγαπητοὶ - ές. Ὕμνε Ἐλευθερίας (ἀντιχαιρετῶ), Μυστηριώδη Ἄγνωστη, Πάνθηρ, Λευκὸ Μπουμποῦκι νὰ περιμένω δυὸ λογάκια σας ; Πεννομάχοι τῆς Β. Ἑλλάδος δῶστε τὴν ψῆφο σας στόν...

Τροβαδοῦρο

1913. ΔΩΡΑ: Στὴν Χ. Φλόγα σπίρτα, στὸ Μπάρμπα Μέντωρ καρότα, στὸν Λάκη Μιχαηλίδη λύσεις ἀλγέβρας. Ἀγαπητὲ Γερολάνδε ἐκεῖνο τὸ «σκάσε» στὴν 1752 δὲν σὲ τιμᾷ. Μὲ συγχωρεῖς Ὅλοι καὶ ὅλες τὴν ψῆφο σας στὸ...

Τροβαδοῦρο

1914. (38—18). Ι. Χ., Δ. Δ. = μωρέλια.

Θανάσης Μπέμπης

1915. ΘΕΑΜΑΤΑ: Τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια

⁂ Λυποῦμαι πολὺ ἀγαπητό μου ΠΑΙΔΙ τοῦ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ παρατείνω τὴν προθεσμία γιὰ τὸ Διαγωνισμὸ ψευδωνύμων. Θὰ περιμένω μόνο τὰ ψηφοδέλτια τὸ πολὺ μέχρι 3 - 4 Ἰανουαρίου. Τὰ ἀποτελέσματα θὰ δημοσιευθοῦν στὸ φύλλο τῆς 16ης Ἰανουαρίου.

⁂ Ἕνας φίλος μου μοῦ γράφει: «Ἡ δημοσίευση νὰ γίνη «ταχεωτάτη». Καὶ τὸν ρωτῶ ποῦ τὴν εἶδε γραμμένη αὐτὴ τὴ λέξη ; Καὶ τέλος πάντων τί θὰ πῆ ταχεωτάτη; Ταχυτάτη μήπως; Δὲν μποροῦσε νὰ πῆ ὁ εὐλογημένος ἡ δημοσίευση νὰ γίνη ὅσο μπορεῖ πιὸ γρήγορα; Ἔτσι θὰ γλύτωνε αὐτὸ τὸ «ταχεωτάτη» ποὺ δείχνει ἁπλῶς πὼς ὁ φίλος μας ἔχει πάρει διαζύγιο μὲ τὴ γραμματική.

⁂ Διαβίβασα ΣΤΕΛΛΙΟ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση. Πολλὲς φορὲς συμβαίνει γιὰ λόγους ἐπικαιρότητος νὰ δημοσιεύω ἕνα κομμάτι μόλις τὸ λάβω. Γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορὰ σ' εὐχαριστῶ.

⁂ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ φίλος μου ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΑΖΑΡΟΥ ΠΟΥΡΝΑΡΙΔΗΣ.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Εὐάγγελος Κουτσαυτίκης (καλά), Τ. Καψάλης (αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν μὲ ἱκανοποίησαν), Ἐξάψαλμος (πάρα πολὺ καλά), Ἐξαγριωμένος Γάτος (καλά), Ἄγγελος Φωτὸς (καλά), Γ. Ξανθόπουλος (καλά).

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Στ. Κυριακίδης, Βασιλ. Πετρόπουλος, Παιδὶ τῆς Μακεδονίας (δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη γιατὶ ἦσαν μὲ τὸ ἴδιο χαρτὶ τοῦ ψηφοδελτίου, Π. Καψάλης καὶ Ἀχ. Πετρόπουλος (τὰ ἀθλητικά σου δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη).

⁂ Πῆρα τὴν ἀθλητική σου συνεργασία ΠΑΙΔΙ τῆς ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.

⁂ Ὁ φίλος μου ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ μοῦ γράφει ὅτι δὲν τοῦ ἀρέσει ἡ στήλη «Ἀπὸ τὴν Μυθολογία». Τί κρῖμα! Καὶ ἔχει τόσα ὡραῖα πράγματα. Ἐγκυκλοπαιδεία, ἱστορία, πρακτικὲς γνώσεις, λαογραφία. Μὰ μήπως δὲν τὴν διαβάζεις καὶ λὲς πὼς δὲν σοῦ ἀρέσει; Θὰ ἤθελα νὰ ζητήσω τὶς σχετικὲς μὲ τὸ ζήτημα γνῶμες τῶν φίλων μου. Ἀλλὰ νὰ μοῦ ποῦν καὶ τὸ γιατί; Τὸ ποίημά σου ἔτσι κι' ἔτσι φίλε Κυριακίδη. Ἡ ἄλλη σου συνεργασία ἱκανοποιητική. Γιὰ τὸ «Στρατιώτη» ἡ καταγγελία ἔχει ἤδη γίνει. Ὁ ἴδιος μοῦ καταγγέλλει ὅτι τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τοῦ Γεωργίου Γιαγιάννη καὶ Μιχαὴλ Νικ. Νάκου εἶναι ἀντιγραφές.

⁂ Ἐνδιαφέρουσες οἱ συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Παν. Κώτσης, Ζωὴ Χαβελούδη (δυστυχῶς τὶς πῆρα πολὺ ἀργά), Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ, Παν. Καψάλης, Χαρ. Τσάκας, Κώστας Χ. Μποσινάκης, Γεώργιος Τσιάλιος, Κων. Βαϊκούσης, Ἰωάννης Λιόντος.

⁂ Σ' ἔχασα ΕΞΑΨΑΛΜΕ. Δὲν θὰ κάνης καμμιὰ βόλτα νὰ σὲ δῶ.

⁂ Ὄχι, δὲν ἀδικήθηκες Π. Β. ΛΙΑΛΙΑΤΣΗ. Ὑπομονή. Δὲν κατάλαβα ὅμως αὐτὸ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὸν Ἠλία. Δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ ἐξηγήσης ;

⁂ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ μικρή μου φίλη ΖΩΗ ΧΑΒΕΛΟΥΔΗ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο καὶ συγκινητικὸ γράμμα σου.

⁂ Οἱ φίλοι μου Ἰωάννης Φλέσσας, Μάριος Λευθεριώτης, Κώστας Χριστόπουλος, Τάκης Γιούλης, Ἀθανάσιος Τρίγκας, Ἰωάννης Μπάκας μοῦ ζητοῦν νὰ δημοσιεύσω τὸ μυθιστόρημα «20.000 λεῦγες ὑπὸ τὴ θάλασσα» τοῦ Ἰουλίου Βέρν. Ἐὰν δὲν τελειώση τὸ μυθιστόρημα «Τὰ τέκνα τοῦ πλοιάρχου Γκράντ» δὲν θὰ μπορέσω νὰ βάλω ἄλλο μυθιστόρημα τοῦ ἴδιου συγγραφέα.

⁂ Βεβαίως μπορεῖτε Π. ΚΑΨΑΛΗ νὰ φτιάσετε σύλλογο. Σᾶς συνιστῶ παράρτημα τοῦ «Ἑλικῶνος».

⁂ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὶς εὐχές σου φίλε μου Γ. ΛΟΒΕΡΔΟ.

⁂ ΚΩΣΤΑ ΜΠΟΣΙΝΑΚΗ. Οἱ ἐρωτήσεις στὶς ὁποῖες ἀπαντῶ εἶναι ἐκεῖνες ποὺ ἔλαβα τὸ Μάϊο. Κάνε ὑπομονή!

⁂ Εὐχαριστῶ ΙΩΑΝΝΗ ΒΛΑΧΟ γιὰ ὅσα γράφεις γιὰ τὸν «Ἑλικῶνα» Στὸ σύλλογο διαβίβασα τὸ γράμμα σου.

⁂ Ἀγαπητὲ ΠΑΝΘΗΡΑ. Ξαναστεῖλε μου τὶς συνεργασίες σου. Σπαζοκεφαλιὲς δημοσιεύονται ὁλοένα.

⁂ ΑΓΓΕΛΕ ΦΩΤΟΣ: Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ γίνη τὸ κατὰ τὸ δυνατὸν καλλίτερα γιὰ νὰ ρυθμισθῆ τὸ ζήτημα τῶν ἀποστολῶν. Κάνω τὸ κατὰ τὸ δυνατὸν καλλίτερον. Τὰ ἐγκριθέντα σκίτσα σου εἶναι ἤδη καμωμένα κλισσὲ καὶ περιμένουν τὴν κατάλληλη θέση νὰ μποῦν στὸ περιοδικό. Ἐὰν δὲν ἐδημοσιεύθη ἡ ἀγγελία σου θὰ πῆ πὼς δὲν τὴν πῆρα. Γιὰ τὸν «Ἑλικῶνα» σταμάτησε κάθε συζήτηση. Καθένας ἂς μείνη μὲ τὶς ἀντιλήψεις του.

Ἀπάντησα σὲ ὅλες τὶς ἐπιστολὲς ποὺ πῆρα μέχρι καὶ τῆς 10ης Δεκεμβρίου,

μὲ πρωταγωνιστὴ τὸν Μ. Ὀλυμπιακό...

Θανάσης Μπέμπης

1916. Χαιρετῶ τὸ Σκαλιστήρι καὶ ὅλους τοὺς Ὀλυμπιακούς.

Θανάσης Μπέμπης

1917. (Χ. Χ. Χ. Ν. Τ. Σ.). Τὸ δημοψήφισμα ψευδωνύμων ἄρχισε κι' ὅλας. Ποιὸν θὰ ψηφίσης ἐσὺ ἀναγνώστη; Θὰ ψηφίσης τοὺς αὐτοδιαφημιζομένους γυιοὺς τῶν ... ἐφοπλιστῶν (Ντολορές, Ἐξάψαλμο κλπ.) ἢ θὰ προτιμήσης τοὺς ἐργατικοὺς πεννομάχους, κείνους ποὺ ἐργάζονται γιὰ τὸ καλὸ τοῦ περιοδικοῦ μας κι' ὄχι γιὰ τὴν προσωπική τους αἴγλη;

Κόκκινος Βράχος
(Συναγερμὸς Ἐργατικῶν Πεννομάχων)

1918. Στὸ δημοψήφισμα κατεβαίνω μὲ τὸ ψευδώνυμο: Φρουρὸς τῆς Εἰρήνης. Περιμένω ὑποστήριξη ἀπ' ὅλους τοὺς ἐργατικοὺς ἀναγνώστας. Ἰδιαίτερα ἀπὸ τοὺς Ἀεκτζῆδες, τοὺς φίλους τῆς ποίησης καὶ τοὺς νησιῶτες.

Κόκκινος Βράχος
(Σ. Ε. Π. — ΑΕΚτζῆς)

1919. Πεννομαχοβολὲς στὸν Ἐξάψαλμο:
Θαρεῖς πὼς εἶσαι φουκαρᾶ
στὴ στήλη μας ... σατράπης
ὅμως μετὰ ἀπ' τὶς «ἐκλογὲς»
θὰ μοιάζης σὰν... ἀράπης.

Φρουρὸς τῆς Εἰρήνης
(Κόκκινος Βράχος)

1920. ΣΤΗΝ ΝΤΟΛΟΡΕΣ
Μὲ τὶς κρυάδες π' ὅλο λὲς
στῆς στήλης τὸν ἀγῶνα
τρεῖς μῆνες ἐνωρίτερα
μᾶς φέρνεις τὸ χειμῶνα.

Φρουρὸς τῆς Εἰρήνης
(Τὸ παιδὶ τοῦ..Λαοῦ)

1921) Πεννομάχοι. Ὁ παλιὸς Κόκκινος Βράχος σᾶς καλεῖ σ' ἕνα συναγερμό. Ἐμπρὸς νὰ μαυρίσουμε τοὺς αὐτοδιαφημιζόμενους φλύαρους δημοκόπους τῆς στήλης. Ὅλοι σταυρὸ στὸ Φρουρὸ τῆς Εἰρήνης.

Κόκκινος Βράχος
(Συναγερμὸς Ἐργατικῶν πεννομάχων)

1922.(38—31). Γιὰ σᾶς παιδιά μου, ἔχω ἀφήσει Πανεπιστήμιο μαθήματα, βιβλία, μελέτες,.. γυναῖκα καὶ παιδιά, γιὰ νὰ σᾶς δώσω λίγη χαρά! Δὲν ἀξίζω λοιπὸν τὴν ψῆφο σας; Ὁλωνῶν τὰ ψηφοδέλτια νἄχουν : ΝΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟ.

Σαλονικιὸς

1923. (38—32). Κόκκινο φίδι δέχομαι! γράψε.

Βαρῶνος Χ

1924. Ἀγρίμι τῆς Πάμπας θὰ μοῦ πέσης στὰ χέρια μου καὶ τότε ἀλλοίμονό σου.

Βαρῶνος Χ

1925. Ἁγία Μαύρα καὶ γνωρίζεις καὶ τρέφεις καὶ συμπάθεια (1709) ἀλλὰ γιατί τὰ κατάφερες ἔτσι... κατάλαβες;;;

Βαρῶνος Χ

1926. Ἁγία Μαύρα μὴ νομίσης ἐπειδὴ μὲ ἀπεκάλυψαν θὰ σταματήσω νὰ γράφω. Ὄχι! Θὰ καταντήσω γιὰ σὲ ἕνας ἐφιάλτης. Σὲ παρακολουθῶ.

Βαρῶνος Χ

1927. (38—33). Μᾶς τὰ εἶπαν Ψὺν τῆς Δρυός.

Κεραυνὸς

1928. Καὶ βέβαια ἔτσι εἶναι Γεώργιε Λοβέρδε... Ἀλληλογραφοῦμε... Βουλγαροκτόνε γράφω.

Κεραυνὸς

1929. (38—35). Τροβαδοῦρε εἶσαι ἕνας βλάκας καὶ μισὸς ὅπως ἡ ἀγαπητὴ Ἁγία Μαύρα.

Βαρῶνος Χ

1930. Πάνθηρ ἐμεῖς οἱ Ἀμβρακιῶτες δὲν φοβόμαστε τὶς ἀπειλές σου.

Βαρῶνος Χ

1931. (38—34ἤ. Τροβαδοῦρε, Σαλονικιέ, Ντολορές σᾶς ψήφισα. Ζηλιάρα, Ποιήτρια, Ἀρτινοπούλα γειά.

Φρῖξος

1932. Μπούλης = 10 μηνῶν, Πινόκιο = κολοβός, Ἀρκάδι = λιμασμένο, Λακὰζ = πῶς σὲ λένε; Χαιρετῶ Μαῦρο Πειρατή, Σκακιστή, Ἔλατο, Μπουζουκοκέφαλο, Δυὸ Ἀλητάκια.

Φρῖξος

1933. (Ω ΑΣΠΚΓ) Ἀντιχαιρετῶ Κόκκινο Φίδι.

Ἀγρίμι τῆς Πάμπας

1934 (38—39) ΤΑ ΔΩΡΑ ΜΟΥ
Στὸν Ἐξάψαλμο δωρίζω
ἕνα σπασμένο σπαθὶ
καὶ στὴν Ντολορὲς τὴν μὶς
κούκλα μὲ φωνή.
Στὸν Σπαγγοραμένο δίνω
ἕνα παληὸ κλαρίνο
Ἐπίσης στὸν Προκομμένο Τεμπέλη
μιὰ καραβάνα μέλι.
Στὴν Ναζιάρα τὴν Τσιγγάνα
μιὰ τρύπια καραβάνα
νὰ χτυπᾶ μὲ τὸ κουτάλι
νὰ μαζευθοῦν καὶ οἱ ἄλλοι.

Ρεγγίνα

1935 (38—40) Ἀπὸ τὴν γνωριμία μας Ε. Γάτε ἐνθουσιασμένος. Ψηφίστε ὅλοι σας Τροβαδοῦρο. Μαυροπίπερο, Τυχερὸ 13, Ζουμπουλάκι, Αἴολο νὰ περιμένω δυὸ λογάκια σας. Χαιρετῶ Μακεδόνα. Τροβαδοῦρος (ὑποψήφιος)

1936. Ἀστυνομικὸν δελτίον: Συνελήφθησαν οἱ φρενοβλαβεῖς Ἐξάψαλμος, Ντολορὲς καὶ ὡδηγήθησαν εἰς φρενοκομεῖον μὲ ζουρλομανδύες.

Τροβαδοῦρος

1937. Χαιρετῶ Κουκουναροθρεμμένον, Φρῖξον, Προερχόμενη ἐκ Ἀταρναροὺκ ἡ γιαγιὰ Ντολορὲς μὲ τὸν ἔγγονόν της (Ἐξαψαλμάκο) χαιρετᾶ τοὺς ὀπαδούς της (τοὺς κατὰ φαντασία της) καὶ τοὺς ὑπόσχεται νὰ τοὺς φέρη ποτάμια γιὰ νὰ κάνουν τὸ μπάνιο τους. Τροβαδοῦρος

1938. Ραδιοφωνικὸς σταθμός. Πρωϊνὸ πρόγραμμα. 6.30 Ξυπνᾶτε εὐχάριστα μὲ τοὺς Κατεπάνω, Ρεμῆ.— 7. Ὁμιλία Τεμπέλη (περὶ ποιήσεως).— 7.20΄ Οἱ Καμπαλέρος στὴν ἐπιτυχία τους (Βαράτε μας).— 7.30΄ Αὐτοκρατορικοὶ καυγάδες μὲ τοὺς καλλιτέχνες τῆς Ζουρλικῆς σκηνῆς Ντολορὲς - Ἐξάψαλμον.— 8.45 Τραγουδᾶ ἡ Μ. Ἀφρικάνα μὲ συνοδεία τὰμ - τάμ.— 8.10΄ Τραγούδια ἀπὸ τὸν βαθύφωνο Μ. Μέντωρ. Ἀνακοίνωση: Στὸ δημοψήφισμα ἂς μὴ ξεχασθῆ καὶ ὁ...

Τροβαδοῦρος (ὁ ὑποψήφιος)

1939 (Ω.ΑΣΠΚΘ) Σαλονικιὸς - Εὐζωνοπούλα προσέχετε τὰ θέματά σας.

Ἀγρίμι τῆς Πάμπας

1940 (Ο.Π.) Ἁγία Μαύρα ἡ Ἀρτινοπούλα ξέρει καὶ παρομοιάζει ὅπως τὸν ἑαυτόν της μετὰ τοῦ γνωστοῦ της Κώστα Κ.

Τρίπλεξ ὁ Ἀόρατος

1941. Ἁγία Μαύρα ἀλληλογραφοῦμε;

Τρίπλεξ ὁ Ἀόρατος

1942. ((38—41). Ὅλους τοὺς πεννομάχους ποὺ μὲ ὑποστηρίζουν μὲ ἀγγελίες τους γιὰ τὸ δημοψήφισμα τοὺς θερμοευχαριστῶ (Ξανθομπουκλίτσα, Τρισεύγενη, Ἀνθισμένο Γιασεμὶ κ.τ.λ.). Θερμοαντιχαιρετῶ Ζαΐρα (καλῶς ἦρθες). Π. Τεμπέλη. Εὐχαριστῶ Λ. Βίντσι μὰ δυστυχῶς πρὸς τὸ παρὸν δὲν ἀλληλογραφῶ. Ἀνώτερο κάθε προσδοκίας λοιπὸν εἶναι τὸ Βουλγαροκτονάκι (!) Ἡρ. Θρύλο; Τὸ δῶρο σου ὅμως γιατὶ δὲν τὄστειλες. Νὰ τὸ περιμένω; Ἀγρινιώτικε Λαουτζῖκο, γράψε κάτι ἔξυπνο ντέ. Ἄντε μπράβο. (Σὰν τὶς 1779-80-81. Μεταξύ μας βέβαια, αὐτὰ εἶναι ἡ «αὐτοπροσωπογραφία» τοῦ Σουρῆ, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία!). Ἄ, ὥστε ὁ Σκερβελὲς εἶναι ποὺ μοῦ.... γαργαλάει... τὰ πόδια. Φάντασμα (1809); Καλὰ ποὺ μοῦ τὄπες!... «Γιὰ... γιά...» γιὰ ποιὸ λόγο Τροβαδοῦρε (1796); Πά, πά, πὰ πὰ Μαῦρε Πειρατή. Ποιὸς παιδί μου σοῦπε πὼς δὲν μ' ἀρέσεις; Ἔχεις τόόόσα θέλγητρα !!! Ἐξωτερικὰ καὶ ἐσωτερικά. (Ὕψος (58 πόντους), χρῶμα (μπλὲ μαρέ), μάτια (ἐμπριμὲ), μουστάκι (6 τρίχες), μαλλιὰ (φαλακρός), πόδια (στραβά), ἐξυπνάδα (8 Χ 0 = 0), χιοῦμορ (βλέπε πεννομάχε τὶς ἀγγελίες του) κ.τ.λ. Λοιπὸν πῶς κι' ἔγραψες τὴν 1885; Παραληρήματα ὄχι Ὕμνε Ἐλευθερίας. Μόνο «Παργαληρήματα». Τί ἐνάρετος συνδυασμὸς Μαυροπάνθηρα!!! (1756). Ἕνεκα ἡ ρίμα ντέ... Μπουουούμ!!! ἔσκασα Γερολάνδε (1752). Εὐχαριστήθηκες. ἢ θὲς νὰ ξανασκάσω; Μπά, καλύτερα νὰ τραγουδήση σ' ἐσένα Πάνθηρα ὁ Τροβαδοῦρος τὸ «κι' ἂν μοῦ φύγης καὶ σὲ χάσω...» (νίκη δημοψηφίσματος). Ἅμα δὲν σ' ἀρέσουν Ξενιτέα ἐγὼ βάζω τὰ κλάάάματα (Χρρρχὶς-πςςςς-μτς...). Βρὲ Ντορεμῆ, τὶ ἐξάψεις σὲ πιάσανε (1750-51); Μπὲς κάτω ἀπ' τὴ βρύση νὰ συνέλθης μπὰς καὶ πάθεις καμμιὰ λαχτάρα. Ἄντε μπράβο.

Ντολορὲς

1944 (38—42) Π. Τσιγγάνα γιατὶ εἶσαι λυπημένη; Μήπως σοῦ ἔπεσε τὸ τζαντάκι σου!...

Ὄμορφη Ἠπειρωτοπούλα

1945. (58—45) Μετὰ χαρᾶς δεκτή, Μύριαμ. Θερμοαντιχαιρετῶ κι' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν 1725. Ἡ .(1510) μοῦ δίνει θάρρος, ἀγαπητὲ Ξενιτέα· εὐχαριστῶ θερμά. Ἥρωας Θρῦλος

1946 (38—46)

— Ποιὸν θὰ ψηφίσουμε παιδιά;
— Ἐξάψαλμο, νὰ ζήση!
Αὐτὸν ποὺ ἡ γλωσσάρα του
τρέχει σὰν νἄναι... βρύση!

Αἰώνιος Μαθητὴς

1947. ΣΤΗΝ (1744)
Γριούλα μου τί ἔπαθες;
Ἐγὼ δυὸ λόγια εἶπα:
«Αὐτὰ ποὺ γράφεις σὺ ἐδῶ
εἶναι στὸ ὕδωρ... τρύπα!».

Αἰώνιος Μαθητὴς

1948. Δέχομαι ἀλληλογραφίαν μέσω περιοδικοῦ.

Αἰώνιος Μαθητὴς

1949) Αἰώνιος Μαθητής, Αἰώνιος Μαθητής, Αἰώνιος Μαθητής, Αἰώνιος Μαθητής.

Αἰώνιος Μαθητὴς

Ἑλληνικὸς στίχος

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χριστούγεννα, πρωτούγεννα
τώρα Χριστὸς γεννιέται·
κι' ὁ πόχει μάννα κίνησε
κι' ὅλον τὸν κόσμο ἀρνιέται.
Στὸ παραγώνι τοῦ τζακιοῦ
Μιὰ θέση, ποὺ ἦταν ἄδεια,
εὐκὲς καὶ γέλια γιόμισε
καὶ στρώθηκε μὲ χάϊδια.
Κι' ἡ Παναγιὰ ἀπ' τὸ κόνισμα
σὰ σπιτικιὰ χαιρόταν·
Σὰ μάνα καλωσόριζε·
Σὰν στὸν καιρό της, ὅταν.

Α. ΚΥΡΙΑΖΗΣ



Πεζοτράγουδα

ΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΣΤΑΛΕΣ

Τὴ σκέψη μου νανουρίζοντας μὲ τὸ θλιβὸ χορό σας, τὸ κλάμμα τῆς ζωῆς τραγουδῶντας γλυκὰ καθὼς ἄϋλες στὰ φύλλα — ψυχῆς μου — παιγνιδίζετε μονότονα. Τὴ διάφανη χρυσή σας λύπη τῆς μόνωσης χαρίζοντας. Σᾶς ἀκούω ἀπαλὰ μὲ τὶς πνοές μου καὶ σᾶς αἰσθάνομαι μὲ τὴ χαρὰ τῆς θλίψης μου τὴ περισσὴ ποὺ μισοσβησμένη, χάνεται, θαμπή, στὰ γλαυκὴ βύθη μου. Πῶς τυλίγομαι στὴ γαληνεμένη σας δύνη καὶ τὰ μάτια σφαλνῶ ἀνήμπορος στὴ μαγεία σας ποὺ μὲ κοιμίζει γλυκὰ κι' ἀπαλὰ μὲ νανούρισμα ἀπόκοσμο βαθύ, τὶς αἰσθήσες μου χαλαρώνοντας. Τὴ λύρα μου στὰ χέρια σας ἀθώρια παίρνετε καὶ νανουρίζετέ μου τὴ σκέψη καθ' ἀπομεσήμερο, γνώση τοῦ κόσμου νὰ μὴν ἔχω, κι' ἔγνοια καμμιὰ νὰ μὴ ταράσση τὸ νοῦ μου. Στὸ νανούρισμά σας ν' ἀφήνομαι καθ' ἀπομεσήμερο καθὼς στὰ φύλλα παιγνιδίζετε. Πάντα θὰ σᾶς προσμένω ξεγέλασμα τῆς ζήσης μου τῆς ἔγνοιας μου γλέντι, τὴν ἄϋλη χαρά σας νὰ νοιώσω καθὼς πανάρμονα γλυκὰ σιγομιλᾶτε λόγια τῆς ψυφῆς μου.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΤΙΝΑΣ

1950. Τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1953 ὁ Αἰώνιος Μαθητὴς θὰ κάνη τὴν πρώτη του ἐξόρμηση. Γέλιο, σάτυρα, χαρά. Αἰώνιος Μαθητὴς

1951. Οἱ θεωρούμενοι μέλλοντες ὑπουργοὶ τοῦ Ρεπουμπλικανικοῦ κόμματος Λάκη Μιχαηλίδη: Ἄλκης Ροδόπουλος: Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν. Ἐξάψαλμος: Ὑφυπουργὸς Ἐξωτερικῶν. Ἐλ. Βλέτσης: Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης. Κλαδόπουλος Χαρ.: Ὑπουργὸς Β. Ἑλλάδος. Τουφεξῆς Γεώργιος: Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ.

Μὲ ἀγάπη Λάκης Μιχαηλίδης (Ὁ Ἀρχηγὸς)

1952. Πεννομάχοι ὅλοι ψῆφο στὸ Λάκη Μιχαηλίδη. ΝΕΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ἡ νέα πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος. Νέος Σκοπὸς ἡ πόλη μὲ τὶς παραδεισένιες ὀμορφιές. Λάκης Μιχαηλίδης, Λάκης Μιχαηλίδης, Πέτρος Σκονδερικλῆς, Πασχάλης Πασχαλίδης, Ὑπουργοὶ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ. Νέος Σκοπὸς — Ρεμῆ.— 7. Ὁμιλία Τεμπέλη (περὶ ποιήσεως). Λάκης Μιχαηλίδης: Τὰ δυὸ τρανὰ ὀνόματα.

1953. (38—55) Ἔ; ἒ; μεράκια... Κι' ἀρχίσαν πάλι οἱ ἀποκαλύψεις.

Θλιμμένη Παναγία

1954) Ἀποκαλύψεις σταθερές. Μέλισσες = Νίκη Λάρη, Σοφία Βενέτη. Ξενιτέας = Ἀναστασία Βησούλη. Ξανθειὰ Σπανιόλα = Σωτηρία Γιανακάρη. Θλιμμένη Παναγία

1954. (38—50) Εὐχαριστῶ θερμὰ ὅλους ὅσους μὲ ψήφισαν. Πάνθηρ

1956. Μπούλη πόσα δοντάτσια ἔχεις; Χιονούλα = σαρανταποδαρούσα μ' ἕνα πόδι!...

Πάνθηρ

1957. Χιονούλα τί θάλεγες γιὰ λίγες γραμμές;



Νέα ψευδώνυμα

Ὅλα τὰ ψευδώνυμα ποὺ ἐγκρίνονται ἀπὸ σήμερα ἰσχύουν γιὰ τὸ 1953. Ὅσα ἔχουν ἐγκριθῆ στὰ προηγούμενα τεύχη ἰσχύουν γιὰ τὸ 1952 καὶ οἱ ψευδωνυμοῦχοι ὀφείλουν νὰ τὰ ἀνανεώσουν γιὰ τὸ 1953.

Ἔτσι ἐγκρίνονται γιὰ τὸ 1953 τὰ ψευδώνυμα:
Παιγνιδιάρικη Γατούλα.
Θαλασσόλυκος.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 665)

τερα μέρη λιπαίνομε. (Τὸ ξελάκκωμα εἶναι περιττὸ ὕστερα ἀπὸ τὸ τέταρτο ἔτος ποὺ φυτεύτηκε τὸ κλῖμα). Τὰ νέα ἀμπέλια ὣς τὸν τέταρτο χρόνο, ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀζωτοῦχα λιπάσματα. (Νίτρο τῆς Χιλῆς, δέκα δράμια γιὰ κάθε κλῆμα). Ὕστερα ἀπὸ τὸν τέταρτο χρόνο, τὸ ἀμπέλι χρειάζεται πλῆρες λίπασμα. Τὸ καλύτερο εἶναι τὸ 4 - 10 - 10, 100 κιλὰ τὸ στρέμμα κάθε δυὸ χρόνια. Ἂν τὸ ἀμπέλι ἔχει πλούσια βλάστηση, ἐλαττώνεται τὸ λίπασμα ὣς 80 κιλὰ στὸ στρέμμα (ἢ 120 ἂν εἶναι φτωχὸ τὸ χῶμα). Ἂν ὑπάρχη ἄφθονο κάλι, γιὰ οἰκονομία χρησιμοποιοῦμε 4 - 10 - 5.

Δὲν πρέπει νὰ ρίχνομε τὸ λίπασμα στὸν λαιμὸ ἢ τὴν βάση τοῦ κορμιοῦ.

Τὸ ἀμπέλι ἐπίσης πρέπει νὰ λιπαίνεται κάθε τριετία μὲ 3.000 ὀκάδες κοπριὰ τὸ στρέμμα (προτιμώτερη ἡ βωδινὴ γιὰ τὰ ἀμμώδη χώματα, καὶ ἡ ἀλογίσια γιὰ τὰ ἀργιλλώδη (πηλοχώματα).

Σ τ ὸ λ ι ο σ τ ά σ ι ἐξακολουθεῖ τὸ μάζεμα τῶν ἐλιῶν γιὰ λάδι ἢ γιὰ ἐληὲς φαγητοῦ. Ἀρχίζομε τὶς λιπάνσεις στὰ ὑψιμότερα. Ἀρχίζομε τὰ κλαδέματα. Φυτεύομε μοσκέματα, κ.λ.π.

Κ τ η ν ο τ ρ ο φ ί α. Συνεχίζομε τὸ πάχαιμα τῶν γουρουνιῶν καὶ τῶν βωδιῶν. Τὰ πρόβατα γεννοῦν πιὰ ὅλα, καὶ πρέπει νὰ φροντίσωμε γιὰ τὰ νεογέννητα καὶ τὶς μάνες (Τσάρκο ζεστὸ καὶ χωρὶς ὑγρασία καλὴ καὶ ἄφθονη τροφή, κ.λ.π.). Προσθέττομε περισσότερους σπόρους στὰ σιτηρέσια. Προσέχομε νὰ μὴν εἶναι πολὺ κρύο τὸ νερὸ ποὺ πίνουν οἱ μάνες μὲ τὰ μικρά.

Σ τ ὸ κ ο τ έ τ σ ι. Ἐὰν δίνομε στὶς κότες φυτρωμένη βρώμη ἀντὶ γιὰ χλωρὸ χόρτο, δὲν πρέπει νὰ τοὺς δίνωμε παραπάνω ἀπὸ 6 ὣς 8 δράμια τὴν ἡμέρα κατὰ κεφάλι καὶ 1 - 3 δράμια στὰ κλωσσοπούλια.

Οἱ κότες δὲν πρέπει νὰ βγαίνουν πολὺ νωρὶς ἔξω, πρὶν γλυκάνη ἡ μέρα. Καὶ πρέπει νὰ ξαναγυρίζουν νωρὶς στὸν ὀρνιθῶνα. Δὲν πρέπει νὰ μαζεύωμε πολλὰ πουλιὰ στὸ κοτέτσι νομίζοντας πὼς ἔτσι ζεσταίνονται. Εἶναι ἀνθυγιεινό.

Ἐξακολουθοῦμε τὴν ξερὴ καθαριότητα ρίχνοντας σκόνη ἀσβέστη, κι' ἀποφεύγοντας τὸ πλύσιμο μὲ πολλὰ νερὰ ποὺ δημιουργοῦν ὑγρασία.

Ὅταν εἶναι λιακάδα, ἀνοίγομε διάπλατα πόρτες καὶ παράθυρα τοῦ ὀρνιθῶνα.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ



ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΚΟΚΚΩΝΑΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 660)

Στὸ μεταξὺ τ' ἄλλα παιδιὰ κυνηγοῦσαν τὸν Παλούκα πετροβολώντας καὶ φωνάζοντας:

— Νὰ κι' ἄλλο ζευγάρι, νὰ κι' ἄλλο ζευγάρι!

* * *

Ἀκούστηκε τότε ν' ἀνοίγη κάποιο παράθυρο στὸ σπίτι τοῦ Παγούρη. Ὁ γέρος εἶχε ἀκούσει τὸ σαματᾶ καὶ ρωτοῦσε παραξενεμένος:

— Τί εἶναι; Τί τρέχει; Ποιὸς εἶναι; Ποιὸς εἶσαι; Ἔ! δὲν ἀκοῦτε;

Ὅταν ὁ Ἀγγελῆς μάζεψε πιὰ ὅλα τὰ λεπτὰ ὅσα βρῆκε, ἔφυγε, γυρίζοντας πίσω, ἀπὸ τὴ μεσημβρινὴ πόρτα!

Τὰ ἄλλα παιδιὰ ἔξω ἀπὸ τὸ βορεινὸ φράχτη, κυνηγοῦσαν, στὸ βρόντο, τὸν Παλούκα, ποὺ εἶχε γίνει ἄφαντος.

Μὰ ἐκεῖνα πετροβολοῦσαν πάντα φωνάζοντας:

— Νὰ κι' ἄλλο ζευγάρι. Νὰ κι' ἄλλο ζευγάρι.

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
('Απόδοση στὴ δημοτικὴ ὑπὸ Α.Η.Μ.)

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 661)

νὰ μὴ σώση καὶ νὰ μὴ φτάση μᾶς βασάνισε. Μὲ τὰ κρύα του, μὲ τὶς βροχές του, μὲ τοὺς βαριάδες του... Ἦρθα νὰ βρῶ κανένα ξύλο, μὰ κι' αὐτά, ἔχουν χαθῆ ἀπὸ τὸ βουνό, π' ἀναθεμάτα!...

— Ὅπου καὶ νἆναι, εἶπε ὁ ἕνας, ὁ Δεκέμβρης φεύγει κι' ἔρχεται ὁ Γενάρης...

— Μάλιστα, εἶπε μὲ εἰρωνεία ἡ γρηά. Ἔρχεται ὁ ἄλλος ὁ καλλίτερος. Κι' αὐτὸς μὲ τὰ κρύα του καὶ τὶς συμφορές του. Ἂν πῆς καὶ γιὰ τὸν Κουτσοφλέβαρο! Αὐτὸς πάει νὰ σὲ πνίξη μὲ τὰ νερά του. Δὲν σοῦ λέω καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἀχρεῖο τὸ Μάρτη, τὸ διπρόσωπο, τὸν κλαψιάρη, τὸν παλουκοκάφτη...

— Δὲν πιστεύω ὅμως νὰ πῆς κακὸ καὶ γιὰ τὸν Ἀπρίλη...

— Κακὸ χρόνο νἄχη κι' αὐτὸς παιδιά μου!... Ἀπρίλης, σοῦ λέει, ἄνοιξη, καὶ πότε - πότε χιονίζει. Ὑπάρχει πιὸ ὕπουλος μῆνας. Καὶ σ' αὐτὸν σώνονται ὅλα!...

— Μὰ κι' ὁ Μάης κακὸς εἶναι; ρώτησε ἕνα ἀπὸ τὰ παλληκάρια.

— Κι' αὐτὸς κακὸς καὶ ψυχρός. Καὶ ὅλοι ο μῆνες εἶναι κακοὶ καὶ μὴ μοῦ τοὺς μελετᾶτε. Ἄστε τους νὰ πᾶνε στὰ τσακίσματα. Δὲν θέλω οὔτε νὰ τοὺς ἀκούω. Καθένας τους καὶ κάτι κακὸ θὰ μοῦ θυμήση!... Ἂν θέλετε, εἶπε, φιλέψτέ με τίποτε νὰ πάω στὸ σπίτι μου. Νά, ἔχω ἐδῶ τὸ σακκοῦλι μου.

— Μετὰ χαρᾶς, εἶπε ὁ πιὸ μεγάλος. Καὶ πῆρε τὸ σακκοῦλι της.

— Πᾶρε τῆς εἶπε σὲ λίγο τὸ σακκοῦλι σου καὶ γρήγορα - γρήγορα στὸ σπίτι σου. Καὶ κύτταξε μὴ τὸ ἀνοίξης... στὸ δρόμο!...

Ἔτρεξε ἡ κακιὰ γρηὰ γρήγορα - γρήγορα στὸ σπίτι της. Σὰν ἔφτασε ἐκεῖ κλείστηκε στὸ δωμάτιό της

Μὰ φαντασθῆτε τὴν τρομάρα της σὰν τὸ εἶδε. Τὸ σακκοῦλι εἶχε μέσα ἀπ' ὅλα τὰ κακά. Καὶ φίδια, καὶ κουνούπια, καὶ ψύλλους κι' ἀγκάθια, καὶ τριβόλους.

Καὶ σ' ἕνα χαρτὶ ἦταν γραμμένα τοῦτα τὰ λόγια:

«Ὅ,τι ἔσπειρες θερίζεις τώρα. Ὅλα τοῦτα εἶναι γεννήματα τῆς κακίας σου». Καὶ τὸ χαρτὶ εἶχε τὴν ὑπογραφή: «Οἱ δώδεκα μῆνες ποὺ τοὺς ἔστειλες στὰ τσακίσματα»...

Ἄνοιξε τὰ παράθυρα ἀμέσως καὶ πέταξε μέσα στὴ φωτιὰ ὁλόκληρο τὸ σακκοῦλι...

Κι' ὠρκίστηκε μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα πὼς κακὸς λόγος δὲν θὰ ξαναβγῆ ἀπὸ τὸ στόμα της...

Καὶ καθὼς ξέρω τήρησε τὸ λόγο της!...

Τί λέτε καὶ σεῖς παιδιά; Ὁ Θεὸς θὰ τὴν ἔχη συχωρέση;

Η ΑΝΕΜΗ

Τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» εὔχεται στοὺς ἀναγνώστες του Καλὰ Χριστούγεννα

ΟΙ ΚΑΛΛΙΚΑΤΖΑΡΟΙ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 649)

— Καὶ πῶς εἶναι, γιαγιὰ οἱ καλλικάντζαροι; ρώτησε ἀμέσως κατόπιν ὁ ἄλλος.

— Ἐγὼ ποτέ μου δὲν εἶδα καλλικαντζάρους μὰ κι' ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε, κανεὶς δὲν ξέρει θετικά. Ἄλλοι σοῦ λένε πὼς εἶναι ἄνθρωποι μόνο ποὺ εἶναι πολὺ ἀδύνατοι καὶ πολὺ ψηλοί. Ἀπ' ἀλλοῦ ἄκουσα πὼς εἶναι κοντοὶ σὰ παιδάκια κι' ἔχουν τραγίσια πόδια εἶναι καὶ κουτσοί. Ἄλλοι πάλι πὼς τὰ μοῦτρα τους εἶναι σὰ τῆς μαϊμοῦς κι' ὅτι τὸ δέρμα τους σκεπάζεται ὅλο ἀπὸ τρίχες. Τὸ μόνο ποὺ ξέρω εἶναι πὼς εἶναι ἄσκημοι, τέρατα, ὅπως ἄσκημη εἶναι κι' ἡ ψυχή τους. Τὶς μέρες ποὺ θ' ἀνέβουν πάνω στὸ κόσμο θὰ κοιτάξουν νὰ κάνουν χίλιες δυς διαολιὲς καὶ χίλια δυὸ κακά. Πηγαίνουν στοὺς μύλους, μπαίνουν στὰ σπίτια ἀπ' τὶς καμινάδες γιὰ νὰ φᾶνε τηγανίτες καὶ λουκουμάδες. Λένε ἀκόμη πὼς πηγαίνουν καὶ ζυγίζουν τὰ γνέματα τῶν κοριτσιῶν κι' ἂν δὲν τὰ βροῦνε ἀρκετὰ τὰ καταστρέφουν ἔτσι ποὺ νὰ μὴν μπορῆ νὰ τὰ ξαναπιάσουν στὰ χέρια τους. Ἔτσι ὅλο τὸ χρόνο οἱ κοπέλλες τσακίζονται νὰ ἔχουν πολλὰ γνεσίματα.

Ὅποιος συναντήση στὸ δρόμο του καλλικάντζαρο πρέπει γιὰ νὰ γλυτώση ἀπ' αὐτὸν νὰ πῆ τὸ «Πάτερ ἡμῶν» ἢ ἂν ἔχη μπροστά του κανένα κόσκινο νὰ τοῦ δώση νὰ μετρήση τὶς τρύπες. Ὁ καλλικάντζαρος τότε θ' ἀρχίση νὰ μετρᾶ ἕνα, δύο κι' ὕστερα ἀπὸ τὰ δύο δὲ θὰ πηγαίνη πιὸ πάνω γιατὶ τὸ τρία τὄχουν σὲ κακὸ νὰ τὸ ποῦν οἱ καλλικαντζαρέοι.

Τὴν τελευταία μέρα ποὺ θὰ φύγουν τοὺς περιποιοῦνται καὶ τοὺς κάνουν ξεροτήγανα καὶ λουκάνικα κι' αὐτοὶ πάνω ἀπ' τὴν καπνοδόχο τὰ γυρεύουν τραγουδῶντας:

Τιτσίν, τιτσὶν λουκάνικον
κομμάτι ξεροτήγανο
νὰ φᾶν οἱ καλλικάντζαροι
νὰ πᾶνε εἰς τὸν τόπον τους.

Κι' ὕστερα πιὰ τραγουδῶντας τὸ τραγοῦδι ποὺ σᾶς εἶπα πιὸ πάνω γυρίζουν γρήγορα - γρήγορα στὰ ἔγκατα τῆς γῆς, ὅπου, συμφορά τους, βρίσκουν τὸ δέντρο ποὺ στηρίζει τὴ γῆ νἄχη πάλι θεριέψει. Κι' ἔτσι ἀπ' τὴν ἀρχὴ ξαναπιάνουν τὴ δουλειὰ ὡς τὸν ἄλλο χρόνο.

Ἐδῶ ἡ γιαγιὰ τέλειωσε τὴν ἱστορία της. Τὰ μικρὰ τὴν κυττοῦσαν μισονυσταγμένα, μὰ στὰ μάτια τους ἦταν ἀκόμα ζωγραφισμένο τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ μικρὰ αὐτὰ κι' ἀλλόκοτα πλάσματα τῆς φαντασίας τοῦ λαοῦ μας ποὺ κάθε τέτοια ἐποχὴ ἀναιβαίνουν — λέει — πάνω στὴ γῆ γιὰ νὰ παιδέψουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ μολέψουν τὰ νοικοκυριά.

Ὡστόσο ἡ θάλασσα βούϊζε κάτω ἀπ' τὸ σπίτι κι' ἀπὸ πάνω ὁ οὐρανὸς ἦταν γεμᾶτος ἀστέρια.

ΚΥΒΕΛΗ ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑ

ΕΛΛΑΣ Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΥΠΕΡΧΙΛΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Οἱ γεωγραφίες καὶ οἱ χάρτες ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἐπιτελικοὺς καὶ ναυτικοὺς γιὰ τὴ χρήση τῶν ναυτικῶν ἀρχῶν, δὲν ἀναφέρουν ἢ δὲν σημειώνουν τὰ νησιὰ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ κ. Ἐμ. Λυκούδης σὲ μιὰ ἀκτογραφικὴ μελέτη του τὰ ἀνεβάζει σὲ ἑξακόσια τόσα!

Μιὰ ὅμως πρόσφατη στατιστικὴ τοῦ ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτηλίας μᾶς δίνει ἐνδιαφέροντες ἀριθμούς.

Ἡ Ἑλλάδα σήμερα ἔχει

Νησιὰ	90
Νησίδες	350
Βραχονησίδες	670
Ὅλες - ὅλες	1110

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΠΥΡΑΜΙΔΑ



1) Σύμφωνον. 2) Ἀπαγορεύει. 3) Πρόθεσις. 4) Βρίσκεται στὴν κοίτη τοῦ ποταμοῦ. 5) Τουρκικὸ νόμισμα. 6) Ἀπαραίτητη στὸν ράπτη. 7) Βασιλικὸ στέμμα. 8) Ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύχτα ἔχουν αὐτὴ τὴν ἐποχὴ 12 ὧρες. 9) Ρωμαῖος βαθμοῦχος.

Χαρ. Χατζηαθανασιάδης

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

1			
	2		
		3	
			4

Συμπληρῶστε τὰ κενὰ τετράγωνα, ὥστε ὀριζόντια καὶ κάθετα νὰ δίνουν ἄθροισμα 10.

Κ. Ψιλός, Πλάτανος Ναύπακτος

3) ΕΜΜΕΤΡΟ ΚΥΒΟΛΕΞΟ

			Α
		Ω	
	Ω		
Α			

Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α & κ ά θ ε τ α:

1) Ὄργανο εἶναι μουσικὸ
καὶ πολὺ μελωδικό.
2) Χωρὶς ἐμένα δὲν μπορεῖς
γιὰ νὰ ζῇς, μὴν ἀπορεῖς.
3) Πόλις εἰς τὴν Ἰταλία
ποὺ θὰ βρῇς μὲ εὐκολία.
4) Ὁ Θεὸς ποὺ ἀγαπάει
μέσ' τὸ αἷμα νὰ βουτάει.

Νικ. Ἠρ. Μαφούνης, Καρδίτσα

4) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Βγάλε Χὶ καὶ βάλε Μὶ
καὶ θὰ δῇς σὲ μιὰ στιγμὴ
τοῦ γλυκοῦ νερὸ τὸ ψάρι
γλύκα περισσὴ νὰ πάρῃ.

Ἀλ. Μακρυλάκης, Φυλακτὸ Σουφλίου

5) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ἀντικαταστῆστε τὶς παῦλες μὲ φωνήεντα καὶ τὶς τελείες μὲ σύμφωνα, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν 9 λέξεις μὲ τὴν παρακάτω σημασία. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστὴ τ' ἀρχικὰ γράμματα σχηματίζουν μιὰ λέξη ποὺ συμβολίζει τὸ πολυτιμότερο ἀγαθὸ τοῦ ἀνθρώπου:

1) — . . — .
2) . — . . —
3) — . — .
4) — . . — .
5) . — . — .
6) — . . — .
7) . — . — .
8) — . — . — —
9) — . — . — . —

1) Ἀρχαῖος θεός.
2) Μιὰ φοβερὴ ἀρρώστεια.
3) Χρονικὸ διάστημα.
4) Ξεκουράζει.
5) Ἐποχή.
6) Τὸ δικό μας εἶναι ἔνδοξο.
7) Ἥρωας τοῦ 21.
8) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.
9) Ἤπειρος.

Νικ. Ι. Παπαγεωργίου

6) ΑΣΤΕΡΙ



Κ ά θ ε τ α: Δυσάρεστο συναίσθημα. Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α: Ποταμὸς τῆς Γαλλίας. Δ ι α γ ώ ν ι α: Γεωμετρικὸ σχῆμα—Μονὰς βάρους.

Κ. Ι. Χατζῆς, Βόλος

7) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1 2 3 4 5 6 7 8 1 9
2) 1 7 4 6 7
3) 2 1 3 6 9
4) 4 3 2 1 9
5) 6 1 9
6) 9 6

1) Θουλικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάς.
2) Πόλις τῆς Ἑλλάδος.
3) Ξένος πρωταθλητής.
4) Κινεῖται μὲ τὸν ἀέρα.
5) Νησὶ τῶν Κυκλάδων.
6) Νότα.

Χαρ. Πανουσάκης, Κέρκυρα

8) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

Ποιὸ φυτὸ βγάνει ἀπ' τὴν.... καπνοδόχο;

Π. Μητράκας, Ἀλεξανδρούπολις

9) ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Νᾶχα τόσα κι' ἄλλα τόσα καὶ μισὰ ἀπὸ τόσα κι' ἄλλα 5 καὶ 50, θὰ εἶχα 100.

Ἰωάν. Σ. Μιάρης, Κέρκυρα



ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 72

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						■					
2		■								■	
3			■						■		
4				■				■			
5					■		■				
6	■										■
7					■		■				
8				■				■			
9			■						■		
10		■								■	
11						■					

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ὁ βασιλεὺς τῶν πτερωτῶν.—Ἀπαραίτητη γιὰ τὶς ταυρομαχίες. 2) Ὁλόκληρος (δημ.). 3) Ἐπαναλαμβανόμενον θυμίζει μιὰ τρομερὴ γερμανικὴ ὀργάνωση.—Δένδρο ὄχι καρποφόρο.— Πρόθεσις. 4) Πόλις τῆς Γαλλίας.— Τοπικὸν ἐπίρρημα.—Ὅρος τοῦ σκακιοῦ. 5) Τώρα δὰ (ἐπίρ.).—Ἦταν οἱ σοφοὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. 6) Ἔχει ἐγκληματικὰ ἔνστικτα. 7) Ζωτικὸν ρευστόν.— Χρονικὸ διάστημα στὴν αἰτιατική. 8) Τὸ γρασίδι.—Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία.— Τὰ ἔχει... τετρακόσια (ἀνάπ.). 9) Ὑποθετικό.— Εὐφυέστατον ζῶο στὸν πληθυντικό.— Νότα (ἀνάπ.). 10) Ἀσεβεῖς (θηλ.). 11) Προφήτης.—Ἀνύψωσις καὶ μεταφορικῶς κατάργησις.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Γυναικεῖον χαϊδευτικὸν ὄνομα.— Ξεγέλασμα. 2) Τὸ τομάρι. 3) Ἄρθρον στὸν πληθυντικό.— Θὰ τὴν βρῆτε στὴν τράπουλα.— Καὶ ἄλλο ἄρθρον στὸν πληθυντικό. 4) Χρονικὸς σύνδεσμος.—Ἀσφαλίζει τοὺς ἐργαζομένους. — Πρόθεσις. 5) Οἱ ξυπόλητοι δὲν τὴν ξέρουν.— Δὲν τοῦ λείπει τίποτε. 6) Ὁ ἅγιος ποὺ ἀποκαλύπτει. 7) Ζητῶ.—Ἦταν ἡ μητέρα τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. 8) Γίνεται στὸ αὐλάκι.— Τὸ προβάλλουν διαρκῶς οἱ ἐγωϊσταί.— Ποταμὸς τῆς Ἑλβετίας. 9) Ἀρχαϊκὴ πρόθεσις.— Μᾶς κάνει μούσκεμα.— Εἶναι πολὺ λεπτή. 10) Μικρὴ δεσμίδα. 11) Ἀναπαυτικὰ (ἐπίρ.).— Διοικητικὴ περιφέρεια.

ΛΥΣΕΙΣ 71ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΣΚΑΛΑ

Β Ο Λ Ο Σ
Α Ν Δ Ρ Ο Σ
Λ Α Ζ Α Ρ Ο Σ
Λ Ε Β Α Ν Τ Ε Σ
Ι Σ Ο Σ Κ Ε Λ Ε Σ
Α Ν Δ Ρ Ο Υ Τ Σ Ο Σ
Ν Α Ζ Ω Ρ Α Ι Ο Σ
Ε Υ Ξ Ε Ι Ν Ο Σ
Ι Σ Π Α Ν Ο Σ
Ο Μ Η Ρ Ο Σ
Σ Ο Φ Ο Σ

2) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ. 2) Ἑρμῆς. 3) Ἀέρας. 4) Ρῆμα. 5) Ὀσμή. 6) Ἱερεύς. 7) Ἔρις. 8) Ἑλλάς.

3) ΚΛΙΜΑΞΟΛΕΞΟ

1) ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ. 2) ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ. 3) ΣΠΗΛΑΙΩΔΗ. 4) ΠΟΔΗΛΑΤΟΝ. 5) ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ. 6) ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ. 7) ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ. 8) ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ.

4) ΤΙ ΕΚΑΝΕ;

Μπῆκε στὰ 23.

5) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Σ Α μψὼν
2) Α Μ αλία
3) Λ Ε υκὰς
4) Α Ρ ρὰτ
5) Μ Ι χαὴλ
6) Ι Κ αρος
7) Σ Ημαία = ΣΑΛΑΜΙΣ — ΑΜΕΡΙΚΗ.

6) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΤΗΝΟΣ — ΡΗΝΟΣ

7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΕΥ—ΧΙ = ΕΥΧΗ

8) ΕΛΛΕΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

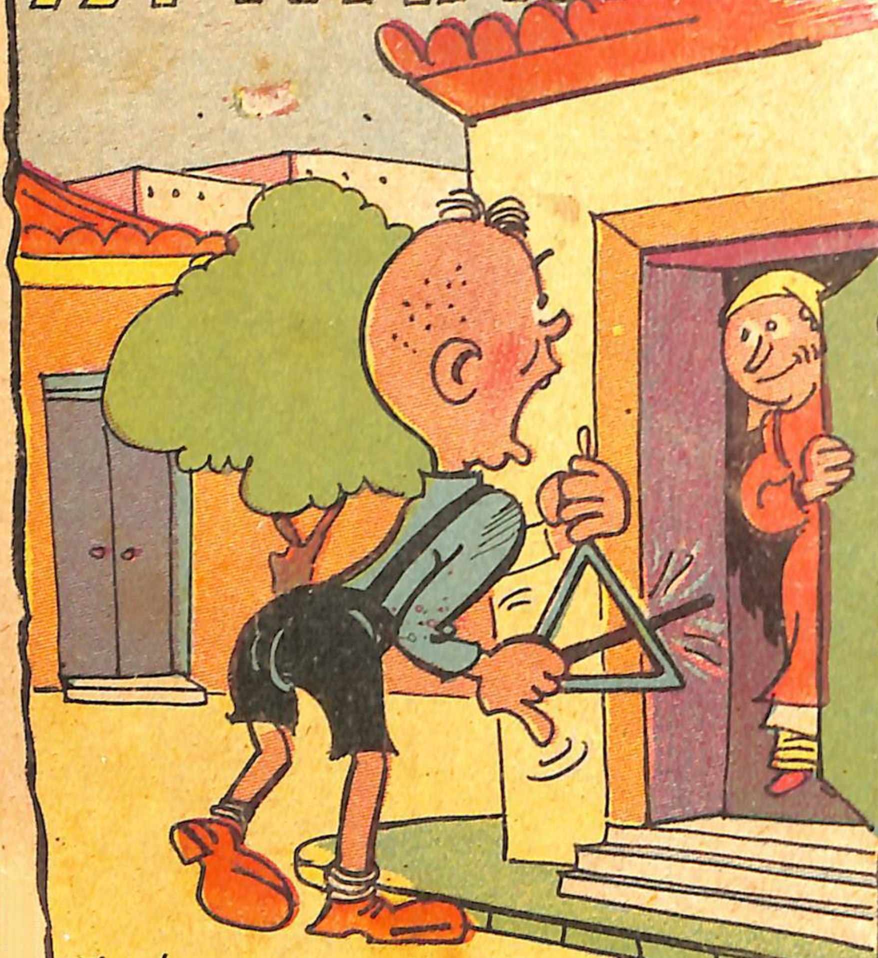
Σὺν Ἀθηνᾶ, καὶ χεῖρα κίνει.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 71

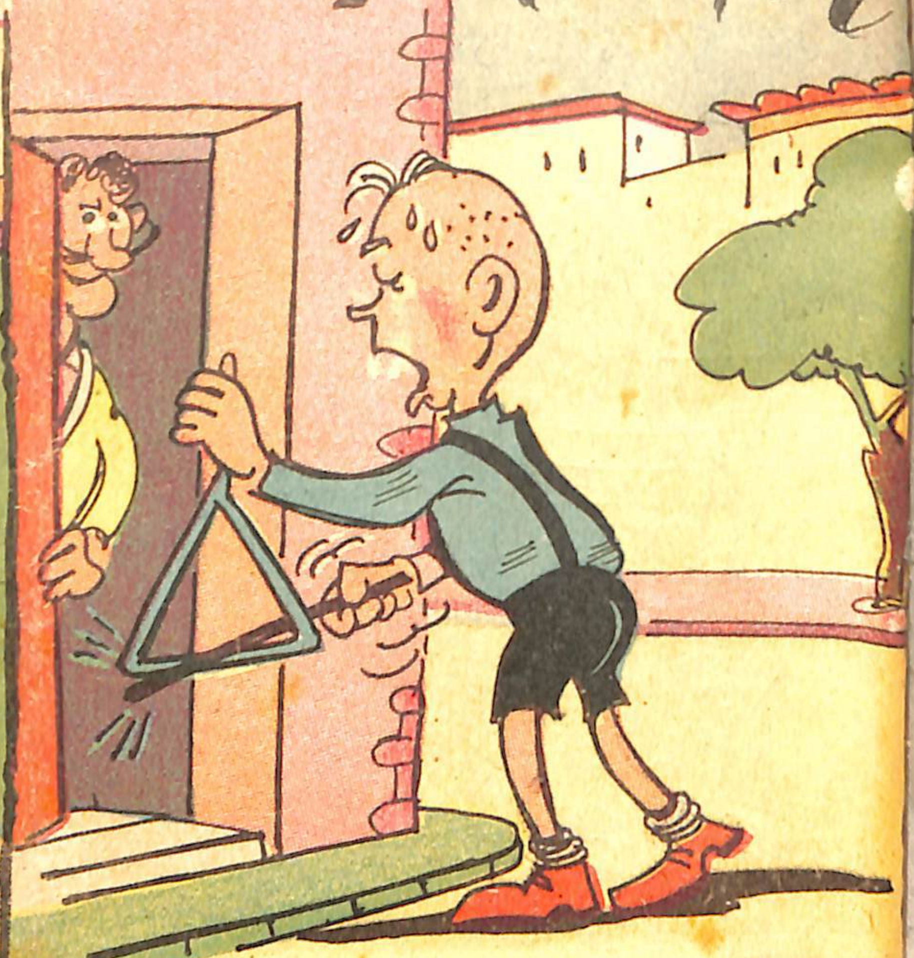
Ο Ρ Ι Ζ Ο Ν Τ Ι Α: 1) ΛΑΜΙΑ—ΓΕΡΟΣ. 2) ΝΑ — ΤΕΑ — ΑΙ. 3) ΡΕ — ΣΑΤΑΝΑΣ — ΡΑ. 4) ΑΝΑ — ΤΙ — ΤΑ — ΑΗΡ. 5) ΣΙ — ΚΑΙ — ΜΓ. 6) ΑΙΤΝΑ — ΡΗΓΑΣ. 7) ΚΑ — ΛΑ — ΜΙ —— ΕΡ. 8) ΤΑΚΗΣ — ΣΠΛΗΝ. 9) ΟΝ — ΚΙΤ — ΟΙ. 10) ΛΟΣ — ΦΑ — ΑΝ — ΣΟΝ. 11) ΑΜ — ΚΑΡΑΚΑΣ—ΝΟ. 12) ΤΩ — ΑΠΟ — ΑΣ. 13) ΤΑΣΟΣ — ΣΑΜΟΣ.

Κ Α Θ Ε Τ Α: 1) ΠΡΑΓΑ — ΤΑΛΑΣ. 2) ΕΝ — ΙΚΑ — ΟΜ. 3) ΑΝ — ΑΣΤΑΚΟΣ — ΤΑ. 4) ΜΑΣ — ΝΙ — ΗΝ — ΚΩΣ. 5) ΑΤΑΛΣ — ΦΑ. 6) ΑΤΤΙΚ — ΚΑΡΑΣ. 7) ΕΑ — ΑΡ — ΧΙ — ΠΑ. 8) ΓΑΝΤΙ — ΤΑΚΟΣ. 9) ΑΑ — ΡΙΣ — ΝΑ. 10) ΡΑΣ — ΜΗ — ΠΙ — ΣΑΜ. 11) ΟΙ — ΑΓΓΕΛΟΣ — ΟΣ. 12) ΡΗ — ΗΡΑ — ΟΝ, 13) ΒΑΡΥΣ — ΝΑΝΟΣ.

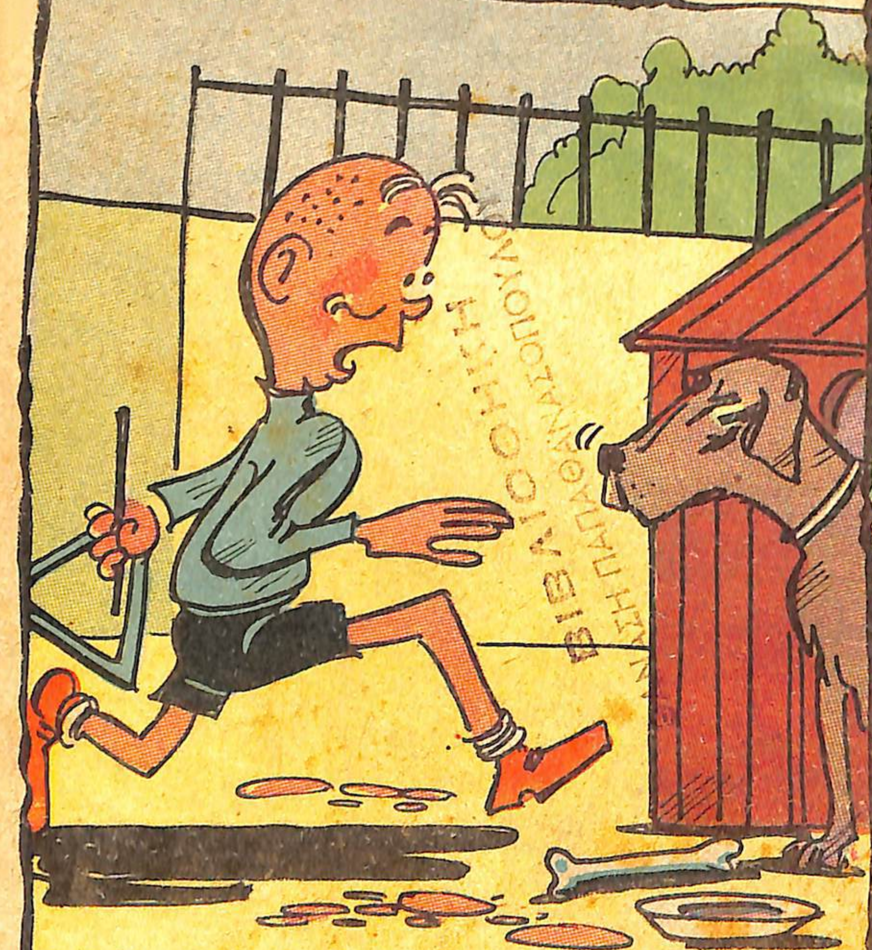
ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ τοῦ Γιαννάκη



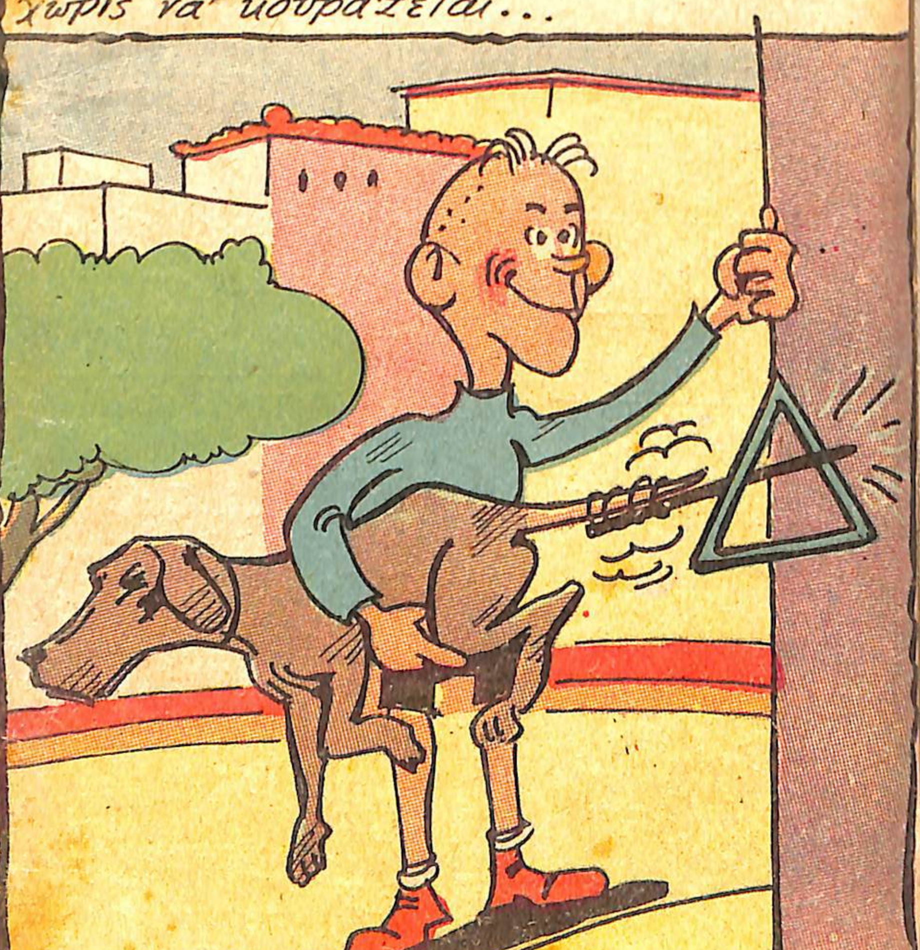
Πρωΐ-πρωΐ τήν Παραμονή Χριστουγέννων ὁ Γιαννάκης βγῆκε μέ τό τρίγωνο στό χέρι στή γειτονιά καί ἄρχισε νά λέῃ τά κάλαντα στά διάφορα σπίτια...



... Τό ἀδιάκοπο χτύπημα ὅμως δέν ἄργησε νά κουράσῃ τό χέρι του! Οἱ ὧρες περνοῦσαν κι ὁ Γιαννάκης σκεπτόταν μέ τί τρόπο θά μποροῦσε νά συνεχίσῃ νά τά λέῃ χωρίς νά κουράζεται...



Καί δέν ἄργησε νά τό βρῆ! Μιά καί δυό τρέχει στό σπίτι του, ἁρπάζει ἀπό τό σπιτάκι του τόν σκύλο του...



τόν Ἀζόρ τόν παίρνει... ὑπό μάλης καί ὁ Ἀζόρ χωρίς νά τό θέλῃ κουνῶντας τήν οὐρά του τόν βγάζει ἀπ' τή σκοτοῦρα.